

PODPORUJEME
VAŠI BUDOUCNOST
www.esfcr.cz

Projekt je financován z ESF prostřednictvím Operačního programu Lidské zdroje a zaměstnanost a státního rozpočtu ČR

Královéhradecký kraj

Příprava modelu víceletého financování sociálních služeb v Královéhradeckém kraji

Metodika víceletého financování

Zpracovatel: HOLEC, ZUSKA & Partneři, sdružení advokátů

Místo a datum zpracování: V Praze, dne 31. července 2012

Název projektu: Rozvoj dostupnosti a kvality sociálních služeb v Královéhradeckém kraji II.

Registrační číslo projektu: CZ.1.04/3.1.00/05.00044

Úvod

Tento dokument byl zpracován advokátní kanceláří HOLEC, ZUSKA & Partneři, se sídlem Palác Anděl, Radlická 1c/3185, Praha 5, PSČ 150 00, IČO 662 31 051, a to na základě mandátní smlouvy č. 372/2012, která byla dne 29. 02. 2012 uzavřena na základě uskutečněného výběrového řízení v rámci veřejné zakázky malého rozsahu s názvem „*Příprava modelu víceletého financování sociálních služeb v Královéhradeckém kraji*“.

Dokument je členěn do tří základních částí:

ČÁST I. – PREAMBULE

Představuje úvod do zpracované problematiky formou charakteristiky současného období z pohledu plánování a financování sociálních služeb.

ČÁST II. – MANAŽERSKÉ SHRNTÍ

Poskytuje stručný a přehledný „výťah“ z analyzované problematiky s tím, že přehlednou a spíše heslovitou formou představuje shrnutí hlavních závěrů Metodiky. Manažerské shrnutí slouží pro rychlou orientaci zájemců o pochopení obsahu a závěrů této analýzy bez ambice podrobného studia problematiky v míře detailu dané Metodikou v její plné šíři.

ČÁST III. – METODIKA

Poslední třetí část obsahuje vlastní analytický a metodický dokument zpracovávající problematiku víceletého financování sociálních služeb v Královéhradeckém kraji. Samotná Metodika je tvořena čtyřmi na sebe navazujícími oddíly:

ODDÍL I. – POPIS SOUČASNÉHO PRÁVNÍHO RÁMCE SÍTĚ SOCIÁLNÍCH SLUŽEB

Úvodní část Metodiky přináší **obecný rozbor** stávající právní úpravy plánování a financování sociálních služeb na národní a evropské úrovni a definici sítě sociálních služeb.

ODDÍL II. – ANALÝZA STÁVAJÍCÍHO SYSTÉMU FINANCOVÁNÍ SOCIÁLNÍCH SLUŽEB V KRÁLOVÉHRADECKÉM KRAJI

Tato část Metodiky představuje **analýzu stávajícího stavu plánování a financování sociálních služeb v Královéhradeckém kraji**. Přináší rozbor stávajících právních podmínek, posouzení stávající sítě sociálních služeb v kraji, jejího právního zakotvení, rozbor stávajících pravidel pro zařazení do sítě a setrvání v síti, jakož i hodnocení dosavadního způsobu financování sociálních služeb.

ODDÍL III. – PRAVIDLA BUDOUCÍHO NASTAVENÍ FINANCOVÁNÍ SOCIÁLNÍCH SLUŽEB V KRÁLOVÉHRADECKÉM KRAJI

Tato část dokumentu přináší **nástin vhodných pravidel budoucího nastavení sítě sociálních služeb jako podkladu pro víceleté financování sociálních služeb** tak, aby byly zachovány zásady veřejného financování sociálních služeb a jejich soulad s pravidly veřejné podpory a veřejného zadávání. Zpracovatel bere v úvahu jak legislativu platnou v České republice a Evropské unii k datu zpracování tohoto dokumentu, tak i očekávané trendy ve vývoji evropských pravidel veřejné podpory a veřejného zadávání od roku 2014.

ODDÍL IV. – NÁVRH POSTUPU KRÁLOVÉHRADECKÉHO KRAJE PŘI ŘEŠENÍ VÍCELETÉHO FINANCOVÁNÍ SOCIÁLNÍCH SLUŽEB

Poslední část dokumentu je **praktickým návodem řešení plánování a financování sociálních služeb v Královéhradeckém kraji ode dne 01. 01. 2013**. Obsahuje návrh postupu kraje při tvorbě a aktualizaci sítě sociálních služeb, při nastavení právních a finančních vztahů vůči poskytovatelům k financování sociálních služeb včetně nástinu obsahu klíčových dokumentů potřebných pro realizaci víceletého financování sociálních služeb.

ČÁST I. - PREAMBULE

1. Současná situace

Projekt „Příprava modelu víceletého financování sociálních služeb v Královéhradeckém kraji“ (dále jen „**Projekt**“) je realizován v době, kterou lze v oblasti plánování a financování sociálních služeb bez nadsázky označit za „převratnou“. Výjimečnost situace je dána naléhavou nezbytností započítí resp. pokračování v již započatých aktivních přípravách na období roku 2014 a následující; význam tohoto období je představován souhrnem několika faktorů, které zásadním způsobem ovlivní rámec budoucího fungování systému poskytování sociálních služeb, a to jak po právní, organizační, tak i ekonomické stránce.

1.1. Dlouhodobá vize resortu Ministerstva práce a sociálních věcí ČR pro oblast sociálního začleňování

Dlouhodobá vize resortu Ministerstva práce a sociálních věcí ČR (dále jen „**MPSV**“) pro oblast sociálního začleňování (dále jen „**Vize**“) ¹ představuje ucelenou a systematickou koncepci MPSV pro oblast sociálního začleňování až do roku 2020. Vize vychází z předpokladu, že **rok 2014 bude pro oblast politiky sociálního začleňování rokem významným, kdy začne nové plánovací období 2014 – 2020 Evropských strukturálních fondů**. Součástí přípravy na toto období je i připravovaná reforma systému financování sociálních služeb s ohledem na zajištění transparentního a nediskriminujícího prostředí pro poskytovatele sociálních služeb všech právních forem, zajištění adekvátního podílu veřejných a soukromých zdrojů, a tím i zvýšení stability a efektivity financování systému sociálních služeb zaměřených preventivně proti vzniku sociálního vyloučení. Kroky, které vedou k zajištění takového prostředí, musí být učiněny bez ohledu na zdroj financování. Důležitým prvkem budou tzv. *sítě*, které budou vytvářet jednotlivé instituce, mající zodpovědnost za zajištění místní a typové dostupnosti sociálních služeb. Přitom není důležité, zda finanční podpora bude poskytována prostřednictvím státního rozpočtu samosprávám; rozhodná bude skutečnost, aby byla podpora poskytována pouze za splnění podmínek efektivity, hospodárnosti a účelnosti. K tomu má sloužit metodika pro tvorbu sítí (ať již na regionální nebo lokální úrovni).

Dalším nástrojem pro zajištění udržitelného systému financování sociálních služeb je vytvoření systému tzv. *karet sociální služby*, které umožní na základě vstupních dat jasně vyhodnocovat nákladovost jednotlivých druhů sociálních služeb. Na základě zjištění nákladů bude možné kalkulovat platby tak, aby po sečtení veřejných podpor a soukromých zdrojů nemohlo docházet k neohospodárnému navyšování nákladů.

1.2. Pravidla pro veřejnou podporu v oblasti sociálních služeb

Dnem 31. 01. 2012 vstoupila v platnost nová pravidla pro veřejnou podporu v oblasti sociálních služeb, představovaná několika dokumenty, mj. Rozhodnutím Komise č. 2012/21/EU, o použití čl. 106 odst. 2 Smlouvy o fungování EU na státní podporu ve formě vyrovnávací platby za závazek veřejné služby udělené určitým podnikům pověřeným poskytováním služeb obecného hospodářského zájmu (dále jen „**Rozhodnutí Komise**“). Členské státy jsou povinny předložit první zprávu o provádění tohoto Rozhodnutí **do 30. 06. 2014**. Rozhodnutí Komise přineslo odpověď na dlouhodobě diskutovanou otázku týkající se charakteru sociálních služeb s tím, že tyto služby jednoznačně řadí mezi služby obecného hospodářského zájmu, čímž jejich poskytovatele pojmově

---

¹ Dokument MPSV – verze květen 2012.

zahrnuje mezi potenciální příjemce veřejné podpory. Rozhodnutí Komise však zároveň přináší recept, jakým způsobem sociální služby financovat, aby tato podpora mohla být považována za veřejnou podporu slučitelnou s vnitřním trhem. Je nyní na členských státech, aby podmínky Rozhodnutí odpovídajícím způsobem promítly do praxe financování sociálních služeb.

1.3. Veřejné zadávání sociálních služeb

Na konci roku 2011 Komise schválila a veřejně představila návrh nové směrnice o zadávání veřejných zakázek, která by měla v budoucnu nahradit stávající směrnici 2004/18/ES platnou pro veřejné zadavatele, a to v návaznosti na veřejnou konzultaci provedenou pomocí Zelené knihy o modernizaci politiky EU v oblasti zadávání veřejných zakázek zveřejněné na začátku roku 2012 (dále jen „*Směrnice*“). **Návrh počítá s promítnutím do národního práva ve lhůtě do 30. 06. 2014.** Z tohoto pohledu dojde k nezbytné změně zákona o veřejných zakázkách ve prospěch výrazně větší flexibility při veřejném zadávání sociálních služeb. Směrnice zařazuje sociální služby do kategorie tzv. „osobních služeb“, kam spadají dále např. zdravotní a vzdělávací služby. Směrnice konstatuje, že státy a/nebo orgány veřejné správy mají i nadále možnost poskytovat tyto služby samy nebo uspořádat sociální služby způsobem, který nezahrnuje zadávání veřejných zakázek, například prostřednictvím financování těchto služeb nebo udělováním licencí či povolení všem hospodářským subjektům, které splňují podmínky předem stanovené veřejným zadavatelem, bez jakýchkoliv omezení či kvót za předpokladu, že takový systém zajistí dostatečné zveřejnění a že je v souladu se zásadami transparentnosti a nediskriminace.

1.4. Nabytí účinnosti § 101a zákona o sociálních službách

K datu **01. 01. 2014** má nabytí účinnosti ustanovení § 101a zák. č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, které zásadním způsobem mění kompetence v oblasti financování sociálních služeb s tím, že výrazným způsobem přenáší odpovědnost na kraje.

2. Význam Metodiky

Cílem Projektu je metodická příprava Královéhradeckého kraje (dále také jen „*KHK*“) na období roku 2014 a následující tak, aby byl schopen s plnou odpovědností převzít roli kraje danou novým § 101a zákona o sociálních službách a zároveň vytvořit systém plánování a financování sociálních služeb v souladu se shora uvedenými požadavky.

Tento dokument v podobě Metodiky není, a v době svého vzniku ani nemůže být, dokumentem finálním. Jeho ambicí je v dostatečném časovém předstihu přinést analýzu klíčových problémů spojených s financováním sociálních služeb a nastavit základní principy budoucího modelu tak, aby mohly být prakticky vyzkoušeny již v období před rokem 2014. Dokument však bude třeba průběžně aktualizovat jednak v návaznosti na přijetí zásadních rozhodnutí strategické povahy na úrovni státu v oblasti politiky sociálních služeb v rámci realizace Vize dle bodu 1.1 výše, a jednak v návaznosti na první zkušenosti z aplikace navrhovaných kroků v období ještě před rokem 2014.

Královéhradecký kraj tímto dokumentem nastoluje základní pravidla víceletého financování sociálních služeb od 01. 01. 2013 (tj. na období 2013 - 2014) s tím, že systém navrhovaný bude schopen pružně reagovat na nadcházející aktuální vývoj v této oblasti.

ČÁST II. – MANAŽERSKÉ SHRNU TÍ

3. Manažerské shrnutí

3.1. Význam Manažerského shrnutí

Jak již bylo řečeno v úvodu, toto Manažerské shrnutí Poskytuje stručný „výťah“ z analyzované problematiky s tím, že přehlednou a spíše heslovitou formou představuje shrnutí hlavních závěrů Metodiky. Slouží pro rychlou orientaci zájemců o pochopení obsahu a závěrů Metodiky bez ambice podrobného studia problematiky v míře detailu dané Metodikou v její plné šíři.

3.2. Význam Metodiky

Smyslem a cílem Projektu je metodická příprava Královéhradeckého kraje na období roku 2014 a následující tak, aby byl schopen s plnou odpovědností převzít roli kraje danou § 101a zákona o sociálních službách a zároveň vytvořit systém plánování a financování sociálních služeb v souladu se shora uvedenými požadavky.

Tento dokument v podobě Metodiky není, a v době svého vzniku ani nemůže být dokumentem finálním. Jeho ambicí je v dostatečném časovém předstihu přinést analýzu klíčových problémů spojených s financováním sociálních služeb a nastavit základní principy budoucího modelu tak, aby mohly být prakticky vyzkoušeny již v období před rokem 2014. Dokument však bude třeba průběžně aktualizovat jednak v návaznosti na přijetí zásadních rozhodnutí strategické povahy na úrovni státu v oblasti politiky sociálních služeb v rámci realizace Vize dle bodu 1.1 výše, jednak v návaznosti na první zkušenosti z aplikace navrhovaných kroků v období ještě před rokem 2014.

Královéhradecký kraj tímto dokumentem nastoluje základní pravidla víceletého financování sociálních služeb od 01. 01. 2013 (tzn. na období 2013 - 2014) s tím, že systém navrhovaný bude schopen pružně reagovat na nadcházející aktuální vývoj v této oblasti.

3.3. Obsah a členění Metodiky

Metodika je tvořena čtyřmi na sebe navazujícími oddíly:

3.3.1. Oddíl I. – Popis současného právního rámce sítě sociálních služeb

Přináší obecný rozbor stávající právní úpravy plánování a financování sociálních služeb na národní a evropské úrovni a definici sítě sociálních služeb.

3.3.2. Oddíl II. – Analýza stávajícího systému financování sociálních služeb v KHK

Představuje analýzu stávajícího stavu plánování a financování sociálních služeb v KHK. Přináší rozbor stávajících právních podmínek, posouzení stávající sítě sociálních služeb v KHK, jejího právního zakotvení, rozbor stávajících pravidel pro zařazení do sítě a setrvání v síti, jakož i hodnocení dosavadního způsobu financování sociálních služeb.

3.3.3. Oddíl III. – Pravidla budoucího nastavení financování sociálních služeb v KHK

Přináší nastin vhodných pravidel budoucího nastavení sítě sociálních služeb jako podkladu pro víceleté financování sociálních služeb tak, aby byly zachovány zásady veřejného financování sociálních služeb a jejich soulad s pravidly veřejné podpory a veřejného zadávání. Zpracovatel bere v úvahu jak legislativu platnou v České republice a Evropské unii k datu zpracování tohoto

dokumentu, tak i očekávané trendy ve vývoji evropských pravidel veřejné podpory a veřejného zadávání od roku 2014.

3.3.4. Oddíl IV. – Návrh postupu KHK při řešení víceletého financování sociálních služeb

Tento oddíl je praktickým návodem řešení plánování a financování sociálních služeb v KHK od 01. 01. 2013. Obsahuje návrh postupu KHK při tvorbě a aktualizaci sítě sociálních služeb, při nastavení právních a finančních vztahů vůči poskytovatelům k financování sociálních služeb včetně nástinu obsahu klíčových dokumentů potřebných pro realizaci víceletého financování sociálních služeb (Přílohy).

3.4. Oddíl I. – Popis současného právního rámce sítě sociálních služeb

3.4.1. Právní rámec

V této části Metodiky je především popsána problematika sítě sociálních služeb. Představuje právní rámec plánování a financování sociálních služeb, a to vymezením předpisů ČR a EU. Zdůrazňuje, že zatímco problematika samotných sociálních služeb, tj. vymezení jejich obsahu, rozsahu, standardů apod. je věcí výlučné úpravy v rámci českého právního řádu, problematika financování sociálních služeb spadá jak do kompetence národní legislativy (problematika dotačního financování, problematika veřejného zadávání), tak i do výlučné kompetence předpisů EU (problematika veřejné podpory).

3.4.2. Definice sítě sociálních služeb

V další části tohoto oddílu přináší Metodika pohled na pojem sítě sociálních služeb a její definici.

Síť sociálních služeb tvoří komplex dostupných sociálních služeb k uspokojování individuálně určených potřeb osob v nepříznivé sociální situaci, zajišťující standardy poskytování sociálních služeb, zejména přístupnost, dostupnost, zaměření na jednotlivce, komplexnost, nepřetržitost a zaměření na výsledek. Služby v rámci sítě sociálních služeb (dále též jen „SS“) jsou poskytovány na území příslušného územně samosprávného celku (kraje) poskytovateli SS uvedenými v registru poskytovatelů, a to formou, v rozsahu a za podmínek stanovených zákonem o sociálních službách a jeho prováděcí vyhláškou, v požadované kvalitě odpovídající legitimně očekávaným standardům jejich poskytování. Potřebnost sociálních služeb je vyjádřena zařazením do schváleného střednědobého plánu rozvoje SS kraje a s tím spojenou prioritou na finanční podporu z veřejných zdrojů (vícezdrojové financování). Při financování sociálních služeb v rámci sítě musí být respektována pravidla a obecné principy financování veřejných služeb, a to hospodářské soutěže, zásady „hodnoty za peníze“ v podobě zásad „3E“ (tj. zásady účelnosti, hospodárnosti a efektivnosti), zásady veřejného zadávání v podobě zásad transparentnosti, rovného zacházení a nediskriminace (tj. zásady obsažené v § 6 zák. č. 137/2006 Sb. o veřejných zakázkách, v platném znění), zásady legitimního očekávání v podobě objektivnosti a předvídatelnosti, zásady průhlednosti finančních vztahů a zákazu nedovolené veřejné podpory.

3.5. Oddíl II. – Analýza stávajícího systému financování sociálních služeb v KHK

3.5.1. Strategie KHK

Tento oddíl přináší rozbor stávajícího systému plánování a financování sociálních služeb v KHK. Systém plánování a financování sociálních služeb v Královéhradeckém kraji je založen na dokumentu „*Strategie KHK v oblasti SS – Plán rozvoje SS v KHK 2011 – 2016*“ (dále jen „**Strategie**“). Strategie KHK má charakter střednědobého plánu rozvoje sociálních služeb ve smyslu § 95 písm. d) zákona o sociálních službách.

Součástí Strategie se pro rok 2012 stal i dokument „*Síť podporovaných sociálních služeb Královéhradeckého kraje pro období 2012*“. Do sítě podporovaných sociálních služeb byly zařazeny sociální služby, kterým jsou v roce 2012 poskytnuty provozní veřejné prostředky. Hlavním důvodem vzniku sítě sociálních služeb je umožnit řízený rozvoj sociálních služeb v Královéhradeckém kraji, který zajistí stabilitu a jistotu poskytovaných sociálních služeb. Hlavní změnou, kterou síť sociálních služeb přináší, je skutečnost, že finanční podpora nových kapacit sociálních služeb ze zdrojů kraje a státu bude podmíněna explicitním zařazením do sítě sociálních služeb.

3.5.2. Posouzení sítě SS v KHK 2012

V další části přináší Metodika rozbor stávajícího nastavení sítě SS v KHK z pohledu, zda současné nastavení splňuje základní kritéria sítě SS, vymezená v oddílu I. Metodiky, a to princip individuálně určených potřeb osob v nepříznivé sociální situaci, princip dostupnosti SS, princip poskytování SS poskytovateli uvedenými v registru, princip poskytování SS v souladu s právními předpisy, princip zajištění kvality SS odpovídající legitimně očekávaným standardům a princip financování SS při respektování pravidel financování veřejných služeb z veřejných zdrojů. Metodika vyzdvihuje pozitivní význam sítě, jak byla v KHK nastavena, analyzuje však nedostatky systému, které je třeba v rámci budoucího nastavení sítě řešit.

3.5.3. Zjištěné nedostatky dokumentu „Síť podporovaných sociálních služeb Královéhradeckého kraje pro období 2012“

Dokument sice deklaruje základní zásadu tvorby sítě SS s tím, že síť SS v KHK je tvořena kapacitami SS, které v rámci procesů plánování SS prokázaly potřebnost pro občany kraje, neřeší však otázku, jakým způsobem má být z pohledu obcí, mikroregionů a kraje „potřebnost“ posuzována, čímž nezabraňuje do jisté míry subjektivnímu přístupu obcí k požadavkům na zařazení příslušné SS do sítě SS.

Dokument sám o sobě výslovně neřeší způsob, jakým je resp. v budoucnu má být síť SS tvořena a aktualizována, aby bylo dosahováno nejlepších parametrů dostupnosti.

Dokument dále pojímá síť SS jako soubor služeb předurčený k finanční podpoře; služby resp. subjekty nezahrnuté do sítě nebudou mít na finanční podporu nárok. Tento princip je výrazným zásahem do pravidel volné hospodářské soutěže, a proto je nezbytné, aby existovala precizní úprava celého systému SS, která prozatím v dokumentu chybí.

Dokument sice naznačuje možné změny sítě SS v důsledku periodické aktualizace potřeb, avšak nevypovídá zásadní otázky typu otevřeného přístupu jiných soutěžitelů do sítě za předem daných, objektivních a transparentních podmínek. Dokument zakotvuje roli tzv. Krajské řídicí skupiny pro plánování SS, avšak bez bližšího vymezení jejích kompetencí, složení apod.

Stejně tak i otázky vlastního financování sociálních služeb v rámci sítě SS jsou ponechány k řešení mimo dokument s odkazem na dotační řízení; bez řešení tedy zůstávají základní otázky pravidel veřejné podpory, zásady Value for Money, zásady 3E apod.

Otázka povinné spoluúčasti obcí při financování nových kapacit SS je v dokumentu sice řešena, avšak bez reálného právního základu závaznosti takového postupu vůči obcím; kraj není nadán pravomocí ukládat obcím finanční spoluúčast, a proto i přes existenci tohoto dokumentu je finanční participace obcí na nákladech SS v rámci sítě SS věcí víceméně dobrovolnou.

Vedle toho je povinná spoluúčast deklarována pouze u nových kapacit, nikoli kapacit stávajících, což vnáší do systému jistý prvek nerovnosti služeb v rámci sítě SS (je-li podmínkou zařazení nové služby do sítě SS finanční spoluúčast obce, bude tato služba fakticky znevýhodněna oproti stávající službě).

3.5.4. Posouzení stávajícího způsobu práce se sítí sociálních služeb v KHK

V další části tohoto oddílu se Metodika zabývá otázkami posouzení stávajícího způsobu práce se sítí. Metodika konstatuje, že podpora procesů plánování sociálních služeb, využití řídicí skupiny pro plánování a financování sociálních služeb, kde jsou zastoupeny obce a kraj, přinesla alespoň rámcové posuzování potřebnosti a financování služeb podle potřeb, nebyla však stanovena objektivní kritéria. Často tak vznikaly některé služby, aniž by byla zvažována jejich potřebnost v kontextu využití podpory přirozeného prostředí, případně priorit potřebnosti ostatních služeb nebo možností využití již existujících služeb v regionu. Stávající systém registrace sociálních služeb stanovený zákonem nezajišťuje jednotnou podobu (vymezení) sociálních služeb. Podoba služeb je tak vymezena jednotlivými poskytovateli sociálních služeb (činnosti - úkony, definice cílových skupin, nastavení personálního zabezpečení, způsob vykazování úkonů apod.). Popis služeb pro potřeby řízení sítě služeb a její financování tak není úplný, zároveň lze u některých druhů (zejm. služby sociální prevence) obtížně volit jednotné výkonové ukazatele – s ohledem na rozdílný způsob vykazování výkonů. Systém financování, zejména u státních poskytovatelů, vychází z původních principů dofinancování aktivit neziskového sektoru, zároveň KHK vyžaduje již několik let finanční spoluúčast místních samospráv. Financování sociálních služeb tak probíhá na základě posouzení žádosti o financování s a priori předpokladem dofinancování ze strany místních samospráv, ve velké míře je využita historie dotace. Poskytnutí financí však není vázáno na konkrétní rozsah služby; v případě, že žádost není plně uspokojena, není s poskytovatelem dohodnut přesný obsah plnění. Podíly jednotlivých zadavatelů (obce, kraj, stát) jsou koordinovány prostřednictvím Krajské řídicí skupiny, avšak nejsou řízeny, ani není nastavena jednotná parametrická výše. V praxi tak dochází k rozdílným ve výši platby veřejných rozpočtů za služby jednotlivým poskytovatelům, které jsou často dány rozdílnou účastí místní samosprávy a rozdílným přístupem poskytovatelů (ochotou poskytovat více služeb za méně peněz). Stávající síť tak zcela nenaplnuje požadavky financování služeb z veřejných zdrojů. Systém nedostatečně definovaných služeb financovaný formou nenárokových dotací z více zdrojů, navíc složitě kontrolovatelných, vnáší do procesu financování sociálních služeb nedostatek požadavku předvídatelnosti, transparentnosti, objektivnosti výpočtu plateb, rovného zacházení, hospodárnosti, účelnosti a efektivnosti. Neexistence zpětné vazby při financování služby z více zdrojů navíc přináší značná rizika duplicity financování některých nákladů, a tudíž i tzv. nadměrné vyrovnávací platby jako prvku nedovolené veřejné podpory.

3.5.5. Sumarizace rizik

V závěru tohoto oddílu přináší Metodika sumarizaci zjištěných rizik, k jejichž eliminaci by měly směřovat další kroky KHK při nastavení nového systému víceletého financování SS. Mezi tato rizika patří zejména jednorocní rozpočtové období limitující možnost finančních garancí vůči poskytovatelům v delším časovém horizontu, vícezdrojové financování přinášející zvýšené nároky na součinnost jednotlivých zadavatelů, potřebu jednotné evidence zdrojů a následnou kontrolu, dále pak nedostatek definice jednotlivých služeb, tj. neexistence „karty sociálních služeb“ způsobující ve svém důsledku výrazné rozdíly ve standardech poskytovaných služeb, a tudíž i v přiměřenosti vyrovnávacích plateb, nerovnost nákladů v podobě historicky daných odpisů, nájmu apod., způsobujících problémy objektivní a rovné měřitelnosti poskytovaných služeb. Nedostatečné vymezení Krajské řídicí skupiny pak vnáší nejasnosti v rámci procesu plánování a řízení systému jako celku. Síť je de facto výsledkem nepsané dohody zadavatelů, která však nemá jasná pravidla, a tudíž podléhá víceméně upřednostňování faktickému, historicky danému stavu sítě, na úkor preference objektivní potřeby.

3.5.6. Definice kroků k odstranění rizik

Metodika definuje nezbytné kroky KHK při eliminaci rizik:

<i>Potřeba / krok</i>	
1.	Precizace role Krajské řídicí skupiny a její zakotvení do pevného systému orgánů KHK
2.	Vyšší míra zapojení a zainteresovanosti jednotlivých subjektů do procesu tvorby a aktualizace sítě SS, vyšší míra koncepční spolupráce zadavatelů
3.	Nastavení objektivních kritérií potřeby pro zařazování sociálních služeb do sítě SS
4.	Definice jednotlivých sociálních služeb („karta“)
5.	Deklarace společného konsensu o zařazení sociálních služeb do sítě SS v KHK, vyjadřující i míru připravenosti spolufinancování sítě SS
6.	Nastavení pravidel aktualizace sítě SS se zachováním prvků hospodářské soutěže mezi poskytovateli
7.	Objektivizace výpočtu vyrovnávací platby poskytovatelům zařazeným do sítě SS
8.	Nastavení pravidel dotačních resp. zadávacích řízení na konkrétní vyrovnávací platby
9.	Nastavení pravidel pro kontrolu nadměrných vyrovnávacích plateb a jejich krácení (v případě křížového financování z více zdrojů)
10.	Nastavení pravidel kontroly

3.6. Oddíl III. – Pravidla budoucího nastavení financování sociálních služeb v KHK

Tento oddíl Metodiky přináší rozbor tzv. „*Desatera pravidel nastavení sítě SS v KHK*“.

3.6.1. Pravidlo 1 - Řízení systému plánování a financování SS

Toto pravidlo zahrnuje námět na transformaci stávající Krajské řídicí skupiny (dále také jen „*KŘS*“) na Komisi Rady KHK pro plánování a financování sociálních služeb. Oblast sociálních věcí zaštiťuje v KHK Sociální výbor, který má postavení výboru zastupitelstva kraje na základě § 35 odst. 2 písm. p) zák. 129/2000 S., o krajích (krajské zřízení), v platném znění (dále jen „*ZoK*“). Jeho složení reflektuje politické uspořádání v KHK. Na vrcholné úrovni kraje je tedy oblast sociálních věcí završena dvojicí orgánů zastupitelstvo – sociální výbor; společně tyto orgány představují složku rozhodovací, poradenskou, iniciativní a koordinační. Na úrovni výkonné (Rada kraje) však obdobný koordinační a iniciativní orgán rady chybí. Sociální záležitosti jsou pak řešeny buď na úrovni krajské správy (Úřad KHK) odpovědnými úředníky, nebo právě v rámci KŘS. S ohledem na výše uvedené se jako vhodné jeví zrcadlové uspořádání na úrovni Rady kraje, kde by současnou úlohu KŘS mohla převzít komise zřízená Radou KHK dle § 59 odst. 1 písm. d) ZoK s názvem „*Komise pro plánování a financování sociálních služeb*“. Dosavadní KŘS by tak získala nový status řádného poradního orgánu stanoveného zákonem (ZoK) s možností rady upravit její složení, kompetence a fungování podle konkrétních potřeb. Složení resp. uspořádání Komise pro plánování a financování sociálních služeb by mělo reflektovat potřeby plánování a financování SS, zejména zajišťovat přenos informací přímo od základních článků systému SS, tj. od obcí a samotných poskytovatelů.

Složení komise předkládá Metodika ve 3 variantách reflektujících zastoupení politické, odborné i regionální. Sociální výbor svým usnesením č. 30/163/2012/VS ke koncepci transformace KŘS skupiny vyjádřil tak, že považuje za vhodný model tzv. „*Krajské řídicí skupiny*“ komisi Rady kraje se zastoupením gestora odvětví sociálních věcí, sociálního výboru Zastupitelstva KHK, Krajského úřadu KHK, při zachování osvědčené praxe projednávání s obcemi a poskytovateli sociálních služeb v sedmi oblastních projednáváních.

Otázkou zůstává, zda zástupci „oblastí“ mají být řádnými členy komise a řídit tak činnost „oblastních řídicích skupin“ z pozice člena orgánu KHK, či zda mají stát mimo komisi pod její úrovní jako součást oblastní řídicí skupiny. Obě varianty řešení jsou nepochybně možné. Varianta komise s členy z oblastí představuje na jedné straně model orgánu KHK sice s méně operativní „rozhodovací schopností“ díky většímu počtu členů, na druhou stranu však jmenovaní zástupci oblastí (pravděpodobně navržení či doporučení každou oblastí) ponese „spolurozhodovací“ zodpovědnost za strategii, kterou bude komise navrhovat. Má-li být systém poskytování sociálních služeb i nadále výsledkem všeobecného konsensu zadavatelů (stát-kraj-obce) a vyrovnávací platba koncipována jako výsledek spolufinancování těchto subjektů, pak se jeví jako vhodné zástupce příslušných regionálních celků za členy komise přizvat. Tato úvaha však nikterak nepředjímá, že by složení komise bez zástupců oblastí nemohlo naplnit její účel, pokud budou dostatečným způsobem zajištěny projednávací procedury na bázi Komise SS – oblasti tak, jak tomu bylo doposud.

Konečné slovo ve složení Komise SS tak bude mít Rada KHK, která tento svůj orgán ustanoví podle ZoK dle svého uváženého rozhodnutí.

3.6.2. Pravidlo 2 - Zainteresovanost a odpovědnost subjektů sítě SS

Toto pravidlo vyjadřuje míru nezbytné spolupráce mezi KHK, obcemi a poskytovateli při plánování a financování SS v rámci sítě. Metodika v této části popisuje optimální věcné kompetence zadavatelů v jednotlivých fázích procesu.

3.6.3. Pravidlo 3 – Naplnění cílů a stabilita sítě SS

Důležitým prvkem sítě v rámci víceletého financování sociálních služeb je zajištění její stability. Metodika vychází z předpokladu, že síť SS v KHK není vytvářena nově „na zelené louce“. Díky letitému historickému procesu plánování a financování SS v KHK byla vytvořena zprvu zcela neformální, postupem doby i formálně zakotvená „síť“ sociálních služeb, které jsou podporovány z veřejných zdrojů. Déletrvající proces formování „faktické sítě“ na bázi - potřebnost a dostupnost služby / schopnost službu zajistit a financovat - vytvořil základ, který byl formálně zakotven do Strategie KHK pro rok 2012 (Síť SS v KHK). Tímto procesem vznikla jakási „Vstupní síť SS“, která se stala základem procesu plánování a financování SS pro další období.

Metodika proto navrhuje, aby první „pilotní“ období nové sítě bylo dvouleté (2013 – 2014), kdy poskytovatelé zařazení do sítě získají právo priority financování jimi poskytovaných služeb na bázi vyrovnávacích plateb. Výchozím stavem bude stávající síť, zakotvená ve Strategii KHK pro rok 2012. V rámci prvního dvouletého období dojde k postupnému naplnění parametrů sítě tak, aby mohlo dojít k nastavení procesu aktualizace sítě dle stanovených pravidel.

3.6.4. Pravidlo 4 - Otevřenost sítě SS

Toto pravidlo je vyjádřením principu zachování hospodářské soutěže mezi poskytovateli na příslušném trhu sociálních služeb. Princip otevřenosti sítě SS je vyjádřen řízeným systémem aktualizace sítě SS s možností přístupu jiných poskytovatelů. Aktualizace sítě SS je navrhována ve dvojí rovině, a to jednak jako pravidelná aktualizace prováděná systematicky podle určitých skupin služeb vždy na období cca 3-4 let, jednak jako průběžná prováděná na základě monitorovaných aktuálních /naléhavých potřeb sítě SS.

3.6.5. Pravidlo 5 - Objektivnost a předvídatelnost aktualizace sítě SS – kritéria zařazení sociálních služeb do sítě SS

Pro aktualizaci sítě SS, tj. hodnocení dosavadního stavu sítě SS a potřebnosti aktualizace sítě SS včetně zařazení nových sociálních služeb, budou posuzována kritéria, která mají vliv na potřebnost, efektivitu a nákladovost sociálních služeb. Těmito kritérii jsou zejména potřebnost, efektivita a nákladovost sociální služby. Posouzení potřebnosti SS předpokládá vyhodnocení fungování stávající sítě SS, využití SS a reakce sítě SS na výskyt sociálních jevů, nastavení a využití přirozených zdrojů řešení sociálních jevů. Posouzení efektivity SS předpokládá vyhodnocení nastavení cílů a cílové skupiny, dosahování cílů a vytížení služby. Posouzení nákladovosti SS potom předpokládá hodnocení lokalizace a velikosti služeb (místo, kapacita) a přiměřenosti personálních a materiálních podmínek.

Výsledkem hodnocení potřeb aktualizace sítě SS bude návrh zachování stávající podoby / rozsahu služby, nebo návrh na omezení rozsahu služby, nebo návrh na rozšíření sociální služby nebo návrh na vznik jiné sociální služby.

Plán aktualizace sítě SS se stane vždy součástí Strategie KHK, a to formou přílohy na příslušný kalendářní rok. Tím bude zajištěno, že síť bude vždy součástí střednědobého plánu rozvoje sociálních služeb.

3.6.6. Pravidlo 6 – Výběr poskytovatele a řízení o vyrovnávací platbě

Proces výběru poskytovatele sociální služby v rámci aktualizace sítě předpokládá v první fázi provedení rešerše schopnosti poskytovatelů působících na trhu zajistit příslušnou službu. Na základě údajů získaných z Registru a dále na základě vlastní činnosti Komise SS resp. oblastních řídicích skupin lze provést rešerši, kolik poskytovatelů (a kteří) jsou schopni službu v požadovaném standardu poskytnout. Výsledkem může být zjištění, že službu je schopen zajistit jediný poskytovatel působící na relevantním trhu, nebo službu je schopno zajistit více poskytovatelů působících na relevantním trhu. V případě, že byl identifikován jediný poskytovatel, lze jeho zařazení do sítě SS provést bez soutěže „o místo v síti“ a vést s ním „pouze“ řízení o vyrovnávací platbě. Pokud však bylo identifikováno více poskytovatelů, kteří jsou schopni službu v požadovaném standardu poskytnout, bude nezbytné provedení soutěže mezi nimi. Soutěž může mít formu dotačního řízení nebo zadávacího řízení (veřejná zakázka či koncese); soutěž o místo v síti pak bude zpravidla spojena s řízením o vyrovnávací platbě.

Důležitou součástí procesu výběru poskytovatele bude hodnocení schopnosti poskytovatele zajistit službu v požadovaném standardu, odpovídajícím principům *Dobrovolného evropského rámce kvality poskytování SS*. Poskytovatel bude hodnocen podle kritérií způsobu zajištění služby, a to zejména časové a místní dostupnosti, prostorového a materiálního zabezpečení, personálního zabezpečení, způsobu ověření cílové skupiny, stanovování cílů práce s uživatelem, jejich plnění a vyhodnocení, obsahu činnosti, metodiky práce s uživateli, pravidel poskytování služby, postupů při odmítnutí zájemce o služby, nastavení právních vztahů s uživatelem (smlouva), postupu vyhodnocování kvality služby, kalkulace nákladů a příjmů, zdrojů apod.

Samotný výběr poskytovatele (v případě zmíněné plurality poskytovatelů) pak bude proveden v rámci dotačního řízení či některou z forem veřejného zadávání (veřejná zakázka, koncese).

Metodika upozorňuje, že výběr poskytovatele formou veřejného zadávání dozná nejpozději od poloviny roku 2014 změny v důsledku povinné transpozice nových zadávacích směrnic EU, kdy režim zadávání sociálních služeb bude vyčleněn ze standardního režimu zadávání veřejných zakázek / koncesí. Podle nových směrnic budou mít orgány veřejné správy možnost uspořádat sociální služby způsobem, který nezahrnuje zadávání veřejných zakázek, například prostřednictvím financování těchto služeb nebo udělováním licencí či povolení všem hospodářským subjektům, které splňují podmínky předem stanovené veřejným zadavatelem, bez jakýchkoliv omezení či kvót za předpokladu, že takový systém zajistí dostatečné zveřejnění informací a že je v souladu se zásadami transparentnosti a nediskriminace.

Nové nastavení systému zadávání sociálních služeb tak bude spadat do období první vlny aktualizace sítě SS v KHK (2014/2015).

3.6.7. Pravidlo 7 - Zajištění principů slučitelné veřejné podpory při financování sociálních služeb jako služeb obecného hospodářského zájmu

Toto pravidlo představuje základní mechanismus způsobu financování sociálních služeb, jak jej stanoví dokumenty tzv. *Nového Altmarského balíčku*, platného od 31. 01. 2012. Smlouva uzavřená mezi zadavatelem a poskytovatelem bude mít charakter tzv. *Pověření* ve smyslu Rozhodnutí Evropské komise ze dne 20. 12. 2011, č. 2012/21/EU, o použití čl. 106 odst. 2 Smlouvy o fungování Evropské unie na státní podporu ve formě vyrovnávací platby za závazek veřejné služby udělené určitým podnikům pověřeným poskytováním služeb obecného hospodářského zájmu. Budou zavedeny pravidelné kontroly a vyhodnocování činnosti poskytovatelů a přijat mechanismus

odpočtu nadměrné platby v případě zjištění duplicit financování z více zdrojů či v případě překročení maximální částky odpovídající principům výpočtu vyrovnávací platby.

3.6.8. Pravidlo 8 - Objektivnost výpočtu vyrovnávací platby

Metodika přináší kvalitativní i kvantitativní ukazatele, na základě nichž dojde ke stanovení „optimální“ výše vyrovnávací platby, a to objektivním a předvídatelným způsobem s možností korekcí zohledňujících individuální potřeby okolnosti poskytování dané služby v místě a čase.

Výpočet vychází z analýzy nákladů služby na základě benchmarkingu KHK a dále na základě znalostí místních potřeb a na bázi funkce mediánu hodnoty základních jednotek stanoví optimální hodnoty plateb umožňujících zajištění udržitelnosti dané služby.

3.6.9. Pravidlo 9 – Princip vícezdrojového financování

Toto pravidlo zahrnuje princip zákazu duplicity týchž nákladů téže služby. Udržitelnost systému víceletého financování SS na jedné straně vyžaduje, aby se na vyrovnávací platbě podílelo více zadavatelů, to však na druhé straně klade zvýšené nároky na informační zdroje o poskytnutých platbách, kontrolu efektivnosti a eliminaci případných duplicit. Tento princip je vyjádřen formou tzv. odpočtu nebo vrácení nadměrné vyrovnávací platby, která by sama o sobě představovala poskytnutí nedovolené veřejné podpory.

Povinnosti s tím spojené budou promítnuty zejména do smluvního vztahu mezi poskytovatelem a zadavatelem.

3.6.10. Pravidlo 10 – Kontrola, vyhodnocování

Poslední pravidlo představuje principy nastavení kontrol zaměřených na hospodárné a účelné využití finančních prostředků, zajištění dostupnosti služby, zajištění přiměřeného využití služby a zajištění kvality poskytovaných služeb.

3.7. Oddíl IV. – Návrh postupu KHK při řešení víceletého financování sociálních služeb

Tento oddíl Metodiky přináší nástin praktických 10 kroků, které by měl KHK učinit, aby byl schopen efektivně zavést systém víceletého financování sítě sociálních služeb.

3.7.1. Krok č. 1 – schválení Metodiky (září 2012)

Vzhledem k tomu, že tato Metodika představuje základní dokument pro zavedení systému víceletého financování sociálních služeb v KHK, podléhá projednání a schválení vrcholnými orgány KHK, tj. Rady KHK a Zastupitelstva KHK.

3.7.2. Krok č. 2 – schválení podoby sítě SS pro období 2013 – 2014 (září/říjen 2012)

Zastupitelstvo KHK schválí podobu sítě SS na 2 roky, tj. na období 2013 – 2014. Toto období bude mít charakter přípravného období aktualizace sítě. Podoba sítě SS bude v zásadě vycházet ze stavu v roce 2012 (Výchozí síť). Schválená síť se stane nedílnou součástí Strategie KHK a získá tím váhu dokumentu tvořícího nedílnou součást střednědobého plánu rozvoje SS v KHK.

3.7.3. Krok č. 3 - jmenování Komise pro plánování a financování sociálních služeb (listopad/prosinec 2012)

Krajská řídicí skupina bude transformována do Komise pro plánování a financování sociálních služeb; Rada KHK jmenuje předsedu a členy Komise podle principů stanovených v této Metodice s tím, že zváží, zda Komise bude jmenována v užším nebo širším složení (včetně zástupců 7 oblastí).

3.7.4. Krok č. 4 - pověřovací dopis poskytovatelům zařazeným do sítě SS (říjen 2012)

KHK (člen Rady KHK odpovědný za sociální oblast) zašle poskytovatelům zařazeným do sítě SS pověřovací dopis, kterým deklaruje pověření k poskytování sociální služby v souladu s Rozhodnutím Komise (EU).

3.7.5. Krok č. 5 - stanovení výpočtu vyrovnávací platby u jednotlivých sociálních služeb (září/říjen 2012)

Na základě principů popsanych v této Metodice stanoví Komise pro plánování a financování SS výpočet vyrovnávací platby u jednotlivých sociálních služeb; pozornost zaměří na přiblížení extrému dosavadních odchylek vyrovnávací platby (směrem dolů i nahoru) od její „optimální“ výše. Součástí tohoto kroku bude i řešení optimálního způsobu vícezdrojového financování dané sociální služby (podíl obcí).

3.7.6. Krok č. 6 - definice jednotlivých sociálních služeb pro účely financování (na bázi „karty SS“) (září 2012 – únor 2014)

Vedle výpočtu vyrovnávací platby bude nezbytné definovat předmět jednotlivých služeb pro účely jejich financování (kvantitativní a kvalitativní ukazatele, standardy apod.).

3.7.7. Krok č. 7 - řízení o vyrovnávací platbě (2012/2013)

Řízení o vyrovnávací platbě bude mít 3 základní podoby:

- (1) Stanovení příspěvku zřizovatele na financování služby poskytované příspěvkovou organizací
- (2) Dotační řízení (vyrovnávací platba formou dotace)

(3) Zadávací řízení (vyrovnávací platba formou zadání veřejné zakázky / koncese).

3.7.8. Krok č. 8 – testování závěrů Metodiky při realizaci individuálních projektů (IP) (podzim 2012)

Postupy popsané v této Metodice bude možno v praxi „otestovat“ při realizaci individuálních projektů (ESF –OP LZZ):

- (1) Definice služeb (karta) – co nakupuji
- (2) Stanovení předpokládané hodnoty veřejné zakázky na bázi výpočtu vyrovnávací platby
- (3) Hodnocení poskytovatele na bázi „hodnoty z peníze“ – standardy služby
- (4) Koncepce smlouvy o poskytování služby na bázi Pověření dle Rozhodnutí Komise (EU)
- (5) Pilotní vyhodnocení potřeby aktualizace sítě SS KHK ohledně služby sociální rehabilitace
- (6) Metodika kontroly na místě ve smyslu Rozhodnutí Komise

3.7.9. Krok č. 9 – aktualizace dokumentů víceletého financování dle výstupů MPSV případně jiných krajů (2013)

Vzhledem k tomu, že přelom roků 2012/2013 pravděpodobně přinese další výstupy práce odborných týmů MPSV, bude nezbytné aktualizovat některé dílčí výstupy Metodiky o tyto nové poznatky tak, aby postupy KHK byly plně v souladu s celostátní „dobrou praxí“.

3.7.10. Krok č. 10 – příprava první vlny aktualizace sítě SS (2014/2015)

Zkušenosti a vyhodnocení praxe roku 2013 bude možno využít k návrhu první systémové aktualizace sítě SS v souladu s Metodikou.

ČÁST III. – METODIKA

**ODDÍL I. - POPIS SOUČASNÉHO PRÁVNÍHO RÁMCE SÍŤE
SOCIÁLNÍCH SLUŽEB**

4. Zavedení definic a zkratek

V tomto dokumentu jsou používány následující definice a zkratky:

Dobrovolný evropský rámec	Dobrovolný evropský rámec kvality pro sociální služby (SPC/2010/10/8)
IRR	Míra návratnosti kapitálu
KHK	Královéhradecký kraj
KŘS	Krajská řídicí skupina
Kulatý stůl	Kulatý stůl k aktivitě č. 5 projektu MPSV „Podpora procesů v sociálních službách“, konaný na bázi setkání odborníků v oblasti sociálních služeb dne 13. 01. 2012 v Praze
Metodika	Tento analytický a metodický dokument zpracovaný AK HOLEC, ZUSKA & Partneři na základě mandátní smlouvy č. 372/2012 ze dne 29. 02. 2012 a na základě veřejné zakázky malého rozsahu s názvem „Příprava modelu víceletého financování sociálních služeb v Královéhradeckém kraji“ v rámci projektu Rozvoj dostupnosti a kvality sociálních služeb v Královéhradeckém kraji II, reg. č. CZ.1.04/3.1.00/05.00044
MPSV	Ministerstvo práce a sociálních věcí ČR
Právní analýza II	Právní analýza II - Rozbor právního systému České republiky v oblasti sociálních služeb a jejich financování ve vztahu k právu Společenství v oblasti sociálních služeb v obecném zájmu, zpracovaná pro MPSV v roce 2011 rovněž Zpracovatelem
PnP	Příspěvek na péči vymezený § 7 a násl. ZSS, hrazený ze státního rozpočtu, poskytovaný osobám závislým na pomoci jiné fyzické osoby za účelem zajištění potřebné pomoci
Projekt	Projekt „Příprava modelu víceletého financování sociálních služeb v Královéhradeckém kraji“
Prováděcí vyhláška	Vyhláška č. 505/2006 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení ZSS
Rámec	Sdělení Komise - Rámec EU pro státní podporu ve formě vyrovnávací platby za závazek veřejné služby č. 2012/C 8/03
Registr	Registr poskytovatelů SS vede podle § 85 ZSS
Rozhodnutí Komise	Rozhodnutí Komise o použití článku 106 odst. 2 SFEU na státní podporu ve formě vyrovnávací platby za závazek veřejné služby udělené určitým podnikům pověřeným poskytováním služeb obecného hospodářského zájmu č. 2012/21/EU, oznámeno pod č. K (2011) 9380
Rozpočtová pravidla	Zákon č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech a o změně některých souvisejících zákonů (rozpočtová pravidla)
Směrnice	Návrh nové směrnice o zadávání veřejných zakázek, kterou Komise

	schválila na konci roku 2011 a která by měla v budoucnu nahradit stávající směrnici 2004/18/ES platnou pro veřejné zadavatele
SS	Sociální služby v pojetí zák. č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, v platném znění
Strategie KHK	Strategie KHK v oblasti SS – Plán rozvoje SS v KHK 2011 - 2016
Systém QMSS	Systém řízení kvality sociálních služeb Systém QMSS, který zahrnuje požadavky standardů kvality sociálních služeb, i další související oborové a legislativní normy a v oblasti zásad je principiálně kompatibilní i s jinými systémy řízení kvality (např. ISO 9000 a Model excellence EFQM)
Územní rozpočtová pravidla	Zákon č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, v platném a účinném znění
Vize	Dlouhodobá vize resortu Ministerstva práce a sociálních věcí ČR pro oblast sociálního začleňování (verze květen 2012)
Zásady	Zásady pro poskytování dotací z dotačního programu a podporu sociálních služeb definovaných v ZSS v Královéhradeckém kraji v roce 2012
ZoK	Zákon č. 129/2000 Sb., o krajích (krajské zřízení), v platném a účinném znění
Zpracovatel	Zpracovatel této Metodiky, tj. HOLEC, ZUSKA & Partneři, sdružení advokátů
ZSS	Zákon č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, v platném a účinném znění ke dni zpracování Metodiky (není-li výslovně odkazováno na jiné znění)

5. Právní základ plánování a financování SS v KHK

Plánování a financování SS v KHK se v současné době řídí zejména následujícími právními předpisy / dokumenty:

5.1. Právní předpisy ČR

- Zákon č. 108/2006 Sb., o sociálních službách (ZSS)
- Vyhláška č. 505/2006 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení ZSS (Prováděcí vyhláška)
- Zákon č. 129/2000 Sb., o krajích (krajské zřízení) (ZoK)
- Zákon č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech a o změně některých souvisejících zákonů (rozpočtová pravidla)
- Zákon č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů (územní rozpočtová pravidla)
- Zákon č. 320/2000 Sb., o finanční kontrole ve veřejné správě a o změně některých zákonů (zákon o finanční kontrole)
- Zákon č. 137/2006 Sb., o veřejných zakázkách (ZVZ)
- Zákon č. 139/2006 Sb., o koncesních smlouvách a koncesním řízení (koncesní zákon) (KZ).

5.2. Předpisy KHK k plánování a financování SS

- Strategie KHK v oblasti SS – Plán rozvoje SS v KHK 2011 – 2016
- Síť podporovaných sociálních služeb Královéhradeckého kraje pro období 2012
- Zásady dotačního programu SS definovaných v ZSS v KHK v roce 2012.

5.3. Předpisy MPSV k poskytování dotací ze státního rozpočtu

- Příkaz ministra č. 13/2011 – Metodika MPSV pro poskytování dotací ze státního rozpočtu poskytovatelům sociálních služeb a posouzení žádosti o dotaci ze státního rozpočtu v oblasti podpory poskytování sociálních služeb
- Principy dotačního řízení na podporu poskytování sociálních služeb v letech 2012 a 2013 a způsob výpočtu směrného rámcového čísla pro kraje k zajištění financování sociálních služeb v souladu se zákonem o sociálních službách
- Doporučený postup při souběhu neinvestiční dotace na poskytování sociálních služeb ze státního rozpočtu a financování sociálních služeb z Individuálních projektů krajů v rámci OP LZZ.

5.4. Předpisy EU – platné

- Smlouva o fungování Evropské unie (SFEU)
- Rozhodnutí ESD ve věci C-280/00 Altmark Trans
- Rozhodnutí Komise o použití článku 106 odst. 2 SFEU na státní podporu ve formě vyrovnávací platby za závazek veřejné služby udělené určitým podnikům pověřeným poskytováním služeb obecného hospodářského zájmu č. 2012/21/EU, oznámeno pod č. K (2011) 9380

- Rámec Evropské unie pro státní podporu ve formě vyrovnávací platby za závazek veřejné služby – Sdělení Komise 2012/C 8/03
- Nařízení Komise č. 1998/2006 (de minimis)
- Dobrovolný evropský rámec kvality pro sociální služby (SPC/2010/10/8).

Předpisy EU v návrhu – očekávaná transpozice do 30. 06. 2014

- Směrnice Evropského parlamentu a Rady o zadávání veřejných zakázek - KOM (2011) 896
- Směrnice Evropského parlamentu a Rady o udělování koncesí - KOM (2011) 89.

5.5. Předpisy / dokumenty ostatní

- Návrh MPSV - Doporučený postup č. 1/2012 k realizaci činnosti sociální práce na obecních, újezdních a krajských úřadech podle ustanovení § 92, §93a ZSS, a podle ustanovené §7, §64 a §65 zákona o pomoci v hmotné nouzi (verze ze dne 13.04.2012)
- Dlouhodobá vize resortu práce a sociálních věcí pro oblast sociálního začleňování.

6. Vymezení sítě sociálních služeb v právním řádu

Přestože v současně platném právním řádu ČR nenajdeme výslovnou definici pojmu „síť sociálních služeb“ (dále jen „**síť SS**“), lze jeho obsah rámcově dovodit z některých ustanovení právních předpisů.

Vymezení pojmu „síť SS“ je dáno zejména následujícími charakteristikami:

- (1) **CÍL SÍTĚ SS, KVALITA POSKYTOVÁNÍ SS**
- (2) **POSKYTOVATELÉ SS, PODMÍNKY POSKYTOVÁNÍ SS**
- (3) **DRUHY, FORMY a ROZSAH POSKYTOVÁNÍ SS**
- (4) **FINANCOVÁNÍ SS**

6.1. CÍL SÍTĚ SS

Podle § 2 odst. 2 ZSS musí rozsah a forma pomoci a podpory poskytnuté prostřednictvím sociálních služeb zachovávat lidskou důstojnost osob. Pomoc musí vycházet z **individuálně určených potřeb osob**, musí působit na osoby aktivně, podporovat rozvoj jejich samostatnosti, motivovat je k takovým činnostem, které nevedou k dlouhodobému setrvávání nebo prohlubování nepříznivé sociální situace, a posilovat jejich sociální začleňování. Sociální služby musí být poskytovány v zájmu osob a v náležitě kvalitě takovými způsoby, aby bylo vždy důsledně zajištěno dodržování lidských práv a základních svobod osob.

Zjišťování potřeb osob v oblasti poskytování SS je výsledkem **procesu plánování rozvoje SS**, kde hrají hlavní úlohu územně samosprávné cečky – obec a kraj. Podle § 3 písm. h) ZSS se „plánem rozvoje sociálních služeb“ rozumí výsledek procesu **aktivního zjišťování potřeb osob ve stanoveném území a hledání způsobů jejich uspokojování s využitím dostupných zdrojů, jehož obsahem je popis způsobu zpracování plánu, popis a analýza existujících zdrojů a potřeb osob, kterým jsou sociální služby určeny, včetně ekonomického vyhodnocení, strategie zajišťování a rozvoje sociálních služeb, povinnosti zúčastněných subjektů, způsob sledování a vyhodnocování plnění plánu a způsob, jakým lze provést změny v poskytování sociálních služeb.**

Podle § 94 ZSS obec mj. **zjišťuje potřeby poskytování sociálních služeb osobám nebo skupinám osob na svém území a spolupracuje s krajem při přípravě a realizaci střednědobého plánu rozvoje sociálních služeb** kraje; za tím účelem sděluje kraji informace o potřebách poskytování sociálních služeb osobám nebo skupinám osob na území obce, o možnostech uspokojování těchto potřeb prostřednictvím sociálních služeb a o jejich dostupných zdrojích.

Podle § 95 ZSS kraj mj. **zjišťuje potřeby poskytování sociálních služeb osobám nebo skupinám osob na svém území, zpracovává střednědobý plán rozvoje sociálních služeb** ve spolupráci s obcemi na území kraje, se zástupci poskytovatelů sociálních služeb a se zástupci osob, kterým jsou poskytovány sociální služby, a informuje obce na území kraje o výsledcích zjištěných v procesu plánování; při zpracování plánu kraj přihlíží k informacím obce sděleným podle § 94 písm. e) ZSS a

k údajům uvedeným v registru podle § 85 odst. 5 ZSS, **zajišťuje dostupnost poskytování sociálních služeb na svém území v souladu se střednědobým plánem rozvoje sociálních služeb.**

Podle § 92 písm. d) ZSS **obecní úřad obce s rozšířenou působností** „na území svého správního obvodu koordinuje poskytování sociálních služeb a realizuje činnosti sociální práce vedoucí k řešení nepříznivé sociální situace a k sociálnímu začleňování osob; přitom spolupracuje s krajskou pobočkou Úřadu práce a krajským úřadem.“

Podle § 93 písm. c) ZSS **krajský úřad** „na území svého správního obvodu koordinuje poskytování sociálních služeb a realizuje a koordinuje činnosti sociální práce vedoucí k řešení nepříznivé sociální situace a k sociálnímu začleňování osob.“

Podle § 93a ZSS „zaměstnanci obce zařazení do obecního úřadu obce s rozšířenou působností jako sociální pracovníci a zaměstnanci kraje zařazení do krajského úřadu jako **sociální pracovníci** jsou na základě souhlasu osoby, která se nachází v nepříznivé sociální situaci nebo je ohrožena sociálním vyloučením anebo se v tomto stavu nachází, oprávněni v souvislosti s plněním úkolů podle § 92 písm. d) a § 93 písm. c) vstupovat do obydlí, v němž tato osoba žije, a to s cílem vykonávat činnosti sociální práce. Oprávněni k této činnosti jsou povinni prokázat průkazem vydaným příslušným úřadem; náležitosti průkazu stanoví prováděcí právní předpis. Uvedení zaměstnanci jsou v souvislosti s výkonem činností sociální práce povinni vést **Standardizovaný záznam sociálního pracovníka, který je součástí Jednotného informačního systému práce a sociálních věcí.**“

Ze závěrů Kulatého stolu plyne, že zajištění individuálních potřeb nejlépe vyhovuje princip individuálního plánování. Vzhledem k tomu, že **nejblíže kuživateli SS má obec** v místě jeho pobytu, která nejlépe zná sociální poměry uživatele, jeho rodinu, zázemí apod., musí být vždy aktivně zařazena do tvorby sítě SS.

6.2. KVALITA POSKYTOVÁNÍ SS

Nedílnou součástí sítě SS je i zajištění standardů, tj. kvality poskytovaných služeb. Kvalita poskytování SS není právními předpisy dostatečným způsobem upravena tak, aby umožňovala jednoznačnou měřitelnost a porovnatelnost kvality poskytovaných služeb. Podle § 2 odst. 2 ZSS musí být SS poskytovány **v zájmu osob a náležitě kvalitě takovými způsoby, aby bylo vždy důsledně zajištěno dodržování lidských práv a základních svobod osob.**

Podle § 88 písm. h) ZSS je poskytovatel sociálních služeb povinen dodržovat standardy kvality sociálních služeb. Podle § 99 ZSS se za standardy kvality sociálních služeb považuje soubor kritérií, jejich prostřednictvím je definována úroveň kvality poskytování sociálních služeb v oblasti personálního a provozního zabezpečení sociálních služeb v oblasti vztahů mezi poskytovatelem a uživateli. Obsah jednotlivých standardů kvality stanoví Prováděcí vyhláška.

Zásady kvality poskytování SS jsou shrnuty v dokumentu „**Dobrovolný evropský rámec kvality pro sociální služby**“. Vyjadřují obecně sdílené hodnoty a mají za cíl rozvíjet společné chápání kvality sociálních služeb a usnadnit výměnu zkušeností a osvědčených postupů. Jsou určeny pro orgány veřejné moci pověřené, často na regionální nebo místní úrovni, vývojem, organizací, financováním a poskytováním sociálních služeb. Také jsou určeny poskytovatelům služeb, pokud jde o poskytování veřejných služeb, a uživatelům, pro které představují důležitý zdroj informací o kvalitě sociálních služeb, kterou mohou očekávat. Zásady se také přímo vztahují na pracovníky a zaměstnavatele v sektoru SS.

Dobrovolný evropský rámec definuje následující **zásady kvality poskytování SS**, k jejichž dodržování by měl směřovat jakýkoli řízený systém plánování a financování sociálních služeb.

6.2.1. Přístupnost

Přístup k široké řadě sociálních služeb by měl být nabízen tak, aby SS uživatelům poskytovaly vhodnou reakci na jejich potřeby, a pokud je to možné, svobodu volby mezi službami v jejich společenství, na místě, které je pro uživatele, popřípadě jejich rodiny, nejpříznivější.

6.2.2. Dostupnost

Sociální služby by měly být snadno dostupné všem, kteří je mohou vyžadovat. Dostupné všem uživatelům by měly být informace a nestranné rady o nabídce dostupných služeb a poskytovatelích. Osoby se zdravotním postižením by měly mít zajištěn přístup k fyzickému prostředí, v němž poskytování služeb probíhá, adekvátní přepravě z místa a do místa poskytování služeb i k informacím a komunikaci (včetně informačních a komunikačních technologií).

6.2.3. Cenová dostupnost

Sociální služby by měly být poskytovány všem osobám, které je potřebují (univerzální přístup), a to buď bezplatně, nebo za cenu, která je pro jednotlivce dostupná.

6.2.4. Zaměření na jednotlivce

Sociální služby by se měly zabývat včas a pružně se měnícími potřebami každého jednotlivce s cílem zlepšit jeho kvalitu života a zajistit rovné příležitosti. Sociální služby by měly brát v úvahu fyzické, intelektuální a sociální prostředí uživatelů a měly by respektovat jejich kulturní specifické rysy. Dále by se měly řídit potřebami uživatelů a případně souvisejících příjemců poskytované služby.

6.2.5. Komplexnost

Sociální služby by měly být navrhovány a zajišťovány komplexním způsobem, který odráží různé potřeby, schopnosti a preference uživatelů, případně jejich rodin a pečovatелů a který má za cíl zlepšovat jejich životní podmínky.

6.2.6. Nepřetržitost

Sociální služby by se měly organizovat tak, aby zajistily nepřetržitost poskytování služeb po dobu trvání potřeby, a zejména pokud reagují na rozvojové a dlouhodobé potřeby, podle přístupu zohledňujícího životní cyklus, který umožňuje uživatelům spoléhat se na průběžnou a

nepřerušovanou nabídku služeb od včasných zásahů po podporu a kontrolu a zamezení negativního dopadu přerušování služby.

6.2.7. Zaměření na výsledek

Sociální služby by se měly v první řadě zaměřit na přínosy uživatelům, přičemž by případně měly zohlednit přínosy jejich rodinám, neoficiálním pečovatelům a společnosti. Poskytování služeb by mělo být optimalizováno na základě pravidelných hodnocení, která by měla mimo jiné vést k organizační zpětné vazbě od uživatelů a zúčastněných stran.

6.2.8. Shrnutí

Na základě výše uvedeného lze shrnout, že **základním cílem sítě SS** je:

Zajištění standardů kvality poskytování služeb směřujících k uspokojování individuálně určených potřeb osob v nepříznivé sociální situaci, zejména

- **Přístupnost**
- **Dostupnost**
- **Zaměření na jednotlivce**
- **Komplexnost**
- **Nepřetržitost**
- **Zaměření na výsledek.**

Poznámka:

Některé kraje přistoupily k systematickému řešení otázky řízení kvality poskytování SS. Jako příklad lze uvést projekt „Kompletní řízení kvality v organizacích poskytovatelů sociálních služeb v regionech Vysočina, Pardubickém a Královéhradeckém“, CZ.1.04/3.1.03/66.00095, v rámci něhož byl zástupcům krajů a vybraných poskytovatelů soc. služeb představen samostatný Systém řízení kvality sociálních služeb (dále jen „**Systém QMSS**“). Systém QMSS zahrnuje požadavky standardů kvality sociálních služeb, i další související oborové a legislativní normy a v oblasti zásad je principiálně kompatibilní i s jinými systémy řízení kvality (např. ISO 9000 a Model excellence EFQM).

Implementace systému QMSS v KHK byla ověřena v letech 2009 – 2010 v rámci individuálního projektu „Rozvoj dostupnosti a kvality sociálních služeb v Královéhradeckém kraji“.

Zavedení systému QMSS ve svém důsledku provazuje stávající požadavky na kvalitu poskytovaných služeb s prvky kvalitního řízení. V rámci tohoto systému je definováno 5 základních struktur, jejichž pohledem lze standardy kvality poskytování sociálních služeb vnímat, a to struktura záměrů, struktura poskytovaných služeb, struktura procesů, organizační struktura a struktura dokumentace.

6.3. POSKYTOVATELÉ SS a PODMÍNKY POSKYTOVÁNÍ SS

Podle § 6 ZSS jsou poskytovateli sociálních služeb při splnění podmínek stanovených ZSS **územní samosprávné celky a jimi zřizované právnické osoby, další právnické osoby, fyzické osoby, ministerstvo a jím zřízené organizační složky státu.**

Podmínky poskytování SS jsou podrobně upraveny v HLAVĚ II ZSS. Podle § 78 odst. 1 ZSS lze SS poskytovat jen na základě oprávnění k poskytování SS vzniklé **rozhodnutím o registraci**; registr poskytovatelů SS vede podle § 85 ZSS Krajský úřad příslušný podle místa pobytu poskytovatele - fyzické osoby či sídla poskytovatele – právnické osoby (dále jen „**Registr**“).

6.3.1. Shrnutí

Z uvedeného vymezení je patrné, že

Do sítě SS mohou být zahrnuty pouze takové sociální služby, které jsou poskytovány ze strany poskytovatelů uvedených v Registru za podmínek stanovených ZSS.

6.4. DRUHY, FORMY a ROZSAH POSKYTOVÁNÍ SS

Podle § 32 ZSS zahrnují SS

- sociální poradenství
- služby sociální péče
- služby sociální prevence.

Podle § 33 ZSS se SS poskytují jako služby pobytové, ambulantní nebo terénní. *Pobytovými službami* se rozumí služby spojené s ubytováním v zařízeních SS. *Ambulantními službami* se rozumí služby, za kterými osoba dochází nebo je doprovázena nebo dopravována do zařízení SS a součástí služby není ubytování. *Terénními službami* se rozumí služby, které jsou osobě poskytovány v jejím přirozeném sociálním prostředí. V § 34 ZSS jsou vymezena jednotlivá zařízení SS, která se zřizují pro poskytování SS.

- 6.4.1. *Služby sociální péče* napomáhají osobám zajistit jejich fyzickou a psychickou soběstačnost, s cílem umožnit jim v nejvyšší možné míře zapojení do běžného života společnosti, a v případech, kdy toto vylučuje jejich stav, zajistit jim důstojné prostředí a zacházení. ZSS mezi služby sociální péče řadí tyto služby:

osobní asistence (§ 39 ZSS)	denní stacionáře (§ 46 ZSS)
pečovatelská služba (§ 40 ZSS)	týdenní stacionáře (§ 47 ZSS)
tísňová péče (§ 41 ZSS)	domovy pro osoby se zdravotním postižením (§ 48 ZSS)
průvodcovské a předčitatelské služby (§ 42 ZSS)	domovy pro seniory (§ 49 ZSS)
podpora samostatného bydlení (§ 43 ZSS)	domovy se zvláštním režimem (§ 50 ZSS)
odlehčovací služby (§ 44 ZSS)	chráněné bydlení (§ 51 ZSS)
centra denních služeb (§ 45 ZSS)	SS poskytované ve zdravotnických zařízeních ústavní péče (§ 52 ZSS)

- 6.4.2. *Služby sociální prevence* napomáhají zabránit sociálnímu vyloučení osob, které jsou tímto ohroženy pro krizovou sociální situaci, životní návyky a způsob života vedoucí ke konfliktu se společností, sociálně znevýhodňující prostředí a ohrožení práv a oprávněných zájmů trestnou činností jiné fyzické osoby. Cílem služeb sociální prevence je napomáhat osobám k překonání jejich nepříznivé sociální situace a chránit společnost před vznikem a šířením nežádoucích společenských jevů. ZSS mezi služby sociální prevence řadí tyto služby:

raná péče (§ 54 ZSS)	nízkoprahová zařízení pro děti a mládež (§ 62 ZSS)
telefonická krizová pomoc (§ 55 ZSS)	noclehárny (§ 63 ZSS)

tlumočnické služby (§ 56 ZSS)	služby následné péče (§ 64 ZSS)
azylové domy (§ 57 ZSS)	sociálně aktivizační služby pro rodiny s dětmi (§ 65 ZSS)
domy na půl cesty (§ 58 ZSS)	sociálně aktivizační služby pro seniory a osoby se zdravotním postižením (§ 66 ZSS)
kontaktní centra (§ 59 ZSS)	sociálně terapeutické dílny (§ 67 ZSS)
krizová pomoc (§ 60 ZSS)	terapeutické komunity (§ 68 ZSS)
intervenční centra (§ 60a ZSS)	terénní programy (§ 69 ZSS)
nízkoprahová denní centra (§ 61 ZSS)	sociální rehabilitace (§ 70 ZSS)

Ust. § 35 ZSS vymezuje okruh tzv. **základních činností při poskytování SS** s tím, že u každé jednotlivé SS zákon specifikuje konkrétní rozsah základních činností té které sociální služby. Rozsah úkonů poskytovaných v rámci základních činností u jednotlivých druhů SS potom stanoví Provděcí vyhláška.

6.4.3. Shrnutí

Z uvedené právní úpravy plyne, že:

V rámci sítě SS mohou být začleněny pouze sociální služby vymezené ZSS, poskytované minimálně v rozsahu zajištění tzv. základních činností formou úkonů stanovených Provděcí vyhláškou.

6.5. FINANCOVÁNÍ SS

Financování sociálních služeb je upraveno v ZSS v §§ 101 – 105, dále pak v § 10 Územních rozpočtových pravidel a § 7 Rozpočtových pravidel. Financování sociálních služeb je koncipováno jako vícezdrojové:

- **úhrady od samotných uživatelů**, a to za služby, které jsou dle ZSS poskytovány za úhradu (§ 73 a násl. ZSS; výše úhrad je regulována Prováděcí vyhláškou; finanční zdroj pro částečné krytí nákladů spojených s úhradovými službami pro uživatele představuje **PnP**;
- **dotace poskytovatelům SS ze státního rozpočtu**
  - přímé dotace MPSV poskytovatelům SS investiční² a neinvestiční povahy
  - dotace prostřednictvím rozpočtu (účtu) krajů neinvestiční povahy
  - ostatní neinvestiční účelové dotace ze státního rozpočtu (Úřad vlády ČR, MV ČR, MŠMT ČR, MZ ČR);
- **dotace poskytovatelům SS z rozpočtu územních samosprávných celků** (kraj, obec);
- **dotace (provozní i investiční) ze Strukturálních fondů EU** (ESF – OPLZZ, OPVK, OPŽP, ROP) nebo jiných fondů včetně spoluúčasti z rozpočtu ČR případně územně samosprávného celku
- **ostatní zdroje** (dary apod.).

Ze závěrů Kulatého stolu plyne, že jedním ze zásadních důvodů potřeby tvorby sítě SS, „garantované“ veřejnými institucemi, je skutečnost, že PnP není schopen pokrýt potřeby uživatelů v plném rozsahu; jinak by totiž musela vzniknout síť sama od sebe na základě poptávky a nabídky. Síť SS tak představuje podporované dostupné služby, jejichž náklady nejsou zcela pokryty z PnP.

Základní právní úprava poskytování dotací je následující:

6.5.1. § 101 ZSS

- (1) **Dotace ze státního rozpočtu se poskytuje na zajištění poskytování sociálních služeb poskytovatelům sociálních služeb, kteří jsou zapsáni v registru.**
- (2) Dotace se poskytuje k financování běžných výdajů souvisejících s poskytováním sociálních služeb v souladu se zpracovaným střednědobým plánem rozvoje sociálních služeb.
- (3) Dotace ze státního rozpočtu podle odstavců 1 a 2 je poskytována prostřednictvím rozpočtu kraje. Činnost krajů podle věty první je činností vykonávanou v přenesené působnosti.
- (4) **Žádost o poskytnutí dotace na příslušné následující rozpočtové období předkládá krajský úřad ministerstvu. Žádost obsahuje zejména**
  - a) název kraje, jeho sídlo, identifikační číslo a číslo účtu,
  - b) zpracovaný střednědobý plán rozvoje sociálních služeb, který obsahuje ekonomickou analýzu v plánu identifikovaných potřeb a způsob jejich finančního zajištění,**
  - c) výši požadavku na dotaci.
- (5) **Výše dotace v úhrnu za jednotlivé kraje se stanoví na základě**

---

² Tzv. Programové financování – aktuálně není prakticky naplňováno.

- a) celkového ročního objemu finančních prostředků rozpočtovaných v závazném ukazateli pro příslušný rozpočtový rok,
  - b) zpracovaného střednědobého plánu rozvoje služeb kraje,**
  - c) počtu vyplácených příspěvků a jejich finančního objemu,
  - d) počtu poskytovatelů sociálních služeb, kteří jsou zapsáni v registru, a jejich kapacit,**
  - e) kapacit sociálních služeb poskytovaných ve zdravotnických zařízeních lůžkové péče.
- (6) Krajské úřady se podílejí na finanční kontrole využití dotací poskytnutých podle odstavců 1 až 5, vykonávané podle zvláštního právního předpisu.
- (7) Prováděcí právní předpis stanoví bližší podmínky pro stanovení výše dotace, účelu dotace, členění dotace a způsobu poskytování dotace.
- (8) Podle ustanovení odstavců 1 až 7 se postupuje do 31. prosince 2013.

6.5.2. § 104 ZSS

- (1) **Ze státního rozpočtu mohou být podle zvláštního právního předpisu³ poskytovány účelové dotace k financování běžných výdajů souvisejících s poskytováním sociálních služeb poskytovatelům sociálních služeb, kteří jsou zapsáni v registru.**
- (2) Dotace podle odstavce 1 poskytuje ministerstvo.
- (3) Dotaci lze poskytnout
- a) na podporu sociálních služeb, které mají celostátní či nadregionální charakter,
  - b) na činnosti, které mají rozvojovou povahu, zejména na vzdělávání pracovníků v sociálních službách, na podporu kvality sociálních služeb a na zpracování střednědobých plánů krajů a plánů obcí v oblasti sociálních služeb,**
  - c) v případě mimořádných situací; mimořádnou situací se rozumí zejména živelní pohroma, požár, ekologická nebo průmyslová havárie.
- (4) **Na financování činností podle odstavce 3 v oblasti poskytování sociálních služeb se mohou podílet také programy financované v rámci Strukturálních fondů Evropských společenství a dalších programů Evropských společenství.**
- (5) Na poskytnutí dotace není právní nárok.⁴

6.5.3. § 105 ZSS

Obec nebo kraj může poskytnout ze svého rozpočtu účelové dotace podle zvláštního zákona⁵ k financování běžných výdajů souvisejících s poskytováním sociálních služeb poskytovatelům sociálních služeb, kteří jsou zapsáni v Registru.

³ Ust. § 7 odst. 1 písm. c) a f) zákona č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech a o změně některých souvisejících zákonů (rozpočtová pravidla), ve znění pozdějších předpisů.

⁴ Zákon č. 320/2000 Sb., o finanční kontrole ve veřejné správě a o změně některých zákonů (zákon o finanční kontrole), ve znění pozdějších předpisů.

⁵ § 9 odst. 1 písm. i) a § 10 odst. 1 písm. e) a j) zákona č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, ve znění pozdějších předpisů.

6.5.4. § 10 Územních rozpočtových pravidel

(1) Z rozpočtu kraje se hradí zejména

- a) závazky vyplývající pro kraj z plnění povinností uložených zvláštními právními předpisy,
  - b) výdaje na činnost orgánů kraje v jeho samostatné působnosti, zejména výdaje spojené s péčí o vlastní majetek a jeho rozvoj,
  - c) výdaje spojené s výkonem státní správy, ke které je kraj pověřen zvláštními právními předpisy,
  - d) závazky vyplývající pro kraj z uzavřených smluvních vztahů v jeho hospodaření a ze smluvních vztahů vlastních organizací, jestliže k nim přistoupil,
  - e) **dotace do rozpočtů obcí v kraji,**
  - f) závazky přijaté v rámci spolupráce s jinými územními celky nebo s dalšími subjekty, včetně příspěvků na společnou činnost,
  - g) úhrada úroků z přijatých půjček a úvěrů,
  - h) výdaje na emise vlastních dluhopisů a na úhradu výnosů z nich náležejících jejich vlastníkům,
  - i) výdaje na podporu subjektů provádějících veřejně prospěšné činnosti a na podporu soukromého podnikání prospěšného pro kraj,
  - j) jiné výdaje uskutečněné v rámci působnosti kraje, včetně darů a **příspěvků na sociální nebo jiné humanitární účely,**
  - k) dotace Regionální radě regionu soudržnosti.
- (2) Vedle výdajů podle odstavce 1 hradí kraj ze svého rozpočtu i splátky přijatých půjček, úvěrů a návratných finančních výpomocí a splátky jistiny vlastních dluhopisů jejich vlastníkům.

6.5.5. § 7 Rozpočtových pravidel

(1) Ze státního rozpočtu se hradí

- a) výdaje na činnost organizačních složek státu a výdaje na činnost příspěvkových organizací v jejich působnosti, kterými jsou příspěvky na provoz, dotace na financování programů a akcí (§ 12 a 13), dotace na úhradu provozních výdajů, které jsou nebo mají být kryty z rozpočtu Evropské unie včetně stanoveného podílu státního rozpočtu na financování těchto výdajů, a dotace na úhradu provozních výdajů podle mezinárodních smluv, na základě kterých jsou České republice svěřeny peněžní prostředky z finančního mechanismu Evropského hospodářského prostoru, finančního mechanismu Norska a z programu švýcarsko-české spolupráce (dále jen „**finanční mechanismus**“),
- b) výdaje na dávky důchodového pojištění, dávky nemocenského pojištění, dávky úrazového pojištění, dávky státní sociální podpory, ostatní sociální dávky, výdaje na podporu v nezaměstnanosti, podporu při rekvalifikaci a na aktivní politiku zaměstnanosti,
- c) dotace a návratné finanční výpomoci územním samosprávným celkům na jinou než podnikatelskou činnost,

- d) dotace a návratné finanční výpomoci právnickým a fyzickým osobám na podnikatelskou činnost⁶,
- e) dotace občanským sdružením⁷ a příspěvky politickým stranám⁸,
- f) **dotace právnickým osobám, které jsou založeny nebo zřízeny k poskytování zdravotních, kulturních, vzdělávacích a sociálních služeb** a k poskytování sociálně-právní ochrany dětí, a fyzickým osobám, které takové služby nebo sociálně-právní ochranu dětí poskytují, a to výhradně na tyto účely
- g) ...

6.5.6. Zásady dotačního programu na podporu sociálních služeb definovaných v zák. č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, v platném znění, v Královéhradeckém kraji v roce 2012.

V tomto dokumentu stanovil KHK pro účely dotačního řízení zásady pro poskytování dotací z dotačního programu a podporu sociálních služeb definovaných v ZSS v Královéhradeckém kraji v roce 2012 (dále jen „**Zásady**“).

„Dotační program pro rok 2012 je určen na spolufinancování sociálních služeb, které jsou zařazeny do Plánu rozvoje sociálních služeb v KHK 2011-2016. V dotačním řízení pro rok 2012 mají prioritu takové sociální služby, které jsou poskytovány s cílem naplnit individuální potřeby uživatelů, umožňují uživateli vést běžný život ve svém přirozeném prostředí, podporují uživatele v zapojení se do místní komunity a předcházejí tak jeho vyloučení ze společenského života. Preferovány budou současně služby, které podporují sociální soudržnost místních společenství (obcí a mikroregionů) a jsou součástí komunitních a jiných regionálních plánů sociálních služeb.“

6.5.7. Metodika MPSV pro poskytování dotací ze státního rozpočtu poskytovatelům sociálních služeb a posouzení žádosti o dotaci ze státního rozpočtu v oblasti podpory poskytování sociálních služeb

Dotace ze státního rozpočtu (kapitoly MPSV) se podle Metodiky MPSV poskytuje k financování běžných výdajů, které souvisejí s poskytováním sociálních služeb v souladu se zpracovaným střednědobým plánem rozvoje sociálních služeb kraje, tj. bude podporováno poskytování sociálních služeb, které jsou součástí střednědobých plánů rozvoje sociálních služeb krajů (výjimku tvoří sociální služby s celostátní působností).

Dotace ze státního rozpočtu se **poskytuje na financování základních druhů a forem sociálních služeb v rozsahu stanoveném základními činnostmi při poskytování sociálních služeb pro příslušný druh sociální služby, jejichž výčet a charakteristiky jsou uvedeny v části třetí, hlavě I, díle 2 až 4 ZSS.**

---

⁶ Ust. § 2 odst. 1 zákona č. 513/1991 Sb., obchodní zákoník.

⁷ Zákon č. 83/1990 Sb., o sdružování občanů, ve znění pozdějších předpisů.

⁸ Zákon č. 424/1991 Sb., o sdružování v politických stranách a v politických hnutích, ve znění pozdějších předpisů.

6.5.8. Podíl místních samospráv na financování SS

Problematickým bodem financování sítě SS je **neexistence právního zakotvení povinnosti spoluúčasti obcí na financování SS. V praxi je tato situace nahrazována faktickým požadavkem kraje na spoluúčast obce**, např. u nově zaváděné služby⁹.

Otázka podílu místních samospráv na financování SS je zmíněna i ve Strategii KHK¹⁰.

„Mezi místními samosprávami existuje velmi různorodá míra podílu na úhradě nákladů sociálních služeb. Některé obce a města více méně bezplatně využívají sociální služby zajišťované z peněz ostatních obcí, kraje a státu.

Některé zacházejí tak daleko, že svůj případný příspěvek na provoz služby vymáhají po jejím uživateli (formou „sponzorského daru“ obci).

Vzhledem k tomu je třeba zvážit možnosti ve vztahu k rozpočtovému určení daní: např. zohlednit zřizovatelskou funkci v sociálních službách při určování výše koeficientu rozpočtového určení daní.

U některých typů služeb je zcela nevhodné požadovat po poskytovatelích, aby od příslušných obcí získávali finanční příspěvky: jejich výše často nepřesahuje 10 tis. Kč, což je částka natolik nízká, že v podstatě nestojí za vynaložené úsilí.

Je účelné nastavit financování tak, aby určité typy služeb (zejm. s krajskou působností, jako jsou terénní programy pro uživatele drog, raná péče) byly financovány pouze z krajského a státního rozpočtu. Ovšem pouze za podmínky, že prostředky, kterými obce dosud tyto služby dotovaly, vloží do jiných typů sociálních služeb.“

6.5.9. Shrnutí

Z výše uvedeného plyne, že síť SS lze z pohledu financování charakterizovat jako

---

síť podporovaných subjektů resp. služeb (veřejných služeb), jejichž potřebnost je deklarována příslušným územně samosprávným celkem (obec, kraj), zahrnuta do příslušného střednědobého plánu rozvoje SS a vyjadřována finanční podporou z veřejných zdrojů (na principu vícezdrojovém), podléhající procesu dotačního schvalování a pravidlům dotačního financování

---

⁹ Informace z Kulatého stolu o požadavku kraje na 20 % spoluúčast obce při financování nově zaváděné SS.

¹⁰ Podíl místních samospráv (str. 63 Strategie KHK).

6.6. Síť SS z pohledu pravidel hospodářské soutěže ve smyslu práva EU

Poskytovatele sociálních služeb (alespoň řadu z nich) nutno ve smyslu práva EU považovat za podniky pověřené poskytováním služeb obecného hospodářského zájmu. Podle článku 106 SFEU (bývalý článek 86 Smlouvy o ES) „...**Podniky pověřené poskytováním služeb obecného hospodářského zájmu** nebo ty, které mají povahu fiskálního monopolu, **podléhají** pravidlům obsaženým ve Smlouvách, zejména **pravidlům hospodářské soutěže, pokud uplatnění těchto pravidel nebrání právně nebo fakticky plnění zvláštních úkolů, které jim byly svěřeny**. Rozvoj obchodu nesmí být dotčen v míře, která by byla v rozporu se zájmem Unie.

Je-li síť SS jakýmsi relativně uzavřeným systémem, tj. souborem sociálních služeb, které jsou systémově podporovány z veřejných zdrojů (na rozdíl od dalších SS stojícím mimo síť SS¹¹), je nezbytné, aby tímto systémem nebyla narušena hospodářská soutěž mezi poskytovateli, tj. podniky pověřenými poskytováním služeb obecného hospodářského zájmu; pokud by byla síť SS dlouhodobě zcela uzavřeným systémem, přestaly by v rámci ní fungovat principy zdravého trhu.

Síť SS je tedy třeba vidět dvojitým pohledem, a to jako:

- a) **dočasně uzavřený** (stabilizovaný a vymezený) okruh poskytovatelů resp. služeb splňujících podmínky a kritéria zařazení do sítě SS, zajišťující kvalitu a dostupnost služeb na daném území, jejichž činnost bude prioritně financována (zcela nebo zčásti) ze strany veřejného sektoru (zadavatelů); nicméně
- b) **principiálně otevřený systém**, zajišťující principy hospodářské soutěže mezi poskytovateli SS, umožňující vždy po určité době vstoupit do sítě SS na základě předem stanovených objektivních pravidel a buď přinést zcela novou službu v síti SS (rozšíření, extenzivní zkvalitnění sítě) nebo nahradit dosavadní službu lepší, kvalitnější službou s vyšší hodnotou za peníze.

Zdůraznění tohoto pohledu zaznělo i v rámci Kulatého stolu, kdy podle některých aktérů existují případy, kdy kraj má zakonzervován určitý počet poskytovatelů dané SS, kteří však službu poskytují s poměrně vysokými náklady; pokud se v daném místě vyskytnou další poskytovatelé SS, kteří jsou schopni službu poskytnout kvalitněji a levněji, bylo by proti principům zajištění veřejných služeb takovým subjektům neumožnit vstup do systému, a tím podpořit tržní mechanismus v rámci tvorby sítě SS. Vstup dalšího poskytovatele může obecně vyvolat tlak na snížení cen ostatních poskytovatelů, což však ve svém důsledku může představovat vyšší požadavky na financování SS z veřejných prostředků.

6.6.1. Shrnutí

Principy nastavení sítě SS, tj. její vytváření, aktualizace apod. musí zajistit, aby

---

v míře, která nebrání plnění cílů sítě SS, byla podporována a chráněna hospodářská soutěž mezi poskytovateli sociálních služeb

---

¹¹ Systém sítě SS zakládá prioritu financování služeb v ní zařazených, nevylučuje však, že mohou být podporovány i jiné SS do sítě nezařazené, a to zejména na úrovni obcí na základě stanovení jejich specifických priorit

6.7. Síť SS z pohledu obecných principů financování veřejných služeb¹²

V rámci financování SS nutno dodržovat zejména následující obecné principy zajišťování a financování veřejných služeb:

- dosažení „hodnoty za peníze“ (Value for Money)
- zásady „3E“, tj. účelnost, hospodárnost a efektivnost (ekonomická/obsahová stránka realizace veřejných výdajů)
- procesní zásady veřejného zadávání, tj. transparentnost, rovné zacházení a nediskriminace
- zásadu legitimního očekávání (objektivnost a předvídatelnost)
- zásadu průhlednosti finančních vztahů.

Uvedené principy nutno v rámci systému sítě SS dodržet ve dvou rovinách:

- při vytváření resp. aktualizaci samotné sítě SS, tj. zařazování poskytovatelů SS do sítě
- při financování jednotlivých poskytovatelů SS v rámci vytvořené sítě SS.

6.7.1. Hodnota za peníze (Value for Money)¹³

Hodnota za peníze (z anglického termínu „Value for Money“) je koncept, který se používá k hodnocení projektů realizovaných státem, kraji či obcemi; znamená, že veřejný sektor získává nejvyšší možnou a současně využitelnou hodnotu za vydané veřejné prostředky.

Z pohledu řešení poskytování SS prostřednictvím poskytovatelů SS zařazených do sítě SS představuje dosažení hodnoty za peníze to, že **veřejný sektor dosáhne tímto způsobem realizace veřejných služeb vyššího užítku v poměru k vynaloženým prostředkům (poměr výkon/cena), než kdyby stejný projekt realizoval ve vlastní režii.**

Lze tedy dovodit, že způsob zajištění poskytování SS dosahuje hodnoty za peníze, pokud splňuje dvě základní podmínky:

- (i) potřeba zajištění služeb je odůvodněná (v souladu s veřejnými potřebami); a
- (ii) služby jsou zajišťovány za nejvýhodnějších možných podmínek pro veřejný sektor (kvalitativních i kvantitativních).

V rámci systému sítě SS je třeba individuálně posuzovat, zda daná sociální služba zajišťovaná např. příspěvkovou organizací zřízenou územně samosprávným celkem přináší vyšší nebo alespoň stejnou hodnotu za peníze, jako kdyby byla poskytována externím poskytovatelem vzešlým z procesu veřejného zadávání.

6.7.2. Zásady 3E - účelnost, hospodárnost a efektivnost

Zásady 3E se týkají ekonomické (obsahové) stránky realizace veřejných výdajů, kam nepochybně patří i výdaje na financování sociálních služeb.

---

¹² V rámci této pasáže byly využity některé závěry Právní analýzy II.

¹³ V rámci této pasáže byla využita studie PPP Centra dostupná na <http://www.mfcr.cz/cps/rde/xbcr/mfcr/PPP-Metodika - Hodnota za penize aktualizace 2011-07 v01.pdf>.

Zásady účelnosti, hospodárnosti a efektivity představují ekonomické hledisko systému financování SS. Jsou vyjádřením správného nastavení objemu vynakládaných finančních prostředků a jejich adresnosti.

Zásady 3E jsou promítnuty do principu poskytování tzv. „slučitelné veřejné podpory“.

Účelnost využití zdrojů je zdůrazněno ve Strategii KHK¹⁴:

„Je nutné zvažovat, jaký přínos (hodnota) je vynaloženými prostředky získán:

- *v plánu jsou určeny služby, které mají být přednostně financovány;*
- *navrhujeme opatření, jak snížit administrativní zátěž a náklady v sociálních službách;*
- *hledáme způsoby, jak ušetřit na nákladech jako jsou energie apod., abychom mohli investovat do personálu.*

To, že některá služba existuje a má své klienty, neznamená, že je nutné a účelné ji financovat: financovány mají být služby, které jsou zajišťovány v souladu s principem vyjádřeným výše a s krajskou strategií.

Je nezbytné vytvořit srozumitelný způsob rozdělování dotačních prostředků, který bude vycházet z krajských priorit a nabídne poskytovatelům sociálních služeb rámec pro jejich fungování a finanční plánování.

Pro účelné využití finančních prostředků je nutné zaměřit se na takové oblasti, jako je dosahování provozních úspor (snížování nákladů na energie apod.), slučování provozů, kde je to účelné (např. v oblasti nejmenších pečovatelských služeb), a podporu správného využívání příspěvku na péči (podpora a kontrola jeho využití pro zajištění péče).“

Na jiném místě Strategie KHK konstatuje¹⁵:

„Sociální služby v současné době financují (ze stále stejných, daněmi získaných peněz) stát, kraje a obce (a z příspěvku na péči také uživatelé). V některých sociálních službách se jedná o desítky dotačních smluv ročně. Takový systém je krajně nevhodný.“

6.7.3. Procesní zásady veřejného zadávání - transparentnost, rovné zacházení a nediskriminace

Zásada transparentnosti, rovného zacházení a zákazu diskriminace naplňuje základní procesní principy „public procurement“, tedy veřejného zadávání. Bez ohledu na to, jakým způsobem je, resp. bude zajišťován proces financování SS prostřednictvím sítě SS, bude nezbytné zmíněné zásady dodržet, neboť půjde o financování činností zajišťovaných třetími stranami (poskytovateli SS) v postavení „podniků“ pověřených poskytováním služeb obecného hospodářského zájmu.

Zásada transparentnosti znamená, že všechny úkony, které vzhledem k síti SS a financování poskytovatelů SS činí příslušný orgán, jsou řádně odůvodněny, evidovány a v kterémkoli okamžiku přezkoumatelné dle daných pravidel a postupů. Do zásady transparentnosti spadá i jednoznačnost a srozumitelnost a průhlednost veškerých postupů.

Zásada zákazu diskriminace a stejného zacházení se všemi poskytovateli SS (rovnost)

---

¹⁴ Principy – Účelné využití zdrojů (str.4 Strategie KHK).

¹⁵ Mnoho zadavatelů (str. 64 Strategie KHK).

Příslušný orgán je povinen v rámci procesu financování SS postupovat vždy tak, aby jeho jednáním nedošlo k diskriminaci žádného z potenciálních poskytovatelů SS. Podmínky pro vstup do sítě SS musí být proto stanoveny vždy tak, aby na jedné straně nepřiměřeně neuzavíraly možnost přístupu co nejširšího počtu poskytovatelů SS a na druhé straně umožňovaly objektivní výběr nejvhodnějšího poskytovatele příslušné služby s důrazem na kvalitu poskytovaných služeb.

Princip problematiky rovnosti zmiňuje i Strategie:¹⁶

„Terénní a ambulantní služby pro seniory (i pro ostatní skupiny) jsou, v rozporu s účelem zákona o sociálních službách a s deklarovanými principy, jako je přednost pro péči v domácnosti a rovnost poskytovatelů, vystaveny strukturálním nerovnostem, které je výrazně znevýhodňují oproti službám pobytovým. Tyto nerovnosti mají výrazný vliv na kvalitu a dostupnost péče i na samotné klienty služeb.

Jedná se především o tyto systémové nerovnosti:

- *terénní a ambulantní služby jsou (na rozdíl od služeb pobytových, kterým ze zákona náleží příspěvek celý) postaveny do role, kdy se s uživatelem dohadují o každou vynaloženou korunu a o každý úkon;*
- *senioři využívající terénní a ambulantní služby nejsou (na rozdíl od seniorů v pobytových službách) chráněni před výší nákladů na služby a na živobytí – zatímco při pobytu v domově jim musí zbýt alespoň 15 % příjmů (důchodu), v domácnosti a s využitím terénních služeb takové záruky nemají.*

Zároveň zde existuje nerovnost mezi jednotlivými poskytovateli v tom, zda jsou nuceni zajistit příspěvek místní samosprávy na provoz (a poskytování služeb příslušným občanům), nebo nikoli: některé místní samosprávy na provoz pečovatelské služby nepřispívají (a ta zde buď není zajištěna, nebo ji dotují jiné obce); někteří poskytovatelé pobytových služeb takový příspěvek od obcí získávají a jiní nikoli (ti jsou pak oblíbeni u obcí, které nechtějí přispívat, a představují zvýhodněnou konkurenci proti ostatním).

Má-li být naplněna zásada rovnosti poskytovatelů a odstraněna diskriminace určitých skupin služeb a občanů, je třeba tyto nedostatky v systému sociální péče řešit.“

O zásadě rovného přístupu hovoří též dokument „Principy dotačního řízení na podporu poskytování sociálních služeb v letech 2012 a 2013 a způsob výpočtu směrného rámcového čísla pro kraje k zajištění financování sociálních služeb v souladu se zákonem o sociálních službách“:

„Vyloučení střetu zájmů a dosažení rovného přístupu ke všem poskytovatelům bude dosaženo stanovením a zveřejněním exaktního způsobu výpočtu optimálního a reálného návrhu dotace u všech druhů služeb a všech poskytovatelů sociálních služeb v jednotlivých krajích. Vychází se z předpokladu, že stanovení kritérií návrhu dotace nemusí být jednotné pro celou ČR (neboť jednotlivé kraje již pracují s různými metodami – určení cenových hladin, benchmarking atd. – a poskytovatelé sociálních služeb jsou s těmito metodami srozuměni), ale všechny kraje prostřednictvím MPSV zveřejní konkrétní způsoby výpočtu/návrhu optimálního/reálného návrhu

---

¹⁶ Nerovnosti mezi typy služeb (str. 25 Strategie).

dotace. Tato kritéria budou MPSV předána před započítáním hodnocení žádostí o dotace a budou ze strany MPSV po stanovení návrhů dotačí ověřena. Totéž učiní MPSV pro dotační program podpory B. Kritéria budou ukončení 1. kola dotačního řízení zveřejněna na webu MPSV a bude možné je zpětně ověřit taktéž ze strany žadatelů o dotaci i veřejnosti.“

6.7.4. Zásada legitimního očekávání - objektivnost a předvídatelnost

Princip objektivnosti a předvídatelnosti v rámci systému financování SS znamená, že poskytovatelé SS by měli být schopni do značné míry předvídat postupy při vytváření samotné sítě SS, tj. zařazování poskytovatelů SS do této sítě, jednak finanční chování financujících subjektů (státu resp. jeho organizačních složek a orgánů územních samosprávných celků) v rámci sítě SS, a to přes skutečnost, že na dotace obecně není právní nárok.

Objektivnost a předvídatelnost financování poskytovatelů SS v rámci sítě SS představuje podmínku, kdy tvorba sítě SS a poskytování finančních prostředků podléhá předem stanoveným, obecně platným principům a pravidlům. Každý soutěžitel na trhu SS (ať již stávající, nebo potenciální) má možnost předem jasně vyhodnotit podmínky své účasti na příslušném trhu, poskytování služeb podrobit ekonomickému i provoznímu plánu a přijmout závazek ke „vstupu do sítě SS“ a k následnému poskytování SS v požadovaném standardu, kvalitě a rozsahu.

Princip objektivnosti (objektivního nastavení kritérií) dále znamená, že proces předcházející zařazení poskytovatelů do sítě SS, jakož i způsob, objem i účelovost finančních prostředků hrazených poskytovatelům SS v rámci sítě SS jsou založeny na objektivně měřitelných kritériích. Každý poskytovatel SS si má být při dodržení principu objektivnosti vědom, na základě jakých podmínek může do sítě SS vstoupit a za jakých podmínek se SS v rámci sítě financují, přičemž tyto podmínky neumožňují subjektivní posuzování buď vůbec, anebo pouze v objektivně přípustné zdůvodnitelné míře.

Princip předvídatelnosti je zachycen ve Strategii KHK¹⁷.

„Poskytovatelům sociálních služeb zajišťuje plán informací o směřování sociálních služeb v kraji a vytváří předvídatelné podmínky pro jejich fungování. Poskytovatelé mohou na základě krajských priorit rozvíjet své organizace a poskytované služby. Mají představu o dlouhodobém směřování krajské politiky v sociální oblasti a mohou ji využít v plánování rozvoje své organizace.“

6.7.5. Zásada průhlednosti finančních vztahů

Dodržení zásady průhlednosti finančních vztahů při financování SS lze charakterizovat jako dodržení principů účetní evidence finančních toků z veřejných prostředků, ze které musí být zřetelně patrna alokace nákladů a výnosů spojených s různými činnostmi a podrobný popis způsobů, kterými jsou náklady a výnosy přičítány nebo přidělovány různým činnostem¹⁸ (analytická účetní evidence, metoda full cost apod.). Na podniky pověřené poskytováním služeb v obecném

¹⁷ Co přináší krajský plán poskytovatelům SS? (str. 9 Strategie).

¹⁸ Viz článek 1 odst. 2 Směrnice Komise 2006/111/ES ze dne 16. 11. 2006 o zprůhlednění finančních vztahů mezi členskými státy a veřejnými podniky a o finanční průhlednosti uvnitř jednotlivých podniků.

hospodářském zájmu se z pohledu průhlednosti finančních toků pohlíží poněkud mírněji, pokud finanční prostředky, které obdržely, byly stanoveny na přiměřené období otevřeným, průhledným a nediskriminačním způsobem¹⁹.

6.7.6. Shrnutí

Vzhledem k tomu, že financování SS představuje významnou součást financování veřejných služeb z veřejných rozpočtů,

---

musí být při financování SS zachovány základní principy nakládání s veřejnými prostředky, a to:

- **dosažení „hodnoty za peníze“ (value for money);**
  - **zásady 3E, tj. Účelnost, hospodárnost a efektivnost (ekonomická/obsahová stránka realizace veřejných výdajů);**
  - **procesní zásady veřejného zadávání, tj. transparentnost, rovné zacházení a nediskriminace;**
  - **zásada legitimního očekávání (objektivnost a předvídatelnost);**
  - **zásada průhlednosti finančních vztahů.**
-

¹⁹ Viz článek 5 odst. 2 písm. c) Směrnice Komise 2006/111/ES ze dne 16. 11. 2006 o zprůhlednění finančních vztahů mezi členskými státy a veřejnými podniky a o finanční průhlednosti uvnitř jednotlivých podniků.

6.8. Síť SS a financování SS z pohledu pravidel veřejné podpory (2012)

Financování poskytovatelů SS musí naplňovat též pravidla zákazu poskytování nedovolené veřejné podpory, tj. respektovat podmínky článku 107 – 109 SFEU a dokumentů tzv. Nového Altmarského balíčku.

Zpracovatel této Metodiky vychází z předpokladu, že až na některé výjimky mohou sociální služby naplňovat znaky „**služeb obecného hospodářského zájmu**“ coby pojmu evropského práva; předem a plošně nelze učinit žádný kategorický závěr ohledně (ne-)hospodářské povahy jednotlivých sociálních služeb (jejich jednotlivých druhů), jak je vymezuje ZSS²⁰. Uvedené je odůvodněno následujícími skutečnostmi:

- je věcí **členských států**, jak budou definovat úkoly obecného zájmu, budou-li přitom dodržovat určité zásady, zejména budou-li postupovat transparentním způsobem;
- pro dosahování úkolů a cílů obecného zájmu jsou provozovány příslušné služby;
- služby obecného zájmu mohou mít charakter jak hospodářské, tak i nehospodářské činnosti; za základní **kritéria** pro jejich **rozlišení** lze považovat zejména povahu činnosti, která je vyvíjena (způsob jejího poskytování, organizace a financování), dále pak jejich úplatnost či neúplatnost, resp. kritéria existence trhu, výkonu veřejné moci či povinnosti solidarity;
- bude-li obecně předpokládána hospodářská povaha sociálních služeb, bude **při jejich financování** muset být jejich poskytovatelem dodržován **přísnější režim**; takovým způsobem jednak dojde k eliminaci eventuálních rizik spojených s financováním sociálních služeb a dále bude jejich financování založeno na zásadách transparentnosti, předvídatelnosti, hospodárnosti aj.

Z hlediska evropského práva je nutné při financování sociálních služeb dbát zejména na to, aby v případě poskytování prostředků z veřejných zdrojů nedocházelo k **zakázané veřejné podpoře ve smyslu čl. 107 a násl. SFEU**. Právo veřejné podpory představuje jeden z významných mantinelů financování sociálních služeb, a je tedy nutné koncepci financování uzpůsobit tak, aby v jednotlivých případech k porušování práva EU nedocházelo.

Opatření, které je zakázanou veřejnou podporou, kumulativně splňuje čtyři následující znaky:

- veřejná podpora je poskytována **státem** nebo ze státních prostředků (roz. z veřejných zdrojů);
- obsahem veřejné podpory je poskytnutí **výhody**, a to určitému **podniku** (podnikům) či odvětví výroby;
- poskytnutím veřejné podpory dochází k **narušení či hrozbě narušení soutěže**;
- příslušná veřejná podpora má **dopad na obchod mezi členskými státy EU**.

Jak bylo uvedeno výše, Zpracovatel z opatrnosti předpokládá **hospodářský charakter sociálních služeb**; s tím souvisí i to, že poskytovatelé sociálních služeb coby potenciální příjemci finančních

---

²⁰ Srov. např. KOM(2007) 725.

prostředků z veřejných zdrojů jsou považováni za „podniky“²¹. Tento názor je potvrzován i ze strany Komise právě vydáním dokumentů Nového Altmarkského balíčku, které sociální služby jednoznačně zařazují mezi služby obecného hospodářského zájmu.

Vzhledem ke specifickému charakteru sociálních služeb jako služeb obecného zájmu (byť hospodářské povahy) – služby obecného hospodářského zájmu jsou takové služby, které ve srovnání s jinými hospodářskými činnostmi vykazují zvláštní rysy²² – však existují možnosti, jak je z veřejných zdrojů financovat, aniž by zároveň muselo docházet k porušování příslušných norem evropského práva.

K těmto možnostem lze obecně říci, že jsou-li poskytovány finanční prostředky z veřejných zdrojů, jedná se o **vyrovnávací platby poskytovatelům sociálních služeb** – a sice proto, že se zde vychází z výjimky stanovené v čl. 106 odst. 2 SFEU, jehož smyslem je reálné **umožnění existence a poskytování služeb** obecného hospodářského zájmu²³. Pojetí poskytované platby coby platby vyrovnávací vychází z toho, že jí jsou dorovnávány náklady poskytovatele dané sociální služby tak, aby byla vůbec umožněna existence takové služby, za předpokladu, že na jejím poskytování je obecný zájem. Při poskytování služeb obecného hospodářského zájmu totiž dochází k pověření podniku zvláštním úkolem veřejné služby, kterou by daný podnik z hlediska svého komerčního zájmu neposkytoval, příp. by ji neposkytoval ve stejném rozsahu nebo za stejných podmínek.

6.8.1. Rozhodnutí ve věci Altmark

Prvou možností, jak při financování sociálních služeb z veřejných zdrojů dostát příslušným ustanovením práva EU, je jejich poskytování a financování v souladu s rozhodnutím ESD ve věci C-280/00 Altmark Trans. V takovém případě se vůbec **nejedná o veřejnou podporu**.

Pro aplikaci výjimky ze zákazu veřejné podpory dovozené ESD uvedeným rozhodnutím musí být splněny následující podmínky:

- příjemce, tj. poskytovatel sociální služby, musí být skutečně **pověřen** plněním povinností veřejné služby a tyto povinnosti musí být **jasně definovány**;
- parametry, na jejichž základě je vyrovnávací platba vypočtena, musejí být předem stanoveny **objektivním a transparentním způsobem**, aby se zabránilo tomu, že takové vyrovnání přinese hospodářské zvýhodnění, jež může upřednostnit daného příjemce ve vztahu ke konkurenčním poskytovatelům sociálních služeb;
- výše vyrovnávací platby **nemůže přesahovat** meze toho, co je nezbytné k pokrytí všech nebo části nákladů vynaložených k plnění povinností veřejné služby se zohledněním příjmů, které se k nim vztahují, a přiměřeného zisku;
- výběr poskytovatele sociální služby musí být v konkrétním případě učiněn v rámci **řízení o zadání veřejné zakázky** umožňujícího vybrat zájemce schopného poskytovat tyto služby za nejmenších nákladů; případně je možné úroveň nutného

---

²¹ Pojem podniku v návaznosti na judikaturu ESD ve věci Höfner a Elser (C-41/90) zahrnuje veškeré subjekty vykonávající hospodářskou činnost nezávisle na jejich právní formě nebo na způsobu jejich financování.

²² Srov. např. rozhodnutí ESD ve věcech C-179/90, Merici convenzionali porto di Genova či C-242/95, GT-Link.

²³ Srov. čl. 106 odst. 2 SFEU: „Podniky pověřené poskytováním služeb obecného hospodářského zájmu nebo ty, které mají povahu fiskálního monopolu, podléhají pravidlům obsaženým ve Smlouvách, zejména pravidlům hospodářské soutěže, pokud uplatnění těchto pravidel nebrání právně nebo fakticky plnění zvláštních úkolů, které jim byly svěřeny. Rozvoj obchodu nesmí být dotčen v míře, která by byla v rozporu se zájmem Unie.“

vyrovnání stanovit na základě **analýzy nákladů**, které by **průměrný, správně řízený a přiměřeně vybavený podnik** vynaložil při plnění těchto povinností se zohledněním příjmů, které se k nim vztahují, a přiměřeného zisku.

6.8.2. Rozhodnutí Komise 2012/21/EU (dříve 2005/842/ES)

Další možnost představuje postup v souladu s Rozhodnutím, které ke dni 31. ledna 2012 nahradilo předchozí Rozhodnutí Komise 2005/842/ES. Budou-li při financování sociálních služeb splněny podmínky stanovené Rozhodnutím, pak finanční prostředky (vyrovnávací platba) z veřejných zdrojů poskytnuté poskytovateli sociální služby sice budou **veřejnou podporou**, avšak veřejnou podporou **slučitelnou**, která jako taková **nepodléhá povinnosti předchozí notifikace Komisi** dle čl. 108 odst. 3 SFEU²⁴.

Podmínky stanovené Rozhodnutím jsou následující:

- **Pověření** (jedním či několika akty) dotčeného poskytovatele sociální služby jejím poskytováním (tj. poskytováním služby obecného hospodářského zájmu); řečené pověření musí obsahovat zejména tyto údaje:
  - (1) náplň a trvání závazků veřejné služby;
  - (2) o který podnik (poskytovatele), příp. o které území se jedná;
  - (3) povahu jakýchkoli výhradních nebo zvláštních práv udělených podniku orgánem poskytujícím podporu;
  - (4) popis kompenzačního mechanismu a parametrů pro výpočet, kontrolu a přezkoumání vyrovnávací platby;
  - (5) opatření k zamezení a vrácení jakékoli nadměrné vyrovnávací platby;
  - (6) odkaz na Rozhodnutí.
- **Výše vyrovnávací platby** nesmí přesáhnout rozsah nezbytný k pokrytí čistých nákladů vynaložených při plnění závazků veřejné služby, a to včetně přiměřeného zisku;
- Provádění či zajištění **pravidelných kontrol** členským státem, a sice alespoň každé tři roky během trvání doby pověření a na konci této doby.

Rozhodnutí podrobněji upravuje i částky, které mají být zohledněny, i mechanismus výpočtu při určení přiměřeného zisku.

Čisté náklady (viz výše druhý bod) lze počítat buď jako **rozdíl mezi**

- veškerými **náklady** poskytovatele sociálních služeb, který vykonává pouze činnosti v rozsahu služby obecného hospodářského zájmu, nebo

---

²⁴ Vyrovnávací platba poskytnuta za poskytování služeb obecného hospodářského zájmu nemocnicemi poskytujícími zdravotní péči, v příslušných případech včetně pohotovostních služeb, či za poskytování služeb obecného hospodářského zájmu, jimiž se uspokojují **sociální potřeby**, například zdravotní a dlouhodobá péče, péče o děti, přístup na trh práce a opětovné začlenění do trhu práce, sociální bydlení a péče a sociální začleňování zranitelných skupin (srov. čl. 2 odst. 1 b) a c) Rozhodnutí).

- náklady vztahujícími se pouze na poskytování služby obecného hospodářského zájmu, pokud poskytovatel sociální služby vykonává i činnosti mimo rozsah služby obecného hospodářského zájmu,

příčemž v obou případech platí, že

- náklady připisované službě obecného hospodářského zájmu mohou zahrnovat veškeré přímé náklady vynaložené při poskytování služby obecného hospodářského zájmu a odpovídající podíl nákladů společných službě obecného hospodářského zájmu a jiným činnostem; a
- náklady spojené s investicemi, zejména do infrastruktury, mohou být zohledněny, pokud jsou nezbytné pro poskytování služby obecného hospodářského zájmu;

a

veškerými **příjmy** ze služby obecného hospodářského zájmu bez ohledu na to, zda tyto příjmy představují veřejnou podporu ve smyslu čl. 107 SFEU²⁵;

nebo je možné čisté náklady vypočítat jako **rozdíl mezi** čistými náklady podniku, který svou činnost provozuje se závazkem veřejné služby, a čistými náklady nebo ziskem téhož podniku, který provozuje svou činnost bez závazku veřejné služby.

Přiměřeným ziskem ve smyslu Rozhodnutí se rozumí míra návratnosti kapitálu, kterou by požadoval průměrný podnik při úvahách o tom, zda bude poskytovat službu obecného hospodářského zájmu po celou dobu pověření, s přihlédnutím k úrovni rizika. Úroveň rizika závisí na dotčeném odvětví, typu služby a charakteru vyrovnávací platby.

Mírou návratnosti kapitálu se rozumí interní míra návratnosti kapitálu, který podnik investoval během doby trvání pověření.

Míra návratnosti kapitálu považovaná dle Rozhodnutí za **přiměřenou**, je taková, která nepřesáhne **příslušnou swapovou sazbu navýšenou o 100 bazických bodů**. Příslušnou swapovou sazbou je ta swapová sazba, jejíž doba splatnosti a měna odpovídají době trvání a měně pověřovacího aktu. V případě nevhodnosti použití míry návratnosti kapitálu mohou členské státy při určování přiměřeného zisku vycházet z **jiných ukazatelů**, např. z průměrné míry návratnosti vlastního kapitálu, míry návratnosti vloženého kapitálu apod. Současná²⁶ desetiletá swapová sazba pro CZK se pohybuje na úrovni 1,78 % per annum. Při navýšení o 100 bazických bodů se dostaneme na úroveň 2,78 % p.a.

Rozhodnutí se použije pouze v případě, že doba, na kterou je podnik **pověřen** poskytováním služby obecného hospodářského zájmu, nepřesahuje **deset let**. Jestliže doba pověření přesahuje deset let, použije se Rozhodnutí, pouze pokud se od poskytovatele služby vyžaduje velká investice, kterou je nutno umožnit během delšího období v souladu s obecně přijímanými účetními zásadami.

Významnou součástí podmínek stanovených Rozhodnutím je **povinnost vést odděleně ve vnitropodnikovém účetnictví příjmy a výdaje spojené s poskytováním služby obecného hospodářského zájmu od případných příjmů a výdajů spojených s jinými službami**.

²⁵ Pokud je dotyčný podnik držitelem zvláštních či výlučných práv vázaných na činnosti jiné než je služba obecného hospodářského zájmu, pro kterou je poskytnuta podpora, které dávají vzniknout zisku, který převyšuje přiměřený zisk, nebo využívá jiných výhod přiznaných státem, tento zisk či výhody se zahrnou do jeho příjmu bez ohledu na jejich klasifikaci pro účely článku 107 SFEU.

²⁶ Tj. ke dni 13.6.2012, srov. <http://www.patria.cz/currenciesrates/CZK/10Y/irsdetail.aspx>.

Veškeré **nadměrné vyrovnávací platby** poskytnuté členským státem musí být **vráceny**. Pokud nadměrně vyplacená částka nepřesahuje 10 % průměrné roční vyrovnávací platby, lze tuto nadměrnou částku převést do dalšího období a odečíst ji od vyrovnávací platby splatné v daném období.

Jak vyplývá z výše uvedeného, je možné při splnění podmínek stanovených Rozhodnutím pověřit podnik (poskytovatele sociální služby) poskytováním veřejné služby (sociální služby) a k tomuto účelu mu i přidělit odpovídající finanční prostředky (vyrovnávací platbu), **aniž by bylo nutné se vydávat cestou zadání veřejné zakázky**; oproti splnění podmínek rozsudku ve věci Altmark se sice bude jednat o veřejnou podporu, avšak o takovou, která je s vnitřním trhem **slučitelná a která nepodléhá notifikační povinnosti Komisi před jejím poskytnutím**²⁷.

6.8.3. Rámec Evropské unie pro státní podporu ve formě vyrovnávací platby za závazek veřejné služby – Sdělení Komise 2012/C 8/03 (dále „Rámec“)

Rámec se použije tehdy, když vyrovnávací platba za závazek veřejné služby představuje státní podporu, (tedy mj. nesplňuje podmínky stanovené rozsudkem ve věci Altmark), avšak nesplňuje podmínky Rozhodnutí; taková **vyrovnávací platba** musí být obecně v souladu s čl. 108 odst. 3 SFEU **oznámena před jejím poskytnutím Komisi**; Rámec stanoví podmínky, za nichž lze uvedenou, Komisi notifikovanou veřejnou podporu, považovat za **slučitelnou s vnitřním trhem**.

Rámec nahradil k 31. lednu 2012 předchozí Rámec Společenství 2005/C 297/04.

Obecně Rámec stanoví, že konkrétní veřejnou podporu lze ve smyslu čl. 106 odst. 2 SFEU prohlásit za slučitelnou tehdy,

- je-li to **nutné** pro poskytování dané služby obecného hospodářského zájmu, a
- jestliže **není narušen vývoj obchodu** do takové míry, která by byla v rozporu se zájmy EU.

Členské státy by měly v souvislosti s Rámcem prokázat, že řádně zvážily **potřeby veřejné služby**

- veřejnou konzultací, nebo
- jinými vhodnými nástroji, jimiž přihlédly k zájmům uživatelů a poskytovatelů.

Za jiný vhodný nástroj v rámci ČR by bylo lze považovat i příslušné definování sítě sociálních služeb, jejíž součástí je právě i úvaha o nutnosti existence a rozsahu příslušné sociální služby.

Podmínky (požadavky), na jejichž základě bude Komise posuzovat slučitelnost veřejné podpory, jsou následující:

- **Pověřující akt** – odpovědnost za poskytování služby musí být poskytovateli sociální služby svěřena jedním či více akty; takový akt musí obsahovat zejména následující:
  1. Náplň a délku trvání závazků veřejné služby,
  2. O který podnik (poskytovatele), příp. o které území se jedná,

---

²⁷ Uvedená povinnost vyplývá z čl. 108 odst. 3 SFEU

3. Povahu veškerých výhradních nebo zvláštních práv udělených podniku orgánem poskytujícím vyrovnávací platbu,
  4. Popis vyrovnávacího mechanismu a parametrů pro výpočet, sledování a přezkum vyrovnávací platby,
  5. Ustanovení pro vyloučení vyplacení nadměrné vyrovnávací platby a jejího vrácení;
- **Doba trvání pověření** by měla být odůvodněná objektivními kritérii;
  - Podpora, resp. poskytovatel musí v daném případě **splňovat** požadavky směrnice **2006/111/ES**²⁸;
  - Při poskytování podpory musejí být **dodržena platná pravidla EU v oblasti zadávání veřejných zakázek** – zejména se jedná o požadavky na transparentnost, rovné zacházení a nediskriminaci;
  - **Vyloučení diskriminace** – při pověření více poskytovatelů poskytováním téže služby obecného hospodářského zájmu (sociální služby) by se měla vyrovnávací platba udělená každému z nich počítat podle stejné metody;
  - **Výše vyrovnávací platby** nesmí překročit částku, která je nezbytná k pokrytí čistých nákladů na plnění závazků veřejné služby, včetně přiměřeného zisku (ke způsobům výpočtu srov. dále v textu).

Výše uvedené požadavky obvykle dostačují k zajištění toho, že poskytnutá podpora nebude narušovat hospodářskou soutěž způsobem rozporným se zájmy EU; popřípadě Komise posoudí, zda by se narušení obchodu dalo zmírnit, kdyby členskými státy uložila podmínky či si od nich vyžádala závazky.

U každé vyrovnávací platby, která spadá do působnosti Rámce, je **členský stát povinen zveřejnit** na internetu či jiným vhodným způsobem tyto informace:

- výsledky veřejné konzultace nebo jiných příslušných nástrojů, jejichž účelem bylo zvážení potřeb veřejné služby (viz výše u zvážení potřeb veřejné služby);
- náplň a délku trvání závazků veřejné služby;
- o který podnik (tj. poskytovatele) a případně o které území se jedná;
- částku podpory udělenou danému podniku za rok.

Rámeček rovněž upravuje metodiky výpočtu, resp. způsoby stanovení příslušných, z hlediska rozhodování Komise o dané vyrovnávací platbě relevantních, částek.

Za nejpřesnější způsob, jak stanovit **čisté náklady**, nezbytné ke splnění závazků veřejné služby, považuje Komise tzv. **metodiku čistých ušetřených nákladů** – jedná se o rozdíl mezi čistými náklady poskytovatele, který vykonává svou činnost se závazkem veřejné služby, a čistými náklady nebo ziskem téhož poskytovatele, který vykonává svou činnost bez takového závazku.

---

²⁸ Směrnice 2006/111/ES o zprůhlednění finančních vztahů mezi členskými státy a veřejnými podniky a o finanční průhlednosti uvnitř jednotlivých podniků.

Alternativně, v případě neproveditelnosti či nevhodnosti použití metodiky čistých ušetřených nákladů, lze použít i jiné metody výpočtu čistých nákladů; jako příklad Rámcem výslovně uvádí **metodu založenou na přidělování nákladů**, kdy jsou čisté náklady poskytovatele veřejné služby vypočítány jako rozdíl mezi náklady a příjmy pověřeného poskytovatele na plnění závazků veřejné služby, jak je uvedeno a odhadnuto v pověřovacím aktu. Náklady, které lze v rámci uvedené metody zohlednit, jsou

- veškeré náklady poskytovatele veřejné služby, pokud tento působí pouze v oblasti poskytování služeb obecného hospodářského zájmu, nebo
- veškeré přímé náklady nezbytné k plnění závazků veřejné služby a přiměřený příspěvek na nepřímé náklady společné službě obecného hospodářského zájmu a ostatním činnostem, jestliže poskytovatel vykonává rovněž činnosti mimo rozsah služeb obecného hospodářského zájmu.

Příjmy, k nimž se přihlíží, musí zahrnovat alespoň veškeré příjmy ze služby obecného hospodářského zájmu, upřesněné v pověřovacím aktu, a nadměrné zisky ze zvláštních nebo výhradních práv, včetně práv souvisejících s dalšími činnostmi, bez ohledu, zda jsou tyto nadměrné zisky klasifikovány jako veřejná podpora ve smyslu čl. 107 odst. 1 SFEU.

Přiměřeným ziskem by se měla rozumět míra návratnosti kapitálu („*JRR*“), kterou by požadoval typický podnik při úvahách o tom, zda bude službu obecného hospodářského zájmu poskytovat po celou dobu trvání pověřovacího aktu, s přihlédnutím k úrovni rizika.

V řádně odůvodněných případech lze při určování přiměřeného zisku používat **jiné ukazatele** úrovně zisku než je míra návratnosti kapitálu, například průměrnou míru návratnosti vlastního kapitálu aj.

Míra návratnosti kapitálu, která nepřesáhne **příslušnou swapovou sazbu navýšenou o 100 bazických bodů**, se v každém případě považuje za přiměřenou. Příslušnou swapovou sazbou je ta swapová sazba, jejíž doba splatnosti a měna odpovídají době trvání a měně pověřovacího aktu.

Ke kladnému rozhodnutí ohledně notifikované veřejné podpory je Komise oprávněna připojit **podmínky**, za kterých může být podpora považována za slučitelnou s vnitřním trhem, a může stanovit **povinnosti pro umožnění kontroly** plnění svého rozhodnutí.

Vykonává-li poskytovatel sociální služby činnosti spadající do rozsahu služeb obecného hospodářského zájmu i mimo něj, musí ve svém vnitropodnikovém účetnictví uvádět náklady a příjmy spojené s SOHZ odděleně od nákladů a příjmů za poskytování jiných služeb.

6.8.4. Poskytnutí podpory de minimis

Pro úplnost nutno uvést, že existuje další, čtvrtá možnost, jak z veřejných zdrojů financovat sociální služby, aniž by zároveň docházelo k porušování příslušných ustanovení SFEU o veřejné podpoře. Jedná se o financování sociálních služeb v souladu s tzv. nařízením de minimis (nařízení Komise č. 1998/2006).

De minimis představuje takovou podporu, která nesmí spolu s ostatními podporami „de minimis“ poskytnutými jednomu příjemci **za dobu tří fiskálních let po sobě jdoucích** přesáhnout výši odpovídající částce **200 000 EUR**²⁹.

V průběhu roku 2012 se očekává přijetí **nového „nařízení de minimis“ určeného pouze pro oblast služeb obecného hospodářského zájmu**. Návrh nařízení³⁰ vychází z myšlenky, že podpora udělená podnikům v souvislosti s poskytováním služby obecného hospodářského zájmu nesplňuje všechna kritéria čl. 107 odst. 1 SFEU, a proto je **vyňata z oznamovací povinnosti** podle čl. 108 odst. 3 SFEU, jestliže splňuje podmínky tohoto nařízení.

Výhody navrhovaného nařízení de minimis se na opatření podpory vztahují pouze tehdy, pokud celková částka podpory udělené podniku poskytujícímu služby obecného hospodářského zájmu **nepřevyšuje 500 000 EUR za jakékoli období tří účetních let**.

6.8.5. Shrnutí

Financování sociálních služeb vyžaduje dodržení pravidel zákazu nedovolené veřejné podpory.

Má-li být poskytování vyrovnávací platby poskytovatelům SS v souladu s pravidly veřejné podpory, musí být postupováno některým z následujících způsobů:

- (1) postupem dle rozhodnutí ESD ve věci C-280/00 Altmark Trans; v takovém případě **se vůbec nejedná o veřejnou podporu**. Poskytovatel vyrovnávací platby však bude zpravidla nucen zadat poskytování sociální služby formou veřejné zakázky
- (2) postupem dle Rozhodnutí Komise; v takovém případě se sice jedná o veřejnou podporu, avšak podporu slučitelnou, nepodléhající notifikaci Komisi. Výše vyrovnávací platby u služeb **“jimiž se uspokojují sociální potřeby”**, není limitována žádnou částkou (u jiných služeb je limit 15 milionů EUR/ ročně); je však nutno dodržet podmínky Rozhodnutí
- (3) postupem dle Nařízení de minimis.

Zpracovatel **použití výjimky „de minimis“ nepovažuje za obecně vhodné řešení koncepce financování sociálních služeb**, zejména s ohledem na následující skutečnosti:

- výjimka „de minimis“ je pro účely žádoucího déletrvajícího vztahu mezi financujícím orgánem a poskytovatelem sociální služby pro svůj omezený časový a finanční rozměr nevhodná;
- v rámci tříletého období jednotlivé podpory „de minimis“ poskytnuté jednomu příjemci sčítají;
- výjimka „de minimis“ je vhodná především pro drobné ad hoc podpory, pro které v rámci pravidel veřejné podpory neexistuje jiná vhodná výjimka, a nelze ji tak považovat za koncepční řešení, na kterém by bylo lze postavit financování sociálních služeb.

²⁹ Jinak u silniční dopravy; bližší podmínky viz čl. 2 odst. 2-5 nařízení 1998/2006/ES

³⁰ Srov. Sdělení Komise 2012/C 8/04

Podle názoru Zpracovatele je **nejvhodnějším postupem financování sociálních služeb dle Rozhodnutí Komise** (slučitelná veřejná podpora). K tomu je zapotřebí dodržení těchto podmínek:

- **Akt pověření, kterým je poskytovatel dočasně (max. 10 let) pověřen poskytováním příslušné SS, obsahující náležitosti stanovené v Rozhodnutí Komise**
  - **Výše vyrovnávací platby kalkulovaná způsobem stanoveným v Rozhodnutí Komise**
  - **Vedení odděleného účetnictví příjmů a výdajů v rámci poskytování SS od jiné činnosti poskytovatele**
  - **Kontrola poskytovatele nejméně každé 3 roky**
-

6.9. Shrnutí – obecná definice sítě SS

Tato část 3. Metodiky poskytuje analýzu jednotlivých aspektů charakteristiky pojmu sítě SS.

Na základě výše uvedeného lze **pojem sítě SS definovat takto:**

SÍŤ SOCIÁLNÍCH SLUŽEB

Komplex dostupných sociálních služeb k uspokojování individuálně určených potřeb osob v nepříznivé sociální situaci, zajišťující standardy poskytování sociálních služeb, zejména přístupnost, dostupnost, zaměření na jednotlivce, komplexnost, nepřetržitost a zaměření na výsledek.

Sociální služby v rámci sítě SS jsou poskytovány na území příslušného územně samosprávného celku (kraje) poskytovateli SS uvedenými v Registru, a to formou, v rozsahu a za podmínek stanovených ZSS a Prováděcí vyhláškou, v požadované kvalitě odpovídající legitimně očekávaným standardům poskytování.

Potřebnost SS je vyjádřena zařazením do schváleného Střednědobého plánu rozvoje SS příslušného kraje a s tím spojenou prioritou na finanční podporu z veřejných zdrojů (vícezdrojové financování).

Při financování SS jsou respektována pravidla a obecné principy financování veřejných služeb, a to hospodářské soutěže, zásady „hodnoty za peníze“ v podobě zásad 3E – účelnosti, hospodárnosti a efektivnosti, zásady veřejného zadávání v podobě zásad transparentnosti, rovného zacházení a nediskriminace, zásady legitimního očekávání v podobě objektivnosti a předvídatelnosti, zásady průhlednosti finančních vztahů a zákazu nedovolené veřejné podpory.

**ODDÍL II. - ANALÝZA STÁVAJÍCÍHO SYSTÉMU FINANCOVÁNÍ
SOCIÁLNÍCH SLUŽEB V KHK**

7. Systém plánování a financování SS v KHK

Systém plánování a financování sociálních služeb v Královéhradeckém kraji je založen na dokumentu „*Strategie KHK v oblasti SS – Plán rozvoje SS v KHK 2011 - 2016*“.

7.1. Účel Strategie KHK

Strategické řízení v oblasti sociálních služeb je dlouhodobou politikou Královéhradeckého kraje, první koncepcí této oblasti byla přijata v roce 2001. Strategie KHK **má charakter střednědobého plánu rozvoje sociálních služeb** ve smyslu § 95 písm. d) ZSS. V souladu s § 3 písm. h) ZSS představuje plán rozvoje sociálních služeb *„výsledek procesu aktivního zjišťování potřeb osob ve stanoveném území a hledání způsobů jejich uspokojování s využitím dostupných zdrojů, jehož obsahem je popis způsobu zpracování plánu, zdrojů a potřeb osob, kterým jsou sociální služby určeny, včetně ekonomického vyhodnocení, strategie zajišťování a rozvoje sociálních služeb, povinnosti zúčastněných subjektů, způsob sledování a vyhodnocování plnění plánu a způsob, jakým lze provést změny v poskytování sociálních služeb.“*

Plán rozvoje sociálních služeb slouží Královéhradeckému kraji jako nástroj řízení systému sociálních služeb a při rozdělování dotačních prostředků na činnost sociálních služeb.

Krajský plán určuje, kterým směrem se budou sociální služby vyvíjet, jaké jsou jejich priority a do kterých oblastí budou směřovat finanční prostředky; **krajské finance pro sociální služby jsou rozdělovány v souladu s tímto plánem.**

Krajský plán je podle § 101 odst. 4 písm. b) citovaného zákona přílohou žádosti o poskytnutí dotace na financování sociálních služeb ze státního rozpočtu, kterou ministerstvu práce a sociálních věcí předkládá krajský úřad. **Krajský úřad se v návrhu rozdělení státních dotací řídí krajským plánem rozvoje sociálních služeb.**

Poskytovatelům sociálních služeb zajišťuje plán informaci o směřování sociálních služeb v kraji a vytváří předvídatelné podmínky pro jejich fungování. Poskytovatelé mohou na základě krajských priorit rozvíjet své organizace a poskytované služby. Mají představu o dlouhodobém směřování krajské politiky v sociální oblasti a mohou ji využít v plánování rozvoje své organizace.

7.2. Tvorba Strategie KHK

Plán rozvoje sociálních služeb v Královéhradeckém kraji vytvořil odbor sociálních věcí Krajského úřadu Královéhradeckého kraje.

Na přípravě plánu se podíleli zástupci odborné veřejnosti (poskytovatelé a zadavatelé služeb) a zástupci uživatelů služeb:

- (1) prostřednictvím ankety Jedna věc;
- (2) zapojením v pracovních skupinách;
- (3) prostřednictvím průzkumu potřeb vybraných skupin občanů;
- (4) účastí při veřejných projednáních tezí plánu;
- (5) připomínkováním návrhu plánu;
- (6) schválení plánu krajskou řídicí skupinou pro plánování sociálních služeb.

Plán byl schválen zastupitelstvem Královéhradeckého kraje dne 02. 12. 2010, číslo usnesení ZK/17/1193/2010.

7.3. Síť podporovaných sociálních služeb v Královéhradeckém kraji pro rok 2012

Dokument „Síť podporovaných sociálních služeb Královéhradeckého kraje pro období 2012“ se stal samostatnou součástí Strategie KHK pro rok 2012.

7.3.1. Předchozí vymezení sítě SS v KHK (2004)

Síť sociálních služeb v KHK byla vymezena již dokumentem z roku 2004 jako

„souhrn spolupracujících organizací – zařízení sociálních služeb působících na území Královéhradeckého kraje“. Na území kraje působí velké množství těchto organizací a zařízení. To však neznamená, že veškeré územní části kraje jsou dostatečně pokryty sociálními službami. Některé jsou více, některé skoro vůbec. Existují případy, kdy druh služby pro jednu cílovou skupinu v daném území poskytuje vícero organizací, které nekomunikují, nespolupracují, soupeří.

Požadavky organizací na zajištění jsou násobně větší, nežli je systém schopen zajistit. Účelem navržené sítě je zajištění efektivní vynakládání finančních prostředků – zajistit potřeby obyvatel kraje a jejich požadavky na sociální služby v odpovídajícím kvantitativním rozsahu a kvalitě.

Při definování sítě se vycházelo ze dvou procesů, které na území kraje probíhají již déle nežli dva roky. Jedná se o procesy plánování sociálních služeb a zajištění kvality sociálních služeb. Právě síť služeb je provázáním těchto dvou procesů. Důležité je, že se na těchto aktivitách aktivně účastnili města a obce kraje, poskytovatelé sociálních služeb.

Síť sociálních služeb má i stabilizační charakter. Jejím cílem je zajistit víceleté financování potřebným a kvalitním aktivitám na území kraje. Vstup poskytovatelů do sítě bude otevřeným procesem. Podmínkou je však jeho přítomnost v komunitním plánu sociálních služeb příslušné obce, mikroregionu a kraje. V rámci sítě budou mít všichni poskytovatelé stejné podmínky a možnosti prokázat svoji kvalitu a potřebnost, neměly by mezi nimi být činěny rozdíly.

Financování sociálních služeb je dlouhodobě vícezdrojovou záležitostí. Vedle státu se na nich podílejí především kraje a obce, případně i soukromý sektor, nadace a různé fondy. Poměr financování postupně přešel z dominance státu na dominance kraje. Není proto od věci vytvářet síť z pozice kraje a být jejím správcem.

Síť sociálních služeb, jak již bylo uvedeno, je souhrnem různých komplexů služeb pro příslušné cílové skupiny“.

Jak je z obsahu uvedeného materiálu patrné, KHK nastavil určité principy tvorby a podpory sítě SS. Chápe síť SS jako komplex služeb určených pro vymezené cílové skupiny, který je výsledkem společného plánování příslušných územně samosprávných celků a poskytovatelů. KHK naznačuje dva póly sítě, a to jednak potřebu stability s cílem zajištění potřebné kvantity a kvality ve vazbě na zjištěné potřeby uživatelů, jednak nezbytnost určité míry otevřenosti sítě s cílem zajištění rovnosti přístupu poskytovatelů v zájmu dosažení co nejvyšší hodnoty za peníze.

Tento materiál byl nahrazen novým dokumentem „Síť podporovaných sociálních služeb v Královéhradeckém kraji pro rok 2012“.

7.4. Současné vymezení sítě SS v KHK (2012)

Z oficiální zprávy zveřejněné na web KHK je patrné, že „zastupitelstvo Královéhradeckého kraje na svém zasedání 01. 12. 2011 schválilo usnesením ZK/24/1748/2011 **Síť podporovaných sociálních služeb Královéhradeckého kraje pro období 2012.**

Do sítě podporovaných sociálních služeb byly zařazeny sociální služby, kterým budou pro rok 2012 poskytnuty provozní veřejné prostředky. Síť sociálních služeb je v tuto chvíli výchozím materiálem a bude dopracována pro následující období jako podklad pro víceleté financování sociálních služeb. Dokument bude pravidelně aktualizován.

Hlavním důvodem vzniku sítě sociálních služeb je umožnit řízený rozvoj sociálních služeb v Královéhradeckém kraji, který zajistí stabilitu a jistotu poskytovaných sociálních služeb. Hlavní změnou, kterou síť sociálních služeb přináší, je, že finanční podpora nových kapacit sociálních služeb ze zdrojů kraje a státu bude podmíněna explicitním zařazením do sítě sociálních služeb.

Zařazení do sítě sociálních služeb projedná Krajská řídicí skupina pro plánování sociálních služeb s orgány kraje. Žádost o zařazení nových kapacit podávají města a obce jako výsledek procesů plánování sociálních služeb, mohou je však podávat i samotní poskytovatelé na základě žádosti předložené řídicí skupině prostřednictvím Krajského úřadu Královéhradeckého kraje, odboru sociálních věcí do 31. srpna běžného roku“.

Úplné znění dokumentu „Síť podporovaných sociálních služeb Královéhradeckého kraje pro období 2012“ tvoří **Přílohu č. 1** této Metodiky.

7.5. Posouzení dokumentu „Síť podporovaných sociálních služeb Královéhradeckého kraje pro období 2012“

Dokument „**Síť podporovaných sociálních služeb Královéhradeckého kraje pro období 2012**“ je v rámci tohoto oddílu Metodiky posuzován z pohledu výše popsaných požadavků na systém financování SS coby veřejných služeb dle právního řádu ČR a relevantních předpisů EU.

Posouzení je zaměřeno na otázku, zda obsah dokumentu splňuje zejména následující kritéria sítě SS:

- (1) Princip individuálně určených potřeb osob v nepříznivé sociální situaci;
- (2) Princip dostupnosti SS;
- (3) Poskytování SS poskytovateli uvedenými v Registru;
- (4) Poskytování SS v souladu se ZSS a Prováděcí vyhláškou;
- (5) Zajištění kvality SS odpovídající legitimně očekávaným standardům;
- (6) Financování SS při respektování pravidel financování veřejných služeb z veřejných zdrojů.

Posouzení dokumentu je dále zaměřeno na otázku právní závaznosti vůči subjektům, podílejícím se na tvorbě sítě SS.

7.5.1. Výchozí situace pro nastavení sítě SS v KHK pro rok 2012

Síť SS pro rok 2012 zakotvuje stávající stav, fakticky vytvořený v průběhu minulých období. Vychází z předpokladu, že dosavadní podporované SS na území KHK v dlouhodobějším horizontu prokázaly svoji potřebnost, přičemž náklady na jejich poskytování jsou víceméně pokrývány finančními prostředky, které jsou aktuálně k dispozici.

Zakotvení sítě SS v roce 2012 tedy představuje jakýsi „start v roce 0“ a je vyjádřením snahy KHK právně zachytit faktický stav poskytování SS a dát mu nezbytný řád po stránce věcné, ekonomické, právní a organizační.

7.5.2. Princip individuálně určených potřeb osob v nepříznivé sociální situaci

Dokument deklaruje základní zásadu tvorby sítě SS s tím, že síť SS v KHK je tvořena kapacitami SS, které v rámci procesů plánování SS prokázaly potřebnost pro občany kraje. Aktualizace sítě SS je řešena na bázi periodického vyhodnocování potřebnosti SS (1x ročně) v součinnosti s obcemi, které nejlépe znají individuální potřeby uživatelů SS, a to mj. na základě zjišťování potřeb při přípravě a vyhodnocování plánu rozvoje SS KHK. Tvorba resp. aktualizace sítě SS je tedy provázána s procesy sociálního plánování. Potřebnost služby je též jedním z hlavních kritérií pro případné zařazení nové SS do sítě SS.

Dokument neřeší otázku, jakým způsobem má být z pohledu obcí, mikroregionů a kraje „potřebnost“ posuzována, čímž nezabraňuje do jisté míry subjektivnímu přístupu obcí k požadavkům na zařazení příslušné SS do sítě SS.

7.5.3. Princip dostupnosti SS

Otázku dostupnosti SS zmiňuje dokument pouze okrajově, a to v souvislosti s „dostupností kapacit“ poskytovatele, zajišťovaných při stávajícím objemu finančních prostředků.

Dokument sám o sobě výslovně neřeší způsob, jakým je resp. v budoucnu má být síť SS tvořena a aktualizována, aby bylo dosaženo nejlepších parametrů dostupnosti.

7.5.4. Poskytování SS poskytovateli uvedenými v Registru

7.5.5. Poskytování SS v souladu se ZSS a Prováděcí vyhláškou

7.5.6. Zajištění kvality SS odpovídající legitimně očekávaným standardům

Dokument sám o sobě tyto otázky neřeší; jejich řešení plyne z jiných dokumentů či předpisů. Ucelenost systému sítě SS však vyžaduje, aby tyto otázky byly v budoucnu řešeny v rámci „jednoho balíčku“, a tím posílena právní jistota všech zúčastněných stran.

7.5.7. Financování z veřejných zdrojů při respektování následujících pravidel / zásad:

- (1) Hospodářské soutěže
- (2) Zásady „Value for Money“
- (3) Zásady 3E
- (4) Zásady veřejného zadávání
- (5) Zásady legitimního očekávání
- (6) Zásady průhlednosti finančních vztahů
- (7) Zákazu nedovolené veřejné podpory

Dokument pojímá síť SS jako soubor služeb předurčený k finanční podpoře; služby resp. subjekty nezahrnuté do sítě nebudou mít na finanční podporu nárok. Tento princip je výrazným zásahem do pravidel volné hospodářské soutěže, a proto je nezbytné, aby existovala precizní úprava celého systému SS, která prozatím v dokumentu chybí.

Dokument sice naznačuje možné změny sítě SS v důsledku periodické aktualizace potřeb, avšak nevypovídá se se zásadními otázkami otevřeného přístupu jiných soutěžitelů do sítě za předem daných, objektivních a transparentních podmínek. Dokument zakotvuje roli krajské řídicí skupiny pro plánování SS, avšak bez vymezení jejich kompetencí, složení apod.

Stejně tak otázky vlastního financování SS v rámci sítě SS jsou ponechány k řešení mimo dokument s odkazem na dotační řízení; bez řešení tedy zůstávají základní otázky pravidel veřejné podpory, zásady Value for Money, zásady 3E apod.

Otázka povinné spoluúčasti obcí při financování nových kapacit SS je v dokumentu sice řešena, avšak bez reálného právního základu závaznosti takového postupu vůči obcím; kraj není nadán pravomocí ukládat obcím finanční spoluúčast, a proto i přes existenci tohoto dokumentu je finanční participace obcí na nákladech SS v rámci sítě SS věcí víceméně dobrovolnou.

Vedle toho je povinná spoluúčast deklarována pouze u nových kapacit, nikoli kapacit stávajících, což vnáší do systému jistý prvek nerovnosti služeb v rámci sítě SS (je-li podmínkou zařazení nové služby do sítě SS finanční spoluúčast obce, bude tato služba fakticky znevýhodněna oproti stávající službě).

8. Posouzení stávajícího způsobu práce se sítí sociálních služeb v KHK

V průběhu přelomu 20. a 21. století rostla „neformální“ síť sociálních služeb zejména z iniciativy neziskových organizací, které často byly zakládány potenciálními uživateli sociálních služeb, případně lidmi, kteří měli zájem poskytovat sociální služby. Do účinnosti ZSS nebyly legislativně vymezeny „netradiční“ sociální služby, zahrnující zejména služby sociální prevence. Přestože v letech 2002 a následujících začala v KHK snaha o aplikaci komunitního plánování sociálních služeb a v dalších letech proces směřoval ke standardizaci, nebylo i s ohledem na probíhající procesy vymezování sociálních služeb po účinnosti ZSS dosaženo řízení sítě služeb ze strany zadavatelů.

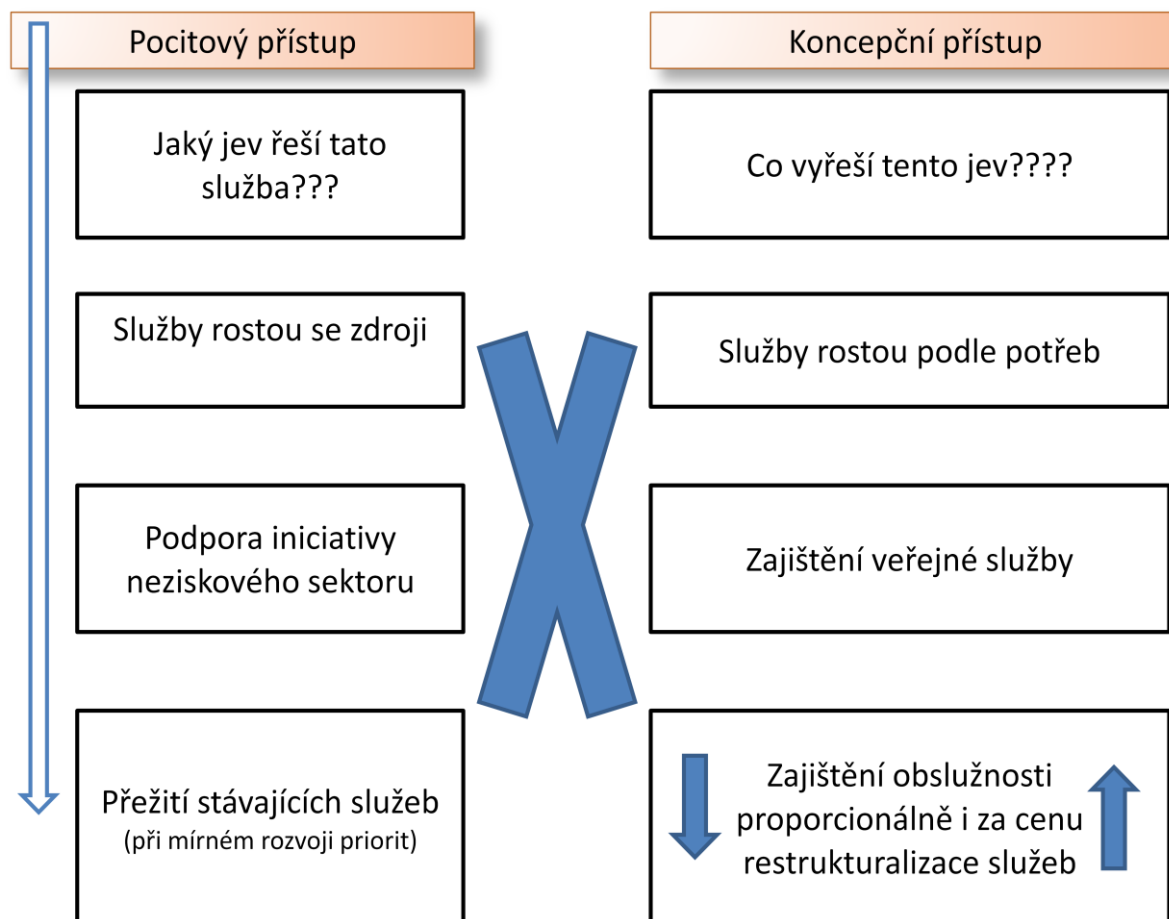
Služby tak vznikaly v místech, kde byl aktivní přístup místní samosprávy, a spíše tam, kde aktivně působily neziskové organizace. Registrace druhu služby často vycházela z usouzení poskytovatelů, v některých případech byla podoba služeb konzultována se zadavateli. Často tak vznikaly některé služby, aniž by byla zvažována jejich potřebnost v kontextu využití podpory přirozeného prostředí, případně zvážení priorit potřebnosti ostatních služeb nebo možností využití již existujících služeb v regionu. Přesto podpora procesů plánování sociálních služeb, využití řídicí skupiny pro plánování a financování sociálních služeb, kde byly zastoupeny obce a kraj, přinesla alespoň rámcové posuzování potřebnosti a financování služeb podle potřeb, nebyla však stanovena objektivní kritéria.

Stávající systém registrace sociálních služeb stanovený ZSS nezajišťuje jednotnou podobu / vymezení sociálních služeb. Podoba služeb je tak vymezena jednotlivými poskytovateli sociálních služeb (činnosti - úkony, definice cílových skupin, nastavení personálního zabezpečení, způsob vykazování úkonů apod.). Popis služeb pro potřeby řízení sítě služeb a její financování tak není úplný, zároveň lze u některých druhů (zejm. služby sociální prevence) obtížně volit jednotné výkonové ukazatele – s ohledem na rozdílný způsob vykazování výkonů.

KHK v oblasti vymezení jednotlivých služeb organizoval konzultace pro poskytovatele sociálních služeb, čímž byla alespoň částečně zajištěna koordinovaná spolupráce při nastavení podoby služeb; přesto systém vychází od jednotlivých poskytovatelů. Dalším krokem, který pomáhal formulovat nabídku služeb, je zavádění systému řízení kvality, jehož součástí je především personální vymezení služeb a definice garantované nabídky. Prováděné kroky v minulosti tak umožňují využití jejich výstupů pro potřeby řízení sítě služeb v budoucnu.

Systém financování, zejména u státních poskytovatelů, vychází z původních principů dofinancování aktivit neziskového sektoru, zároveň KHK vyžaduje již několik let finanční spoluúčasť místních samospráv. Financování sociálních služeb tak probíhá na základě posouzení žádosti o financování s apriori předpokladem dofinancování ze strany místních samospráv, ve velké míře je využita historie dotace. Poskytnutí financí však není vázáno na konkrétní rozsah služby; v případě, že žádost není plně uspokojena, není s poskytovatelem dohodnut přesný obsah plnění. Podíly jednotlivých zadavatelů (obce, kraj, stát) jsou koordinovány prostřednictvím Krajské řídicí skupiny, avšak nejsou řízeny, ani není nastavena jednotná parametrická výše. V praxi tak dochází k rozdílům ve výši platby veřejných rozpočtů za služby jednotlivým poskytovatelům, které jsou často dány rozdílnou účastí místní samosprávy a rozdílným přístupem poskytovatelů (ochotou poskytovat více služeb za méně peněz).

Objektivizaci financování sociálních služeb však pomáhá datová základna informací o sociálních službách - aplikace benchmarking; také v rámci sladování vykazování v rámci aplikace docházelo k jisté nivelaci podoby služeb, ale ani v tomto případě nejsou informace o vytížení služeb jednotné. Rozdíly v ceně jednotlivých služeb jsou tak poměrně nevýznamné.

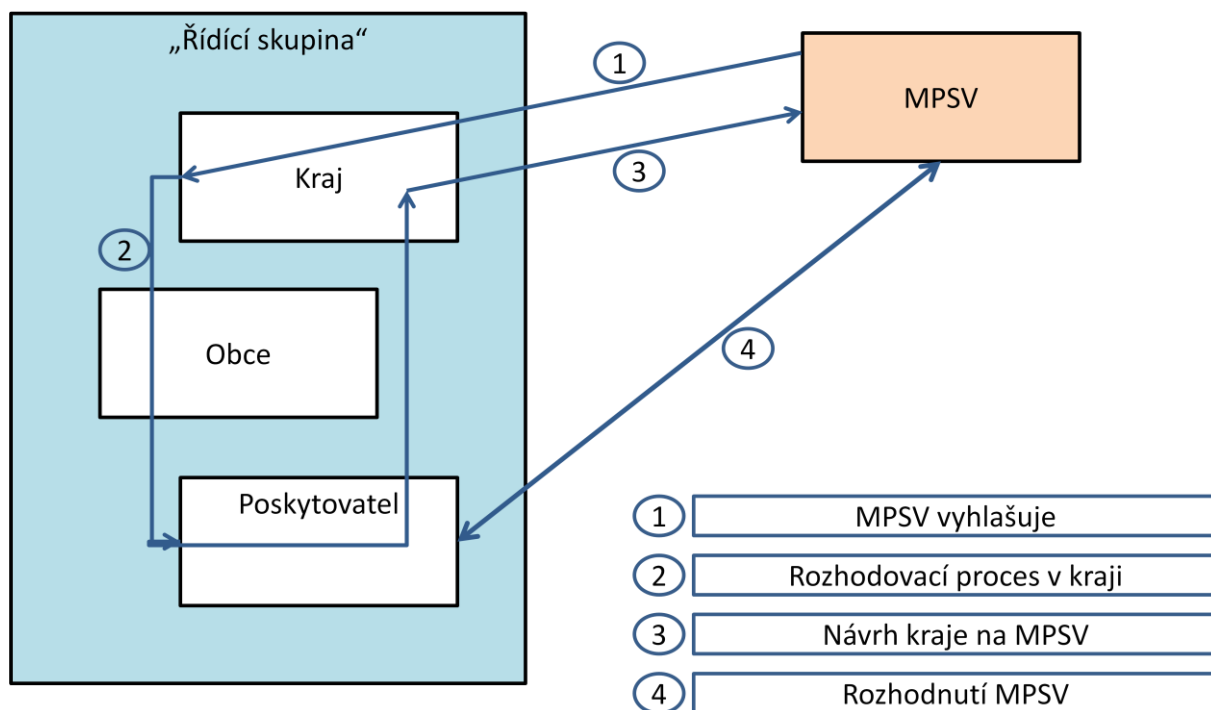
8.1. Posouzení stávajících kompetencí jednotlivých zadavatelů

V následujícím přehledu jsou pro zjednodušení³¹ uvedeni 3 základní zadavatelé, a to **MPSV** (reprezentuje i podíl evropských fondů a ostatních zdrojů ze státního rozpočtu), **kraje** a **obce**.

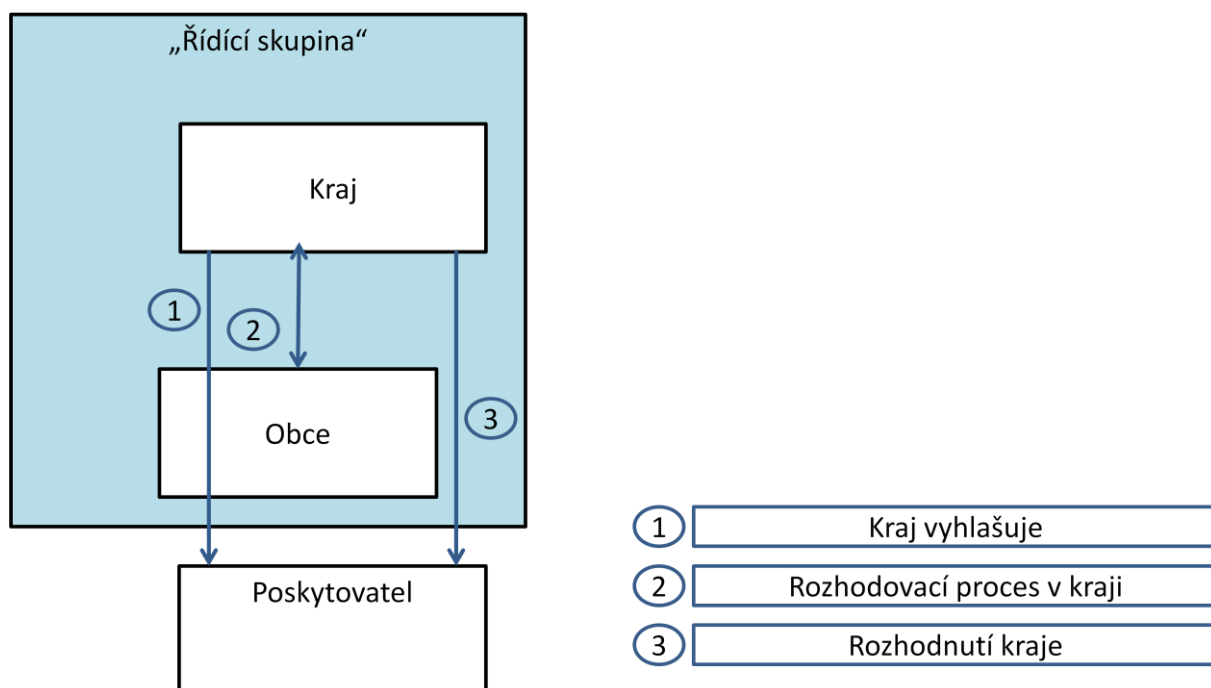
Zdroj	Vyhlašuje a přiděluje	O výši dotace spolurozhoduje	Spolupracuje
Státní rozpočet	MPSV	Kraj	Obce, poskytovatelé
Kraj	Kraj	Obce	Poskytovatelé
Obce	Obce	Obce	Kraj není přizván

³¹ ostatní subjekty, které se podílejí na financování, mají marginální podíl

8.2. Úroveň spolupráce – dotace MPSV

8.3. Úroveň spolupráce – dotace kraj

8.4. Posouzení způsobu stanovení výše veřejné finanční podpory

Výše dotací se posuzuje dle jednotlivých dotací zvlášť – MPSV a KHK na základě jednotných kritérií, obce dle vlastních kritérií, často bez poskytnutí informace kraji. Postup výpočtu dotací MPSV a kraje jednotlivým poskytovatelům je zvolen následovně:

- (1) Požadovaná výše dotace dle žádosti poskytovatele – od roku 2011 probíhá korekce výše žádosti s ohledem na plán sociálních služeb; je přípustný maximální meziroční 10 % nárůst nákladů.
- (2) Posouzení optimálního výběru od uživatelů (v případě, že je plánovaný výběr od uživatelů nižší částka, dotace se krátí o rozdíl mezi plánovaným a optimálním výběrem od uživatelů – od roku 2011 jsou u terénních služeb uplatňovány optimální výběry směřující k vyrovnávací platbě (dle počtu aktivních terénních pracovníků v návaznosti na předpokládané využití fondu pracovní doby k poskytování přímé péče), v ostatních případech jsou využity optimální výběry dle Metodiky MPSV).
- (3) Posouzení minimálního podílu samospráv; v případě, že se samosprávy (jiné zdroje zřizovatele) nepodílí alespoň 15 % na úhradě nákladů služby, dochází ke krácení dotace o výši rozdílu mezi minimálním podílem samospráv a uvedeným podílem samospráv. U poskytovatelů s krajskou působností a pobytových služeb zřizovaných malými obcemi se toleruje nedostatečnost podpory samosprávami.
- (4) Využití historie dotace – vypočtená dotace je korigována s ohledem na historická data (od roku 2010 dochází ke sledování výše veřejné intervence (dotace) jednotlivým poskytovatelům (zejména u služeb sociální péče terénní a ambulantní a u některých služeb sociální prevence) a snižování extrémní výše dotace dle zvolených ukazatelů (obvykle pracovník přímé práce).
- (5) Korekce s ohledem na dostupnou výši objemu dotačních prostředků – může dojít k procentuálnímu krácení výše dotace s cílem dosažení disponibilního objemu dotačních prostředků; krácení může zohledňovat priority sociálních služeb a případný prostor pro intervenci jiných veřejných rozpočtů (obecních).

Celkové posouzení výše dotace z veřejných rozpočtů (za všechny poskytovatele veřejných dotací) v porovnání s rozsahem poskytovaných služeb není nastaveno, často tak dochází k výkyvům ve výši podpory jednotlivým službám.

8.4.1. Grafické znázornění procesu dotačního řízení u krajské dotace

Seznam použitých zkratk / pojmů

OKAF – oddělení koncepcí, analýz a financování Odboru sociálních věcí KÚ KHK

KŘS – Krajská řídicí skupina

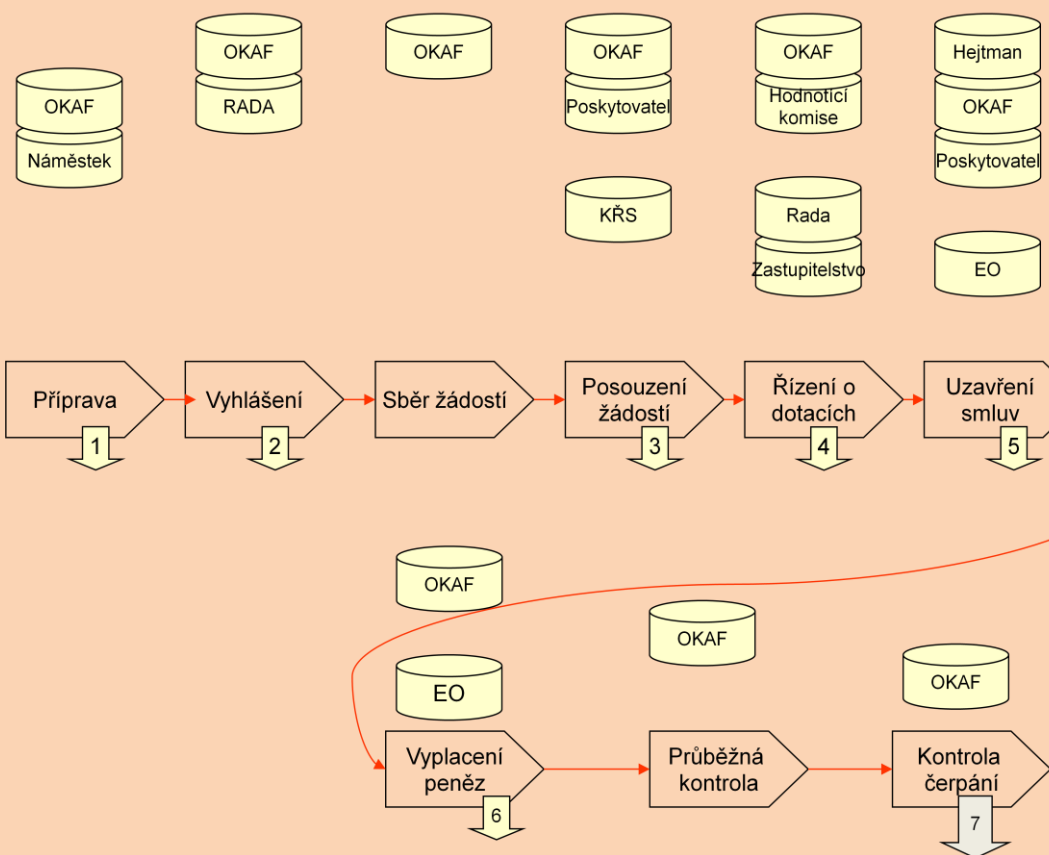
EO – Ekonomický odbor

EÚ – ekonomický úsek Odboru sociálních věcí

VZS – Sociální výbor zastupitelstva KHK

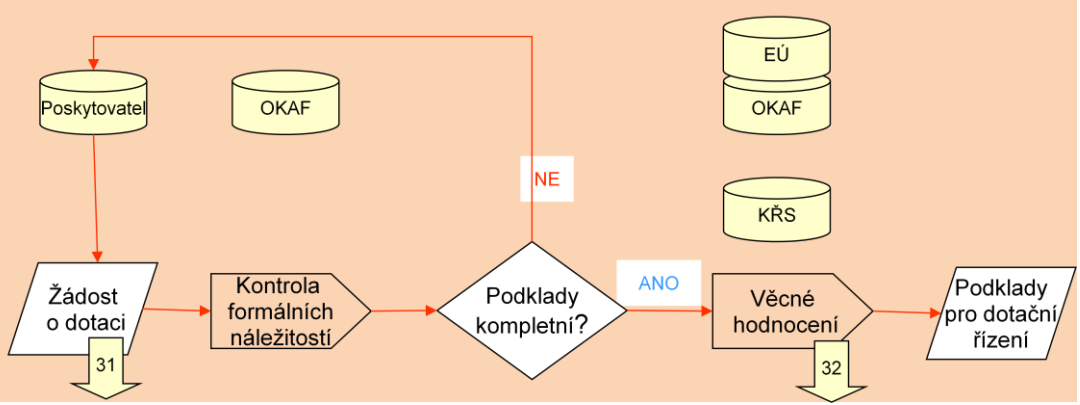
Hodnotící komise – komise ad hoc Rady KHK

HP Dotační řízení krajské dotace - hlavní proces

3

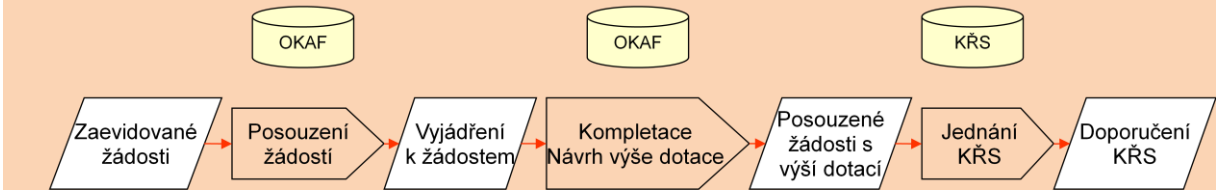
Posouzení žádostí

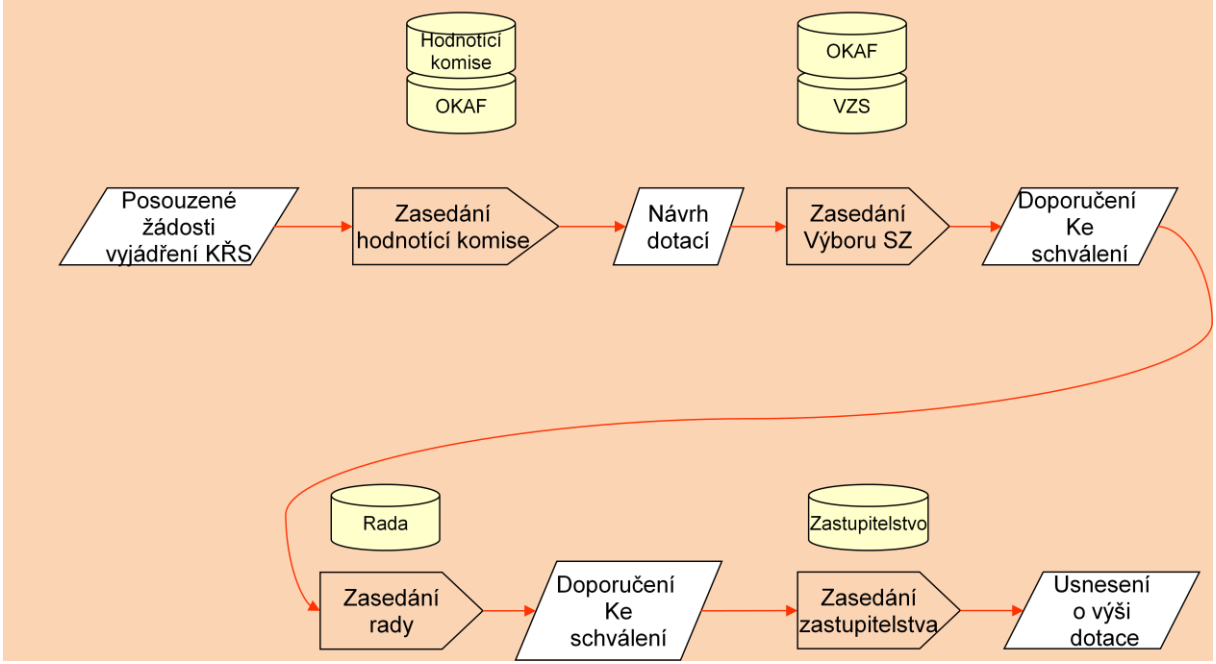
32

Věcné hodnocení žádostí

4

Řízení o dotacích

8.4.2. Financování příspěvkových organizací KHK

Požadovaný podíl samospráv na financování sociálních služeb ve výši 15% (viz výše Posouzení minimálního podílu samospráv) je uplatňován od roku 2010, kdy i podíl KHK coby zřizovatele na financování svých příspěvkových organizací dosáhl tohoto limitu (viz tabulka); k tomu došlo po přehodnocení kraje v návaznosti na vývoj výše dotací ze státního rozpočtu. Trend postupného nárůstu byl započat již v roce 2009. Od roku 2008 tedy dochází k postupnému snižování čerpání podílu dotací z veřejných rozpočtů příspěvkovými organizacemi KHK, a jsou tedy tak vytvořeny předpoklady pro nastavení principu proporcionality ve financování sociálních služeb z rozpočtů KHK i místních samospráv.

Vývoj financování příspěvkových organizací kraje	2008	2009	2010	2011	2012
Podíl příspěvku na provoz zřizovatele k celkovým nákladům	6%	9%	16%	16%	17%
Podíl PO KHK na celkové výši dotací z veřejných rozpočtů	58%	49%	46%	45%	45%

Pozn.: Podíl Příspěvkových organizací kraje na celkových nákladech sociálních služeb v roce 2011 byl 53%.

8.4.3. Předpokládaná hodnota VZ (2012) – vyrovnávací platba v rámci veřejného zadávání IP

Výše veřejné podpory poskytnuté v rámci individuálních projektů pro roky 2009 až 2012 byla stanovena pomocí normativů na kapacitní ukazatele služeb s tím, že podíl samospráv se předpokládal 10% celkových nákladů služeb. Tento princip se přiblížil zásadám vyrovnávací platby, ale v některých případech došlo i k disproporcím. Některé organizace byly prostřednictvím IP financovány dostatečně, takže nemuselo dojít ke spolufinancování místních samospráv; tím byl přerušen kontinuální vztah mezi některými organizacemi a místními samosprávami. Pro rok 2013 a 2014 již byly uplatněny zásady stanovení ceny dle principů vyrovnávací platby a nepředpokládá se nutnost podílu místních samospráv s tím, že proces zapojování samospráv obcí a měst do spolupodílu na realizaci vyrovnávací platby bude složitý a vzájemně uznávaná pravidla podílu na vyrovnávací platbě se budou formovat.

8.5. Popis hlavních zásad při zpracování návrhu dotací MPSV

Při posuzování dotací MPSV vychází KHK z požadavků poskytovatelů tak, jak bylo popsáno výše. Výše dotací převážně respektuje historickou kontinuitu. Dotace MPSV jsou vnímány jako primární zdroj, který je poskytován na základní financování služeb, zdroje obcí a KHK pak řeší dofinancování služby.

Jako příklad postupu uvádíme řízení roku 2011. Vzhledem ke sníženému finančnímu objemu bylo nutné přistoupit ke krácení podle zásad respektujících možnosti financování z jiných veřejných zdrojů a respektující priority, a to takto:

- (1) došlo ke krácení u pobytových služeb péče zřizovaných KHK a obcemi nad 5 tis. obyvatel;

- (2) došlo ke zvýšení podpory terénním a ambulantním službám sociální péče v souladu se zásadami Strategie KHK;
- (3) u pečovatelských služeb a osobních asistencí došlo k navýšení objemu poskytnutých financí se zohledněním závěrů analýzy pečovatelských služeb a analýzy osobních asistencí, přibližující stanovení dotace zásadám po vyrovnávací platby;
- (4) u osobní asistence navíc došlo k posílení služeb, které většinu kapacit poskytují terénní formou, oproti službám osobní asistence ve školách;
- (5) v rámci odborného sociálního poradenství byla zachována stejná výše podpory pro poradny, které jsou dle Strategie klíčové, tedy poradny poskytující dluhové nebo rodinné poradenství.

Popis hlavních zásad při posuzování návrhu dotací MPSV na základě rozboru situace v roce 2011 je obsažen v Příloze č. 2 této Metodiky.

8.6. Současná pravidla pro změnu rozsahu sociálních služeb v rámci sítě SS

V současném systému sítě SS **nejsou zakotvena žádná exaktní pravidla pro způsob aktualizace sítě**. Případné změny rozsahu stávajících služeb, změny poskytovatelů, zařazení nových služeb apod. jsou prozatím chápány jako výsledek jednání Krajské řídicí skupiny a dvoustranných jednání s obcemi a poskytovateli SS.

Obecný konsensus směřuje k tomu, že **stabilita poskytování sociálních služeb v KHK je značně křehká a citlivá na jakékoli násilné či rázové koncepční změny**. Zásadní změny koncepčního charakteru, jakkoli jsou do budoucna potřebné, bude nutno realizovat postupně a po jednotlivých krocích, ruku v ruce se změnami celospolečenskými v oblasti plánování a financování sociálních služeb a v souladu s vývojem národní a evropské legislativy. Cílovým stavem by měla být dlouhodobější jistota určitého komfortu pro vybrané služby s jasně předvídatelnými pravidly.

Způsob práce se stávající sítí sociálních služeb také neupravuje postupy, které by omezovaly některé služby a promítaly do podoby služeb výstupy z prováděných kontrol (kontrol finančních, kontrol registrací, inspekcí kvality, benchmarkingových analýz).

8.7. Posouzení souladu stávajícího systému plánování a financování SS se zásadami veřejného financování SS³²

8.7.1. Předvídatelnost

Současný systém financování sociálních služeb, založený na „náhodných“ dotacích, darech a příspěvcích na provoz, které jsou navíc poskytovány různými subjekty (MPSV, kraje, obce) bez vzájemné věcné a časové provázanosti, je zejména z pohledu financování poskytovatelů sociálních služeb prakticky nepředvídatelný. Zcela běžné jsou nenárokové a předem nikterak garantované dotace na provoz; poskytovatel sociální služby tak mnohdy do poslední chvíle neví, zda mu bude

---

³² Při zpracování této části 5.8. byly využity konkrétní poznatky a výstupy Zpracovatele z Právní analýzy II

dotace pro daný rok vůbec přiznána, avšak je nucen na vlastní riziko a z vlastních prostředků financovat překlenovací období od začátku roku. Financování veřejné služby na takto chatrném nenárokovém základu značně narušuje trh sociálních služeb a činí jej celkově zcela nepředvídatelným a, jak bude dále pojednáno, netransparentním. K tomu přispívá i fakt ročního rozpočtového období bez možností meziročních přesunů, který z důvodu krátkosti časového horizontu neumožňuje poskytovateli jakékoli smysluplné provozní (nemluvě o investičním) plánování. S principem předvídatelnosti přímo souvisí i funkce plánování sociálních služeb, vytvoření sítě SS a podmínek pro zařazení poskytovatelů do této sítě.

8.7.2. Transparentnost

Na základě dostupných dat nelze mít důvodně za to, že je v praxi požadavek transparentnosti při poskytování dotací (potažmo dalších finančních prostředků) jednotlivým poskytovatelům sociálních služeb důsledně aplikován. V jednotlivých případech by bylo žádoucí vyhodnotit důvody, proč nejsou některé typy dotací určitým poskytovatelům sociálních služeb přidělovány a na základě jakých kritérií předmětné dotace poskytnuty jsou či nejsou. Zjištěna byla například tendence neposkytování dotací MPSV a kraje subjektům zřizovaným městem (či obcemi) či tendence poskytování menšího objemu dotačních prostředků právníkům osobám církví; takový systém však subjektům působícím na trhu neskýtá žádnou jistotu ani možnost efektivního plánování a rozhodování. Je namístě zkoumat, zda je tímto způsobem pouze zamezováno nepřipustnému dublování dotací („pře-financování“ služby), či zda neexistují transparentní, předem jasně stanovená pravidla poskytování předmětných dotací, následkem čehož dochází k dorovnávání finančních potřeb poskytovatelů sociálních služeb prostřednictvím dotací měst či obcí. Celkově lze konstatovat, že neexistuje žádná ucelená koncepce financování a (pře-) rozdělování dotačních prostředků poskytovatelům sociálních služeb, ve financování není možné vyzorovat systematickosti, což ve svém důsledku představuje značné riziko pro (potenciální) poskytovatele sociálních služeb a jejich zájem působit na trhu sociálních služeb.

8.7.3. Objektivnost

Aplikace kritéria objektivnosti v praxi vyvolává řadu otázek; v konkrétních případech se u jednotlivých typů sociálních služeb nepotvrdila teze o tom, že by byly dotace či jiné příspěvky poskytovatelům sociální služby přidělovány v závislosti na předem stanovených, objektivně měřitelných kritériích; nebylo lze dohledat ani údaje o tom, na základě jakého klíče se dotace či jiné finanční příspěvky skutečně přidělují. Ve zkoumaném případě terénních programů pro uživatele drog vycházejí dokonce zcela opačné poměry poskytnutých dotací, jsou-li tyto přepočítávány buď na hodinu poskytování služby, nebo na jeden kontakt s uživatelem služby. Ani v případě ostatních sociálních služeb nebylo zjištěno poskytování, resp. rozdělování dotačních (či jiných) prostředků v závislosti na jasných, objektivních a předem stanovených kritériích – poměrně velké rozdíly byly zjištěny v případě denních stacionářů pro cílovou skupinu mentálně postižených, u kterých objem poskytnutých dotačních prostředků osciluje dokonce mezi **2 917 Kč a 219 516 Kč** na kapacitu jednoho uživatele ročně. V případě nízkoprahových zařízení pro děti a mládež, odborného sociálního poradenství či osobní asistence rovněž nelze učinit závěr o tom, že by byli poskytovatelé příslušné sociální služby financování v souladu s principem objektivnosti a podle relevantních kritérií pro danou službu.

Princip objektivnosti (objektivního nastavení kritérií) znamená, že způsob, objem i účelovost finančních prostředků hrazených poskytovatelům sociálních služeb jsou založeny na objektivně

měřitelných kritériích. Každý účastník trhu sociálních služeb si má být při dodržení principu objektivnosti vědom, na základě jakých podmínek se služby financují, přičemž tyto podmínky neumožňují subjektivní posuzování buď vůbec, anebo pouze v objektivně přípustné zdůvodnitelné míře.

U sociálních služeb lze uvažovat o stanovení kritérií financování na bázi jakýchsi jednotkových paušalových balíčků, vypočtených na základě analýzy nákladů a modifikovaných příslušnými koeficienty vyjadřujícími vyšší míru podpory v některých odůvodněných případech, např.:

Provozní náklady:

- pobytové služby – úhrada nákladů na bázi „paušálu na lůžko“ s koeficienty zohledňujícími míru zvýšených nákladů s ohledem na stáří zařízení, zajištění jeho dostupnosti apod.;
- ostatní služby – úhrada nákladů na bázi „paušálu na uživatele“ s případnými koeficienty.

Investiční náklady:

- případné dotace na investiční náklady poskytovatelům – v souladu s plánem obnovy, jež by se stal součástí plánů sociálních služeb (jednotná kritéria výše dotace dle stanovených parametrů potřeby obnovy).

8.7.4. Hospodárnost, účelnost, efektivnost

Ze zpracovaných dat vyplývá, že o hospodárnosti a účelnosti přidělování dotací a potažmo celého systému financování sociálních služeb lze skutečně mít jisté pochybnosti; otázku vyvolávají například již výše zmíněné extrémní hodnoty poskytnutých dotací u denních stacionářů pro cílovou skupinu mentálně postižených; naskytá se otázka, zda se v případě natolik rozdílné výše poskytnutých dotací (při jejich přepočtu na kapacitu uživatele ročně) jedná o účelně a hospodárně vynaložené finanční prostředky. Obecnou tendencí je pak poskytování nižšího objemu finančních prostředků církevním právníkům osobám; tyto však jsou schopny i za takových podmínek příslušnou sociální službu poskytovat a svá zařízení provozovat. V této souvislosti by tedy bylo vhodné zvážit, zda tito poskytovatelé dokáží svou službu poskytovat při vynaložení nižších nákladů ve stejné či srovnatelné kvalitě jako jiní poskytovatelé sociálních služeb a zda by nebylo vhodné následně přehodnotit výši přidělovaných dotačních prostředků jednotlivými subjekty.

8.7.5. Rovné zacházení a nediskriminace

Současná praxe rozdílného přístupu územně samosprávných celků k jimi zřizovaným organizacím a k jiným poskytovatelům služeb představuje mnohdy neoprávněné zvýhodňování vlastních podniků (např. příspěvkových organizací) před jinými poskytovateli působícími na témže trhu. V této souvislosti dochází také k neoprávněnému „využívání“ specifčnosti finančních vztahů zřizovatelů v rámci jejich napojení na příspěvkové organizace. Nutno však podotknout, že tento stav je při neexistenci jasných pravidel poskytování finančních prostředků v zásadě nevyhnutelný a bez principiálního zásahu do stávajícího systému jej nebude možno zásadně napravit.

Zpracovaná data z KHK neumožňují učinit jasný závěr stran diskriminace určitých poskytovatelů sociálních služeb. Na druhou stranu určité případy přidělování dotací či příspěvků jednotlivým poskytovatelům sociálních služeb vzbuzují minimálně obavy, zda financující subjekty přistupují k adresátům jimi rozdělovaných dotací rovným a nediskriminačním způsobem. Jako příklad lze uvést poskytnutí největšího objemu dotačních prostředků obcí právníkům osobám jimi zřízeným, resp. neposkytnutí žádné dotace MPSV těmto subjektům v případě denních stacionářů pro cílovou

skupinu mentálně postižených; vzniká otázka, zda se jedná pouze o náhodu, zda je takovým způsobem financování bráněno nežádoucímu zdvojování dotací, nebo zda je kurčitým poskytovatelům sociálních služeb přistupováno způsobem nikoli rovným. Církevními právníckými osobám jsou v případě odborného sociálního poradenství, denních stacionářů (ve zkoumaném případě pro cílovou skupinu mentálně postižených) či osobní asistence ve srovnání s ostatními na trhu působícími poskytovateli sociálních služeb přidělovány dotace o nižších objemech; opět si lze klást otázku, zda je taková skutečnost pouhou náhodou, reakcí na hospodárnější nakládání s finančními prostředky církevními právníckými osobami, nebo zda se jedná o nerovné zacházení.

Kromě absolutní výše dotace na určitou jednotku, která se u poskytovaných služeb liší, se liší také výše podílu jednotlivých zdrojů na financování sociální služby. Tento stav je často dán historicky, neziskové organizace jsou tak zpravidla financovány převážně ze zdrojů státních a krajských, u služeb zřizovaných městy je naopak vyšší účast místní samosprávy. Tento rozdíl lze sledovat také na národní úrovni, kdy se u pobytových zařízení, které jsou převážně zřizovány kraji nebo obcemi, liší podíl finančních prostředků z dotací MPSV na zvolenou jednotku také v mezikrajském srovnání. Pokud je podíl jednotlivých zadavatelů odlišný, ale celková výše podpory z veřejných rozpočtů respektuje jednotná pravidla, nemusí se jednat o porušení principu rovného zacházení. Sledování podílů jednotlivých zadavatelů však podpoří princip meziregionální spravedlnosti a transparentnosti.

Jak bylo uvedeno výše, otázka rovného zacházení a (ne-)diskriminace je velmi úzce propojena s dalšími principy (zejména s principem transparentnosti a objektivnosti), a proto není vhodné ji posuzovat bez znalosti širšího kontextu; rovněž je nezbytné vzít v potaz kvalitu či úroveň jednotlivých poskytovaných služeb.

9. Sumarizace závěrů posouzení stávajícího stavu plánování a financování sociálních služeb v KHK

9.1. Sumarizace zjištěných rizik

Provedené vyhodnocení stávajícího stavu a systému plánování a financování sociálních služeb v KHK dává dílčí odpověď na otázku, kde je možno spatřovat hlavní rizika / limity procesu nastavení pravidel víceletého financování sociálních služeb. Hlavní rizika jsou uvedena v následující tabulce.

<i>Riziko /limitace</i>	<i>Popis</i>
1. Rozpočtové období	Nastavení procesu víceletého financování je limitováno skutečností, že konkrétní výši vyrovnávacích plateb jednotlivým poskytovatelům SS vždy až se znalostí rozpočtu pro daný rozpočtový rok
2. Vícezdrojové financování	Finanční prostředky na vyrovnávací platby jednotlivým poskytovatelům jsou zpravidla poskytovány z více zdrojů, přičemž celkově lze poměry zdrojů vyjádřit takto: Stát – 50% Kraj – 25% Obce – 25%
3. Nedostatek evidence zdrojů	Neexistuje dosud jednotně zpracovaný evidenční systém přijatých podpor jednotlivými poskytovateli SS z různých zdrojů; objektivně tedy nelze získat informace o celkové podpoře na danou službu, a tedy její výši jakkoli korigovat.
4. Nedostatek definice jednotlivých sociálních služeb co do obsahu a standardů	Neexistence „karty SS“ vede k situaci, že skutečný obsah a standard dané služby určí poskytovatel bez objektivních měřitelných definic; to vede k nerovnosti vyrovnávací platby, pokud jde o požadavek stejné „hodnoty za peníze“.
5. Nemožnost zadavatelů predikovat skutečné výdaje na sociální službu	Stávající systém neumožňuje v dostatečné míře předjímat skutečné výdaje na zajištění dané sociální služby; to vede ke stavu, kdy o výši výdajů rozhoduje sám poskytovatel bez objektivních limitů (horních a dolních).
6. Nerovnost nákladů	Poskytovatelé SS jsou vystaveni „nákladovým“ položkám, které nezajišťují objektivní a rovnou měřitelnost; největším problémem v dané kategorii jsou odpisy, které zásadním způsobem

	zkreslují skutečnou nákladovost služeb. Obdobné problémy činí výše nájmu, outsourcing některých služeb apod.
7. Nedostatečné vymezení Krajské řídicí skupiny	Krajská řídicí skupina nemá postavení „orgánu“ ve smyslu zákona o krajích, její postavení a kompetence tudíž neodpovídají potřebám víceletého plánování a financování sociálních služeb.
8. Síť SS v KHK je výsledkem „dohody“	Stávající podoba sítě SS je výsledkem nepsané dohody všech zadavatelů, následně deklarované v rámci Strategie KHK. Tvorba této „dohody“ však nemá jasně stanovená pravidla, a tudíž podléhá víceméně upřednostňování faktické, historicky daného stavu sítě, na úkor preference objektivní potřeby.

9.2. Sumarizace potřeby úprav systému plánování a financování SS v KHK

Z posouzení stávajícího systému plánování a financování SS v KHK plynou zejména následující potřeby pro nastavení nového systému.

<i>Potřeba / krok</i>	
1.	Precizace role Krajské řídicí skupiny a její zakotvení do pevného systému orgánů Kraje.
2.	Vyšší míra zapojení a zainteresovanosti jednotlivých subjektů do procesu tvorby a aktualizace sítě SS, vyšší míra koncepční spolupráce zadavatelů.
3.	Nastavení objektivních kritérií potřeby pro zařazování sociálních služeb do sítě SS.
4.	Definice jednotlivých sociálních služeb („karta“).
5.	Deklarace společného konsensu o zařazení sociálních služeb do sítě SS v KHK, vyjadřující i míru připravenosti spolufinancování sítě SS.
6.	Nastavení pravidel aktualizace sítě SS se zachováním prvků hospodářské soutěže mezi poskytovateli.
7.	Objektivizace výpočtu vyrovnávací platby poskytovatelům zařazeným do sítě SS.
8.	Nastavení pravidel dotačních resp. zadávacích řízení na konkrétní vyrovnávací platby.
9.	Nastavení pravidel pro kontrolu nadměrných vyrovnávacích plateb a jejich krácení (v případech křížového financování z více zdrojů).
10.	Nastavení pravidel kontroly.

Promítnutí těchto potřeb do pravidel budoucího nastavení sítě SS v KHK je předmětem následující části Metodiky.

**ODDÍL III. - PRAVIDLA BUDOUCÍHO NASTAVENÍ FINANCOVÁNÍ
SOCIÁLNÍCH SLUŽEB V KHK**

10. Pravidla budoucího nastavení sítě sociálních služeb – základ pro víceleté financování sociálních služeb

Tento Oddíl III. vychází z dílčích závěrů předchozích částí Metodiky. Nastihuje základní pravidla nastavení sítě SS pro účely zajištění víceletého financování SS v KHK.

10.1. Desatero pravidel nastavení sítě SS v KHK

Pravidlo	Charakteristika	Detail
Pravidlo 1	Řízení systému plánování a financování SS	Krajská řídicí skupina
Pravidlo 2	Zainteresanost a odpovědnost subjektů sítě SS	Kompetence zadavatelů a poskytovatelů SS při tvorbě a aktualizaci sítě SS
Pravidlo 3	Naplnění cílů a stabilita sítě SS	Dlouhodobé zajištění standardů kvality poskytování SS v souladu s Dobrovolným evropským rámcem
Pravidlo 4	Otevřenost sítě SS	Podpora hospodářské soutěže při aktualizaci sítě SS
Pravidlo 5	Objektivnost a předvídatelnost aktualizace sítě SS	Kritéria pro zařazení služeb do sítě SS
Pravidlo 6	Výběr poskytovatele a řízení o vyrovnávací platbě	Dotační řízení Příspěvek příspěvkové organizaci Veřejné zadávání
Pravidlo 7	Zajištění principu slučitelné veřejné podpory při poskytování sociálních služeb	Aplikace pravidel pro poskytování sociálních služeb dle „Nového Altmarského balíčku“
Pravidlo 8	Objektivnost výpočtu vyrovnávací platby	Kritéria výpočtu vyrovnávací platby u jednotlivých SS
Pravidlo 9	Princip vícezdrojového financování	Finanční spoluúčast zadavatelů Zákaz duplicity financování (nadměrná vyrovnávací platba)
Pravidlo 10	Kontrola a vyhodnocování	Dodržení principů 3E

10.2. Pravidlo 1 - Řízení systému plánování a financování SS

10.2.1. Řídící struktura plánování a financování SS v KHK

Řízení systému plánování SS je v současné době řešeno ve **Strategii KHK**³³:

„Krajská řídicí skupina

Krajská řídicí skupina pro plánování sociálních služeb je složena ze zástupců Královéhradeckého kraje a zástupců obcí s pověřeným obecním úřadem jako zadavatelů sociálních služeb. Každá z 35 obcí s pověřeným obecním úřadem jmenuje maximálně 2 zástupce. Řídící skupina projednává krajskou strategii v oblasti sociálních služeb a vyjadřuje se k návrhům dotací rozdělovaným sociálním službám v Královéhradeckém kraji.

Jednání řídicí skupiny předsedá člen Rady Královéhradeckého kraje, případně jím pověřená osoba, všichni členové řídicí skupiny se mohou vyjádřit k předloženým návrhům dotací a výsledkům oblastních projednávání, členové řídicí skupiny mohou navrhnout změny v návrzích dotací na poskytování sociálních služeb, změny jsou přijímány obecním konsenzem, případně hlasováním, přičemž každá obec s pověřeným úřadem a Královéhradecký kraj má 1 hlas. Při hlasování rozhoduje nadpoloviční většina přítomných členů, v případě rovnosti hlasů rozhoduje hlas předsedajícího.

Návrhy dotací předkládá sociální odbor Krajského úřadu Královéhradeckého kraje, zároveň předkládá výsledky oblastních projednávání návrhů dotací – tj. náměty a připomínky poskytovatelů sociálních služeb a obcí. Řídící skupina navrhuje a schvaluje změny v návrzích dotací. Návrhy jsou poté předloženy odboru sociálních věcí

Strategie Královéhradeckého kraje v oblasti sociálních služeb Plán rozvoje sociálních služeb v Královéhradeckém kraji 2011-16 v případě dotačního řízení MPSV a orgánům Královéhradeckého kraje v případě dotačního programu na podporu sociálních služeb Královéhradeckého kraje“.

„Projednávání návrhů dotací s obcemi a poskytovateli sociálních služeb

Návrhy dotací zpracované odborem sociálních služeb jsou projednávány na jednání s poskytovateli a obcemi na „oblastních projednáváních“. Tato setkání předcházejí řídicí skupině a budou na ni pozváni poskytovatelé a obce z oblastí definovaných níže. Na setkání bude představen návrh dotací, včetně klíče pro rozdělení. Poskytovatelé i obce se budou moci vyjádřit k návrhům dotacím, případně obhájit si požadavky na nárůst výše dotace. Tato vyjádření poskytovatelů budou předložena řídicí skupině a v dalším hodnocení příslušným orgánům. S ohledem na počty poskytovatelů v území a spádovost sociálních služeb navrhujeme zřízení 7 oblastí – Jičín – pro území obce s rozšířenou působností, Hradecko – pro území obcí s pověřeným obecním úřadem Nový Bydžov, Nechanice, Chlumecko nad Cidlinou, Smiřice, Třebechovice pod Orebem, Jaroměř, Hořice - pro území obcí s rozšířenou působností Nová Paka, Hořice, Trutnovsko – pro území obcí s rozšířenou působností Trutnov, Vrchlabí a Dvůr Králové, Náchodsko – pro území obce s rozšířenou působností Náchod, Broumov a Nové Město nad Metují, Rychnovsko – pro území obcí s rozšířenou působností Rychnov nad Kněžnou, Kostelec nad Orlicí, Dobruška a Hradec Králové – pro území Statutárního města Hradec Králové“.

---

³³ Řízení systému (str. 67 Strategie) – citace části dokumentu.

10.2.2. Transformace stávající Krajské řídicí skupiny na Komisi pro plánování a financování SS

Současným problémem řídicí struktury rozvoje SS je nedostatečné právní zakotvení složení a kompetencí KŘS a zároveň nedostatečné promítnutí principu „dvojinančnosti procesu“ plánování a financování SS v kompetenci orgánů KHK dle ZK (zákonu o krajích).

Oblast sociálních věcí zaštiťuje v KHK Sociální výbor, který má postavení výboru zastupitelstva kraje na základě § 35 odst. 2 písm. p) ZoK. Jeho složení reflektuje politické uspořádání v KHK. Na vrcholné úrovni kraje je tedy oblast sociálních věcí završena dvojicí orgánů zastupitelstvo – sociální výbor; společně tyto orgány představují složku rozhodovací, poradenskou, iniciativní a koordinační.

Na úrovni výkonné (rada KHK) však obdobný koordinační a iniciativní orgán rady chybí. Sociální záležitosti jsou pak řešeny buď na úrovni krajské správy (Úřad KHK) odpovědnými úředníky, nebo právě v rámci Krajské řídicí skupiny.

S ohledem na výše uvedené se jako vhodné jeví zrcadlové uspořádání na úrovni rady kraje, kde by současnou úlohu KŘS mohla převzít **komise** zřízená radou KHK dle § 59 odst. 1 písm. d) ZoK s názvem „Komise pro plánování a financování sociálních služeb“. Dosavadní KŘS by tak získala nový status řádného poradního orgánu stanoveného zákonem (ZK) s možností rady upravit její složení, kompetence a fungování podle konkrétních potřeb.

Složení resp. uspořádání Komise pro plánování a financování sociálních služeb by mělo reflektovat potřeby plánování a financování SS, zejména zajišťovat přenos informací přímo od základních článků systému SS, tj. od obcí a samotných poskytovatelů.

10.2.3. Návrh možného personální složení Komise pro plánování a financování SS

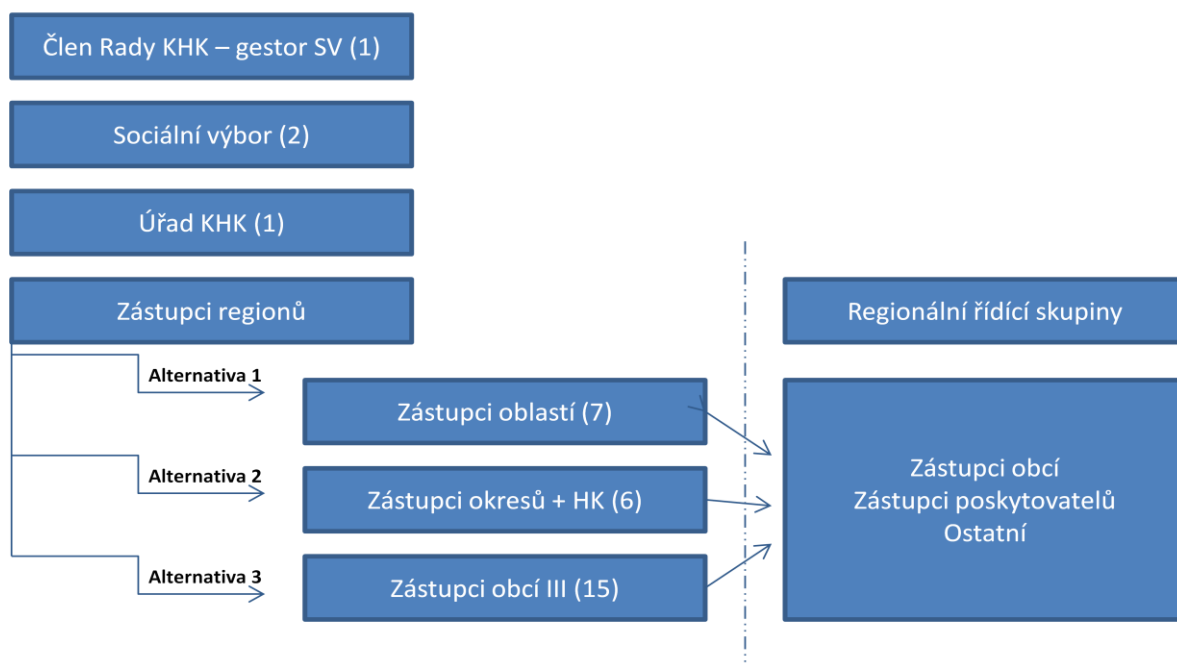
K posouzení sociálnímu výboru zastupitelstva KHK byl dne 07. 06. 2012 předložen následující návrh složení Komise pro plánování a financování SS („Komise SS“):

- Člen Rady KHK zodpovědný za sociální oblast (1 osoba)
- zástupci sociálního výboru zastupitelstva (2 osoby)
- zástupce odboru Úřadu KHK (1 osoba)
- zástupci reprezentující regiony
  - ALTERNATIVA I. – 1 zástupce každé ze 7 oblastí (7 osob); nebo
  - ALTERNATIVA II. – 1 zástupce každého z 5 okresů + HK (6 osob); nebo
  - ALTERNATIVA III. – 1 zástupce každé z 15 obcí s rozšířenou působností III. typu (15 osob).

10.2.4. Komise v širším slova smyslu - Regionální řídicí skupiny

- Zástupci reprezentující regiony dle zvolené ALTERNATIVY;
- Obce nezastoupené v Komisi SS v příslušném regionu (oblasti, okresu);
- Poskytovatelé SS zařazení do sítě SS pro službu v daném regionu.

Komise pro plánování a financování sociálních služeb

10.2.5. Doporučení sociálního výboru

Sociální výbor se svým usnesením č. 30/163/2012/VS ke koncepci transformace Krajské řídicí skupiny vyjádřil tak, že **považuje za vhodný model tzv. “Krajské řídicí skupiny” komisi Rady kraje se zastoupením gestora odvětví sociálních věcí, sociálního výboru Zastupitelstva Královéhradeckého kraje, Krajského úřadu Královéhradeckého kraje, při zachování osvědčené praxe projednávání s obcemi a poskytovateli sociálních služeb v sedmi oblastních projednáváních.**

Otázkou zůstává, zda zástupci „oblastí“ mají být řádnými členy Komise SS a řídit tak činnost „oblastních řídicích skupin“ z pozice člena orgánu KHK, či zda mají stát mimo Komisi pod její úrovní jako součást oblastní řídicí skupiny.

Obě varianty řešení jsou nepochybně možné. Varianta Komise SS s členy z oblastí představuje na jedné straně model orgánu KHK sice s méně operativní „rozhodovací schopností“ díky většímu počtu členů, na druhou stranu však jmenovaní zástupci oblastí (pravděpodobně navržení či doporučení každou oblastí) ponese „spolurozhodovací“ zodpovědnost za strategii, kterou bude Komise SS navrhovat. Má-li být systém poskytování sociálních služeb i nadále výsledkem všeobecného konsensu zadavatelů (stát-kraj-obce) a vyrovnávací platba koncipována jako výsledek spolufinancování těchto subjektů, pak se jeví jako vhodné zástupce příslušných regionálních celků za členy Komise SS přizvat. Tato úvaha však nikterak nepředjímá, že by složení Komise bez zástupců oblastí nemohlo naplnit její účel, pokud budou dostatečným způsobem zajištěny projednací procedury na bázi Komise SS – oblasti tak, jak tomu bylo dopsud.

Konečné slovo ve složení Komise SS tak bude mít Rada KHK, která tento svůj orgán ustanoví podle zákona o krajích dle svého uváženého rozhodnutí.

10.3. Pravidlo 2 - Zainteresovanost a odpovědnost subjektů sítě SS

Podobu, rozsah, cílovou skupinu, cíle, cenu a lokalizaci sociálních služeb spoluformují zadavatelé – MPSV, KHK, obce, ostatní orgány státní správy, dále poskytovatelé a v jisté míře i uživatelé SS.

Návrh na vymezení kompetencí jednotlivých zadavatelů při vymezení sítě sociálních služeb zachycuje následující tabulka:

10.3.1. Základní role při koncepci sítě SS v KHK

<i>Subjekt</i>	<i>Základní role při koncepci sítě SS</i>
Obec	<ul style="list-style-type: none"> • Spolupráce při tvorbě střednědobého plánu<ul style="list-style-type: none"> ○ Zjišťování individuálních potřeb uživatelů ○ Vyhodnocování dostatečnosti a dostupnosti kapacit SS • Spolupráce při zpracování vymezení SS (karta) • Tvorba „obecní“ sítě SS • Návrhy na aktualizace Sítě sociálních služeb KHK • Spolufinancování SS zařazených do sítě SS • Zastoupení v Komisi pro plánování a financování SS • Zpracování rozvojového plánu území, při respektování priorit a doporučení střednědobého plánu kraje • Podpora souvisejících aktivit a přirozených zdrojů sociální pomoci
Kraj	<ul style="list-style-type: none"> • Tvorba střednědobého plánu dle ZSS při respektování priorit MPSV • Zjišťování podkladů pro strategické rozhodování (sběr potřeb, analytické materiály) • Vyhodnocování dostatečnosti a dostupnosti kapacit nadregionálních SS • Tvorba a aktualizace sítě SS KHK • Spolufinancování SS zařazených do sítě SS KHK • Řízení financování sociálních služeb • Řízení systému SS prostřednictvím orgánů KHK ve „čtyřlístku“ Zastupitelstvo KHK – Sociální výbor Zastupitelstva KHK – Rada KHK – Komise pro plánování a financování SS
Poskytovatelé SS	<ul style="list-style-type: none"> • Zastoupení v Oblastních řídicích skupinách, iniciativa vůči Komisi pro plánování a financování SS, podíl na tvorbě Strategie • Podíl na tvorbě karty sociálních služeb • Mapování poptávky po sociálních službách a potřeb občanů • Monitoring potřeb sítě na základě znalosti místních podmínek

Vedle role zadavatelů je významným zdrojem informací pro koncepci sítě SS výkon sociální práce a sociálně-právní ochrany jako úkolu státní správy.

10.3.2. Věcná kompetence zadavatelů

Zadavatelé sociálních služeb rozhodují o:

- (1) Typové dostupnosti (druhu služby, cílech a cílové skupině, poskytovaných činností);
- (2) Kapacitní dostupnosti (rozsahu služby co do počtu uživatelů a pracovníků přímé péče);
- (3) Místní dostupnosti (lokalizace služby, u terénních služeb působnost služby);
- (4) Časové dostupnosti (časovém rozsahu poskytovaných služeb);
- (5) Finanční dostupnosti (finanční účasti uživatelů na úhradě nákladů sociální služby);
- (6) Ceně služby (o mechanismu výpočtu vyrovnávací platby, výši dotací do sociální služby a podílu jednotlivých zadavatelů);
- (7) Efektivitě služby (tj. zda způsob organizace a poskytování služby poskytuje patřičné přínosy);
- (8) Výběru dodavatele (poskytovatele) služby;
- (9) Pravidlech financování sítě SS.

Podpůrnými procesy a nástroji jsou:

- (1) Mapování potřeb – postup k mapování a vyhodnocování potřeb;
- (2) Vyhodnocování stávající sítě (kontrola stávající sítě – kvality, efektivity) – postupy k provádění kontrol a využití výstupů;
- (3) Finanční analýzy služeb - mechanismus výpočtu vyrovnávací platby a doporučená výše vyrovnávací platby a výběru od uživatelů;
- (4) Pravidla financování sítě SS;
- (5) Zpracování vymezení služeb – definice rozsahu služby
- (6) Stanovení doporučení či minimálních standardů:
  - Definice minimálního standardu prostorové dostupnosti;
  - Doporučující kritéria pro stanovení minimální velikosti a časové dostupnosti služeb;
  - Doporučení k využití přirozených zdrojů a souvisejících sociálních služeb;
  - Doporučení k minimálnímu vytížení pracovníků;
  - Minimální územní standard pokrytí služeb;
  - Doporučení pro minimální podíl místních samospráv na financování služeb;
  - Globální cíle služeb – doporučení k cílům, cílové skupině a činnostem sociálních služeb; karty služeb – zadavatel vymezí, negativně i pozitivně, jaké činnosti má/nemá poskytovatel zajišťovat, podobu cílové skupiny;
  - Realizace soutěže na výběr poskytovatele.

Přehled kompetencí jednotlivých zadavatelů SS v rámci procesu plánování a financování SS tvoří Přílohu č. 3 této Metodiky.

10.3.3. Základní platforma spolupráce v rámci sítě SS:

- ⇒ **HOMOGENITA** - jednotné nastavení služeb v síti (spolupráce KHK a obcí)
- ⇒ **RÁMEC a STANDARDY** - respektování sjednaného rozsahu a ceny služeb
- ⇒ **NADSTANDARDY** - v rámci vícezdrojového krytí při respektování pravidel veřejné podpory (realizace požadavku obce na dražší službu jde na její náklady)
- ⇒ **ZMĚNY** rozsahu sítě – na základě kriteria potřeby, dostupnosti a finančního krytí (návrh na změnu mohou předkládat obce i kraj)
- ⇒ **SDÍLENÍ** - závěrů z kontroly (finanční, obsahové, kontroly nastavení a fungování služeb).

10.4. Pravidlo 3 – Naplnění cílů a stabilita sítě SS

10.4.1. „Vstupní síť SS“ – východisko pro roky 2013 a 2014

Síť SS v KHK není vytvářena nově „na zelené louce“. Díky letitému historickému procesu plánování a financování SS v KHK byla vytvořena zprvu zcela neformální, postupem doby i formálně zakotvená „síť“ sociálních služeb, které jsou podporovány z veřejných zdrojů. Déletrvajícím procesem formování „faktické sítě“ na bázi - potřebnost a dostupnost služby / schopnost službu zajistit a financovat - vytvořil základ, který byl formálně zakotven do Strategie KHK pro rok 2012 (Síť SS v KHK). Tímto procesem vznikla jakási „Vstupní síť SS“, která se stala základem procesu plánování a financování SS pro další období.

10.4.2. Naplnění cílů sítě

Naplnění cílů sítě SS je sledováno z pohledu Dobrovolného evropského rámce

- (1) **Přístupnost** sítě SS – síť SS představuje komplex sociálních služeb, ze kterých si uživatelé mohou vybrat podle svých potřeb (typová dostupnost);
- (2) **Dostupnost** sítě SS – dostupnost místní a kapacitní, síť je schopna pokrýt potřeby uživatelů nabídkou konkrétní služby v síti, kterou mohou využívat;
- (3) **Cenová dostupnost** služeb v síti SS je dána regulací plateb za SS právními předpisy;
- (4) **Zaměření na jednotlivce** – síť SS vychází z principu potřebnosti a posuzování přiměřenosti SS dle ZSS; v systému;
- (5) **Komplexnost** – úzce souvisí s přístupností sítě SS, služby jsou přizpůsobeny potřebám široké škále potřeb;
- (6) **Nepřetržitost služeb** v síti SS – je obecně vyjádřen pravidlem stability sítě SS;
- (7) **Zaměření na výsledek** – je vyjádřen systémem aktualizace sítě SS, tj. přizpůsobováním sítě SS cílovým skupinám v návaznosti na výskyt sociálních jevů.

10.4.3. Další aspekty stability sítě SS

- (1) Víceletý smluvní rámec s poskytovateli SS zařazenými do sítě SS;
- (2) Priority sítě z pohledu cílových skupin (preferenze pro krizový scénář); (Strategie KHK by měla dopracovat cíle pro jednotlivé druhy sociálních služeb a cílové skupiny tak, aby bylo zřejmé, které služby jsou z hlediska potřeby preferovány a které mohou být postradatelné, případně jejich řešení je závislé od postojů místní samosprávy);
- (3) Priorita financování poskytovatelů SS zařazených do sítě SS;
- (4) Nastavení principů aktualizace sítě SS (viz další kapitola);
- (5) Nastavení principů výpočtu vyrovnávací platby resp. krácení nadměrné vyrovnávací platby;
- (6) Nastavení pravidel omezení služeb v případě nedostatku financí (určení stupnice priorit);
- (7) Definice standardů a nadstandardů z pohledu priorit financování.

10.5. Pravidlo 4 - Otevřenost sítě SS

10.5.1. Otevřenost sítě SS

Princip otevřenosti sítě SS je vyjádřen **řízeným systémem aktualizace sítě SS** s možností přístupu jiných poskytovatelů na bázi zachování principů hospodářské soutěže.

Aktualizace sítě SS je navrhována ve dvojí rovině:

10.5.2. Pravidelná aktualizace sítě

prováděná systematicky podle určitého kritéria výběru SS vždy **na období 3 - 4 let**

- (1) podle cílové skupiny:
  - senioři
  - osoby se zdravotním postižením
  - rodiny s dětmi a ostatní
- (2) podle druhu SS dle ZSS
- (3) podle formy SS
  - pobytová-péčová
  - terénní-ambulantní-péčová
  - poradenství
  - pobytová-preventivní
  - terénní-ambulantní-preventivní
- (4) podle působnosti
  - místní
  - mikroregionální
  - krajská.

Kraj provede každý rok posouzení potřeb aktualizace sítě SS jedné ze tří až čtyř skupin SS, vytvořených podle některého (či v kombinaci vícera) z výše uvedených kritérií. Tím bude dosaženo postupné aktualizace sítě SS po jednotlivých „tematicky zařazených službách“, aniž by celá síť SS musela být aktualizována jednorázově.

10.5.3. Průběžná aktualizace sítě

prováděná na základě monitorovaných aktuálních /naléhavých potřeb sítě SS.

10.5.4. Cíle aktualizace sítě SS

- (1) zajištění reálné možnosti KHK administrovat proces aktualizace sítě SS bez větších výkyvů;
- (2) zajištění povinné periodicity kontrol poskytovatelů SS v souladu s Rozhodnutím Komise;
- (3) zajištění přístupu nových poskytovatelů do sítě SS, tj. udržení vztahů konkurence a motivace poskytovatelů SS k zajišťování maximální hodnoty za peníze;
- (4) zajištění možnosti restrukturalizace sítě SS podle potřeb uživatelů;
- (5) zajištění možnosti reakcí na vývoj finančního objemu prostředků určených pro financování sítě SS.

10.5.5. Monitoring potřeb aktualizace sítě SS – zdroje informací

(1) Sociální práce jako součást výkonu státní správy

Podle § 92 písm. d) ZSS **obecní úřad obce s rozšířenou působností** „na území svého správního obvodu koordinuje poskytování sociálních služeb a realizuje činnosti sociální práce vedoucí k řešení nepříznivé sociální situace a k sociálnímu začleňování osob; přitom spolupracuje s krajskou pobočkou Úřadu práce a krajským úřadem.“

Podle § 93 písm. c) ZSS **krajský úřad** „na území svého správního obvodu koordinuje poskytování sociálních služeb a realizuje a koordinuje činnosti sociální práce vedoucí k řešení nepříznivé sociální situace a k sociálnímu začleňování osob.“

Podle § 93a) ZSS „zaměstnanci obce zařazení do obecního úřadu obce s rozšířenou působností jako sociální pracovníci a zaměstnanci kraje zařazení do krajského úřadu jako **sociální pracovníci** jsou na základě souhlasu osoby, která se nachází v nepříznivé sociální situaci nebo je ohrožena sociálním vyloučením anebo se v tomto stavu nachází, oprávněni v souvislosti s plněním úkolů podle § 92 písm. d) a § 93 písm. c) vstupovat do obydlí, v němž tato osoba žije, a to s cílem vykonávat činnosti sociální práce. Oprávnění k této činnosti jsou povinni prokázat průkazem vydaným příslušným úřadem; náležitosti průkazu stanoví prováděcí právní předpis. Uvedení zaměstnanci jsou v souvislosti s výkonem činností sociální práce povinni vést **Standardizovaný záznam sociálního pracovníka, který je součástí Jednotného informačního systému práce a sociálních věcí.**“

(2) Poskytovatel jako zdroj informací od uživatelů

Poskytovatel pracuje s uživateli a eviduje případy, kdy není schopen uspokojit požadovanou službu (odmítnutí zájemci)

(3) Zájemce / uživatel jako primární zdroj informace o potřebnosti SS

(4) Statistiky sledování / mapy sociálních jevů.

10.5.6. Zajištění zdrojů informací pro Komisi SS

(1) Zástupce Úřadu KHK

- Výstupy ze sociální práce - **uživatelé**
- Standardizované formuláře vyhodnocení potřeb aktualizace pro **poskytovatele**
- Webový portál Kraje (sběr informací) - zejména **poskytovatelé a uživatelé**
- JISPS, statistiky a mapy sociálních jevů – **veřejně dostupné databáze**

(2) Zástupci sociálního výboru

- Politická linie – informace od politických klubů, **voličů**

(3) Regionální zástupci (vedoucí oblastních řídicích skupin)

- **Obce**
- **Poskytovatelé**

(4) Webový portál KHK

(5) Osobní slyšení na Komisi SS.

10.6. Pravidlo 5 - Objektivnost a předvídatelnost aktualizace sítě SS – kritéria zařazení sociálních služeb do sítě SS

Pro aktualizaci sítě SS, tj. hodnocení dosavadního stavu sítě SS a potřeby aktualizace sítě SS včetně zařazení nových sociálních služeb, budou posuzována kritéria, která mají vliv na potřebnost, efektivitu a nákladovost sociálních služeb.

(1) Potřebnost SS

- vyhodnocení fungování stávající sítě SS, využití SS a reakce sítě SS na výskyt sociálních jevů (blíže viz kapitola 10.6.3);
- výskyt sociálních jevů (neuspokojených potřeb) obyvatel (viz tvrdá kritéria – kapitola 10.6.1 a měkká kritéria – kapitola 10.6.2);
- nastavení a využití přirozených zdrojů řešení sociálních jevů.

(2) Efektivita SS (viz kapitola 10.6.3)

- nastavení cílů a cílové skupiny;
- dosahování cílů;
- vytížení služby.

(3) Nákladovost SS

- hodnocení lokalizace a velikosti služeb (místo, kapacita);
- přiměřenost personálních a materiálních podmínek.

10.6.1. Tvrdá kritéria potřebnosti aktualizace sítě SS

Kritérium	Zdroj ověření	Kritérium přijatelnosti	Měkké informace
Počty odmítnutých /přijatých zájemců z místa u služeb v jiných regionech	Záznamy poskytovatelů o počtech uživatelů/odmítnutých zájemcích/pořadnících	Počty nastaveny s ohledem na optimální velikost služby	Důvod odmítnutí/kapacitní důvody
Odmítnutí žadatelé kvůli nevhodnosti služby	Záznamy poskytovatelů o počtech odmítnutých zájemců žadatelů	Ohled na potřeby zájemců a počty	Posouzení a popis potřeb zájemců o službu
Počty neuspokojených žadatelů o službu, kteří se obracejí na obecní úřad (s rozšířenou působností?)	Záznamy sociálních pracovníků OÚ – standardizovaný záznam	Ohled na potřeby zájemců a počty	Posouzení a popis potřeb zájemců o službu
Četnost osob v nepříznivé sociální situaci v regionu	Záznamy sociálních pracovníků OU (SS) Sociální šetření – standardizovaný záznam, terénní průzkum, analýza		

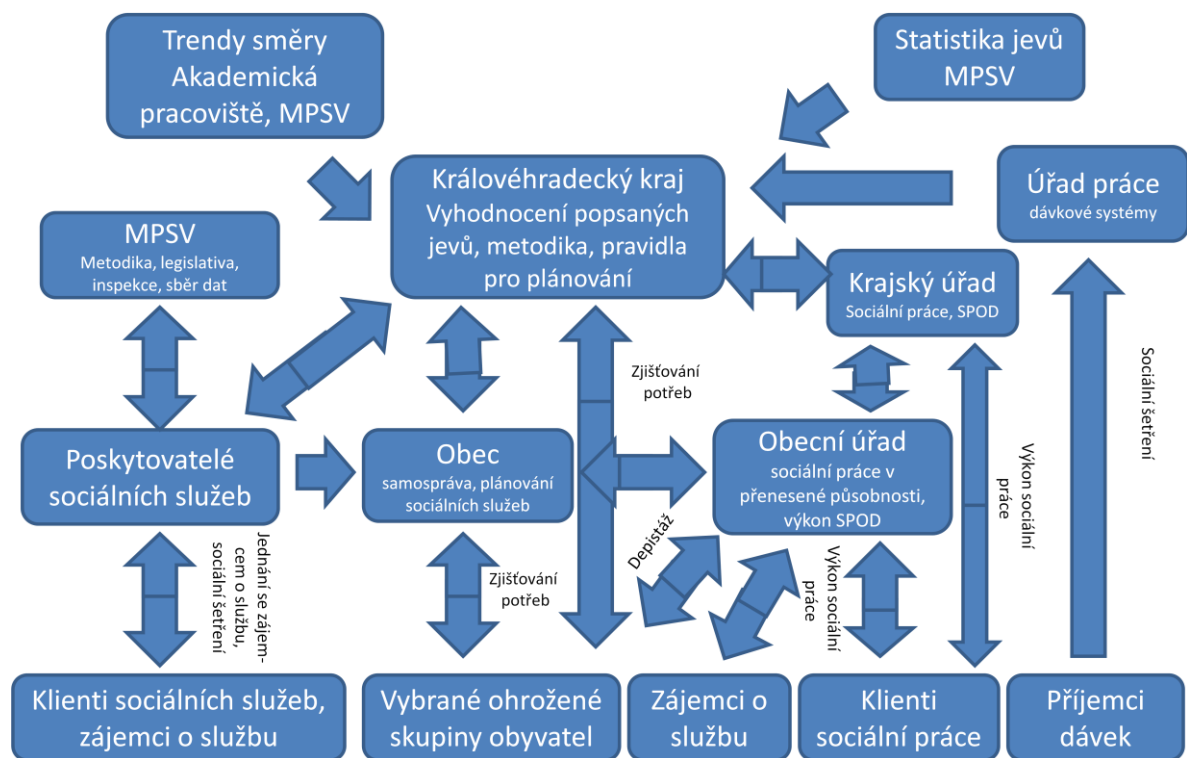
	dokumentů		
Statistiky příjemců příspěvku na péči	Databáze Úřadu práce ČR Mapa jevů MPSV	Pomocné kritérium pro lokalizaci a velikost služeb	Pro služby péče a prevence pro ZP
Obecné statistiky o počtech osob s různými druhy zdravotního postižení	Obecně dostupné statistiky	Pomocné kritérium pro lokalizaci a velikost služeb	Pro služby péče a prevence pro ZP
Statistiky nezaměstnanosti	Databáze Úřadu práce ČR	Pomocné kritérium pro lokalizaci a velikost služeb	Pro služby prevence
Statistiky kriminality	Databáze Policie ČR	Pomocné kritérium pro lokalizaci a velikost služeb	Pro služby prevence
Statistiky o počtu osob v hmotné nouzi	Databáze Úřadu práce ČR	Pomocné kritérium pro lokalizaci a velikost služeb	Pro služby prevence
Statistiky o dětech ohrožených sociálním vyloučením	Databáze obcí s rozšířenou působností	Pomocné kritérium pro lokalizaci a velikost služeb	Pro služby prevence
Údaje o počtech dávek státní sociální podpory – závislých na příjmu	Databáze Úřadu práce ČR	Pomocné kritérium pro lokalizaci a velikost služeb	Zejména pro služby prevence

10.6.2. Měkká kritéria potřebnosti aktualizace sítě SS

Název kritéria	Zdroj ověření	Hodnocení	
Nastavení přirozených nástrojů a jejich využití a příčiny selhání	Terénní šetření, rozhovory, záznamy sociálních pracovníků, popis stávajících nástrojů a jejich nastavení	Jsou běžné nástroje společenské integrace vyčerpány, pracuje se s nastavením běžných nástrojů.	Důraz má být kladen na běžné nástroje – absence běžných nástrojů, případně jejich nedostatečné využití není důvodem k podpoře sociální služby
Popis potřeb cílové skupiny a její odhad	Rozhovory, skupinové rozhovory, analýza dokumentů – např. standardizované nástroje	Jaké představy o řešení své situace cílová skupina má	Způsob mapování potřeb se liší na druhu cílové skupiny
Důsledky neřešení stávající sociální situace	Případové studie, odhady, praxe z jiných regionů	Přímý vliv intervence na zhoršení/zlepšení sociální situace, bezprostřední vliv na život a zdraví	

Popis stávající situace cílové skupiny	Sociální šetření, terénní průzkum, analýza dokumentů		
Odhad reálné poptávky	Provedená analýza dat, terénní šetření, využití statistik	Kvalita dat, úroveň práce s daty	
Využití a nastavení služeb „nižšího stupně“	Analýza místní sítě služeb, včetně výkonu sociální práce v přenesené působnosti	System sítě stanoví, za jaká je skladebnost síťování jednotlivých sociálních jevů – jsou služby nižšího rozsahu využity	Např. není-li využito center denních služeb, není důvod rozšiřovat domov pro seniory

Sběr potřeb obyvatel jako podklad pro řízení sítě sociálních služeb

10.6.3. Posuzování potřebnosti, efektivity a nákladovosti aktuální sítě SS (z pozice jednotlivých poskytovatelů)

Poskytování sociálních služeb v rámci stávajícího rozsahu sítě bude pravidelně vyhodnocováno prostřednictvím několika víceetapových kontrol. Výstupem kontrol může být:

- (1) zachování stávající podoby / rozsahu služby; nebo
- (2) návrh na omezení rozsahu služby; nebo
- (3) návrh na rozšíření sociální služby; nebo
- (4) návrh na vznik jiné sociální služby.

Kritérium	Zdroj ověření	Hodnocení	POZN:
Zajištění faktické (časové, a kapacitní) dostupnosti v daném rozsahu	Kontrola na místě	Služba je či není dostupná	Rozsah služby je přiměřený potřebám!
Nastavení cílové skupiny, způsob poskytování a rozsah poskytování (činnosti, personální přiměřenost) odpovídá potřebám, včetně formy a časové dostupnosti služby	Veřejný závazek poskytovatele (povinnost dle vyhl. 505/2006), kontrola na místě, kontrola záznamů o poskytované službě (poslední dvě při kontrole na místě).	Definice cílové skupiny řeší potřeby daného regionu, je zaměřená na osoby ohrožené sociálním vyloučením, hodnocení přiměřenost rozsahu bude nutné provádět na základě odborného konsilia – pouze v případě pochybností, případně anomálií.	Definice potřeby sociálního vyloučení souvisí s procesy a mechanismy formulovanými pro nové služby – pouze dochází ke kontrole stávajícího stavu
Dodržování cílové skupiny i rozsahu poskytovaných služeb deklarované ve veřejném závazku	Kontrola záznamů o poskytovaných službách	Deklarace „potřebnosti“ u cílových skupin je dodržována postup se bude odlišovat podle jednotlivých cílových skupin – resp. druhů služeb – tzn. jedná-li se o osoby s problémovým chováním – existuje doklad jinde v anamnéze, u osob se zdravotním postižením pomocným kritériem příspěvek na péči, způsob vyhodnocování poskytování služby, pomocná kritéria posunu uživatelů v rozvoji dovedností	Lze částečně využít také závěry z prováděných inspekcí kvality sociálních služeb
Personální přiměřenost	Kontrola na místě, kontrola záznamů o docházce, benchmarking, personální účetnictví	Konkrétní nastavení je možné územ jednotlivých odborných skupin, kritérium času přímé a nepřímé práce např. 50 % přímé práce s uživateli, 20 % nepřímé práce ve prospěch uživatele 30 % nepřímé práce. Počty klientů na jednoho	U osob se zdravotním postižením neexistuje jednotný diagnostický systém, který by se zabýval rozsahem zachovaných kompetencí – bylo by možné v rámci hodnocení služeb tento kompetenční model v omezeném rozsahu aplikovat – tzn. že by

		pracovníka (okamžitá kapacita) – opět úzus odborný, závislý také na posouzení potřeby uživatelů viz. Bod výše	byly jednotně popsány (byť subjektivně kompetence uživatelů a způsob práce na jejich udržování nebo rozvoji)
Vytížení služby – počty řešených případů a rozsah práce	Záznamy o poskytovaných službách	Využití deklarované kapacity z min. úrovně %	Rozsah služby může být nastaven konkrétní metodikou poskytovatele
Vytížení služby – počty řešených případů a rozsah práce	Benchmarking	Počet hodin z pracovního fondu, počet případů, obložnost	Použitelné u úkonově účtovaných služeb péče. U preventivních služeb je nutné rozumět indikátorům vytížení (úkonům, činnostem,...), které jsou rozdílné – spíše než sjednocování je možné pracovat s nástrojem – řízení podle cílů
Vytížení služby – počty řešených případů a rozsah práce	Cíle poskytovatelů	Každý z poskytovatelů může v rámci svých služeb nastavovat cíle /povinnost má i s ohledem na standardy/ tyto cíle mohou mít výkonovou složku – přiměřenost cílů posuzuje místní zadavatel s ohledem na kritéria výše (cílová skupina, minimální vytížení apod.)	Podle druhů služeb se mohou stanovit jednotlivá kritéria – např. u sociální rehabilitace se může lišit cyklus práce s uživateli – podle úrovně dovedností uživatelů se liší rozsah a způsob práce sociální služby.
Kvalita poskytování služeb – dosahování cílů, prostupnost	Záznamy o poskytovaných službách, rozhovor s uživateli	Kvalita bude vyjádřena pro jednotlivé druhy služeb – obecně lze říci, že se jedná o skutečné dosahování cílů uživatelů – poradenství – dotazy uživatelů. Např. nastavení kompetenčního modelu pro cílovou skupinu osob s mentálním postižením, u služeb prevence – nastavení SMART cílů, navržení způsobu intervence,	Způsoby vyhodnocování cílů bude nutné nastavit v rámci odborné platformy – zejména u služeb, u kterých bude pochybnost o kvalitě poskytovaných služeb

**Odpovídající výběr od
uživatelů**

Využití veřejných zdrojů Kontroly účetnictví
a hospodárnost

Rezervy stávající sítě – možnosti optimalizace:

- (1) Lokalizace, efektivita s ohledem na velikost – síť sociálních služeb má řadu malých služeb, to navyšuje náklady na „jednotku“, snižuje „komfort pracovníků služeb“, zhoršuje faktickou dostupnost služeb (časovou, kapacitní).
- (2) Zajištění faktické dostupnosti (místní, časové, kapacitní) – v některých případech služby deklarují dostupnost, kterou fakticky nenaplnují. Úkolem proto bude u některých služeb nastavit doplňková kritéria kapacity, která budou více vypovídat o dostupnosti a ceně služby.
- (3) Nastavení cílové skupiny – nastavení cílové skupiny je vágní – služba je poskytována i lidem, kteří ji nepotřebují (např. pečovatelská služba, domovy pro seniory, poradenství), nebo naopak – je nastavena náročná cílová skupina, ale ve skutečnosti tomu tak není.
- (4) Časová dostupnost služby – je příliš vysoká/nízká, neodpovídá potřebám cílové skupiny, více vychází vstříc pracovníkům oproti uživatelům.
- (5) Služby (poskytované činnosti) jsou/nejsou přiměřené cílové skupině, potřebám cílové skupiny – budování závislosti uživatelů – přepečovávání, jsou/nejsou proaktivní cíle služby, řada činností, které jsou „nadstandardní“, je uživatel v rámci možností směřován do vyšší úrovně „sociálních dovedností“.
- (6) Personální přiměřenost služby – odpovídá personální nastavení služby potřebám cílové skupiny? Není „přepečovávána“? Jsou pracovníci dostatečně vytížení? Stanovení rozsahu úvazku, který má být přímo vykonáván ve prospěch uživatele – přímou prací s uživatelem, přímou prací ve prospěch uživatele. U služeb péče pomocné kritérium finanční účasti uživatele.
- (7) Vytížení služby – má služba dostatek uživatelů, okamžitá kapacita (ověření na místě) i celková kapacita (ověření z výkazů ze služby) viz personální přiměřenost, je přiměřeně nastavena kapacita a dostupnost?
- (8) Možnosti uživatelů využívat přirozené nástroje osobami cílové skupiny – úroveň fungování přirozených nástrojů, možnosti využívat služby „nižšího stupně podpory“ (např. pečovatelskou službu místo domova pro seniory; podporu v terénu místo azylového domu apod.).
- (9) Nadměrná platba – na základě analýz zpracovávaných při přípravě modelu vyplývá, že u některých sociálních služeb dochází k vyššímu vyrovnání nákladů, než je běžné.

10.6.4. Proces rozhodování o potřebnosti služby a její zařazení do sítě SS

Rozhodování o potřebnosti služby vychází z hodnocení stávající sítě služeb a mapování potřeb cílové skupiny. Na rozhodování se podílejí obce a Královéhradecký kraj v rámci dohody o zajištění služeb. Při posuzování potřebnosti služeb je zohledňován aspekt místní i regionální. Posuzuje se

celé území kraje – aspekt lokalizace, velikosti služeb, dostupnosti. Objektivnosti rozhodování napomáhají nástroje (viz kapitola 10.3.2 výše). Při rozhodování je nutné posuzovat zejména:

- (1) **Využití přirozených nástrojů** – při rozhodování o zařazení služby do sítě SS musí být popsáno, jaké běžné společenské nástroje jsou využívány pro řešení dané sociální situace, dále musí být popsána opatření realizovaná s cílem zpřístupnění běžně dostupných společenských nástrojů. **Zařazení služby do sítě SS bude podpořeno teprve tehdy, jsou-li vyčerpány veškeré ostatní nástroje.**
- (2) **Odhad cílové skupiny a její popis** – na základě ostatních nástrojů bude učiněn odhad cílové skupiny příslušné služby a její popis; pro rozhodování o zařazení nové sociální služby do sítě SS je podstatné popsat co nejpřesněji potřeby cílové skupiny a její odhad. Odhad potenciálních klientů musí být statisticky významný, optimálně na úrovni zjišťování uživatelské poptávky.
- (3) **Popis důsledků neřešení situace** – v rámci provádění zjišťování potřeb, případně provádění sociálních šetření, je nutné popsat, jaké důsledky má neřešení sociální situace – upřednostňovány jsou SS, kde je ohroženo zdraví a život osob, kde je riziko pádu do větší závislosti (téma souvisí výrazně s tématem, v jakém rozsahu se na řešení sociální situace mohou podílet jiné, přirozené nástroje). Posuzována bude pravděpodobnost rizika a následky rizikové situace.
- (4) **Počty odmítnutých zájemců o služby** – na základě informací poskytovatelů o zájemcích o služby, kteří nebyli uspokojeni, případně byli uspokojeni v jiném regionu, lze zmapovat reálnou poptávku. Podmínkou je, že poskytovatelé aktivně pracují s žadateli o službu (obvykle část zájemců o službu nejsou skutečnými žadateli o službu, nehodlají ji v krátkém horizontu využívat).
- (5) **Využití a nastavení služeb „nižšího stupně“** – skladebnost síťování pro jednotlivé sociální jevy (nemám-li funkční pečovatelskou službu, nemohu uvažovat o zřízení domova pro seniory, má-li zájemce obavu ze samoty, mohu ji saturovat domovinkou apod.).

Přehled „Doporučení k využití přirozených zdrojů a souvisejících sociálních služeb (služby nižšího stupně / řádu)“ tvoří Přílohu č. 4 této Metodiky.

10.6.5. Nastavení nákladovosti služeb z pozice zadavatele a min. úrovně dostupnosti:

Optimalizace sítě z hlediska nákladů vychází z přirozené koncentrace poskytování služeb, která může přinést úspory z rozsahu, zároveň efektivitě sociálních služeb prospěje omezení obsahu služeb – činností. Změny v síti služeb by při optimalizaci měli směřovat k definování a aplikování:

- (1) **Definice minimálního standardu prostorové dostupnosti (lokalizace služby)** – minimální úroveň dostupnosti služby – stanovená dojížděkou za službou – bude se výrazně lišit podle druhů služeb; o lokalizaci služby rozhoduje také účast obce v systému.

MIN. KRITÉRIA:

Domovinky PO3 a sídla nad 5 tis. obyvatel; domovy pro seniory – okresní působnost; Odlehčovací služby pro seniory – okresní působnost.

Přehled „Definice minimálního standardu prostorové dostupnosti (lokalizace služby) dle jednotlivých druhů služby“ tvoří Přílohu č. 5 této Metodiky.

- (2) **Efektivita – nastavení minimální velikosti a časové dostupnosti jednotlivých druhů služeb (a cílovou skupinu)** – minimální velikost může být nastavena s ohledem na vyhodnocení nákladů stávajících služeb – s přiměřenou úrovní specializace, zastupitelnosti, dostupnosti služby (časové)

MIN. KRITÉRIA: např. u pečovatelských služeb byla formulována min. úroveň 5 pečovatelek (z časového hlediska) v případě administrativní přiměřenosti a úrovní specializace sociálních pracovníků je min. počet 7 pečovatelek. U pobytových služeb je přiměřený rozsah služby s ohledem na personální vytížení služby 40 lůžek (zejména kvůli nočním službám).

Přehled „Doporučující kritéria pro stanovení minimální velikosti a časové dostupnosti jednotlivých druhů služeb“ tvoří Přílohu č. 6 této Metodiky.

- (3) **Nastavení (odsouhlasení) cílů, cílové skupiny a činností zadavatelem (vymezení služby)** – Veřejný závazek (dle ZSS – jeho schválení bude potřebné pro další vyhodnocování služby – také formulace veřejných závazků bude klíčová pro kontrolovatelnost, klíčové je i nastavení dostupnosti a kvality služby (vymezení služeb).
- (4) **Nastavení min. normativu pro lokality** – minimální normativ slouží k pokrytí minimální úrovně, na kterou může dle transparentních pravidel přispívat stát, příp. KHK. Pro obec jsou jasným signálem, že potud dostává finanční prostředky – de facto nárokové, další prostředky může získat, avšak v případě rozvinutí potřeby v jiných regionech se část financí krátí. NUTNO VYČÍSLIT – jaké pokrytí služeb může zabezpečit KHK a MPSV pouze ze svých prostředků plošně na území kraje – to je minimální úroveň služeb pro území (klíč – počet obyvatel nebo počet obyvatel „cílové skupiny“)
- (5) **Nastavení minimálního rozsahu úhrad uživatelů s ohledem na zajištění finanční dostupnosti služby a maximalizace podílu úhrad uživatelů.** Pro každý druh služby může být nastavena minimální úhrada – maximální úhrada. Čísla mohou být stanoveny na hodinu, uživatele, ale také pracovníka. Pravidla mohou stanovit, za jakých podmínek mohou být úhrady omezeny – důvodem by měla být kritéria dostupnosti služby. Zároveň stanoví způsob, jakým bude toto kritérium individuálně upraveno. V dlouhodobém horizontu by mohlo dojít ke zrušení (uvolnění) cenové regulace prostřednictvím Prováděcí vyhlášky (505/2006 Sb.) a zavedení cenové v rámci sociálních služeb financovaných z veřejných zdrojů.

10.6.6. Návrh aktualizace sítě SS

Výsledkem posouzení potřeb aktualizace sítě SS může být návrh zařazení nové sociální služby /služeb do sítě SS a návrh definice této služby / služeb pro účely výběru konkrétního poskytovatele.

Každá nová služba zařazovaná do sítě SS resp. aktualizovaná v rámci sítě SS bude definována kvantitativními a kvalitativními kritérii jak z hlediska samotné služby, tak i z hlediska jejího budoucího poskytovatele:

(1) Předmět služby

- místo poskytování SS dle dostupnosti (minimální standard prostorové dostupnosti) – město, okres, kraj;
- cílová skupina;
- požadovaná kapacita;
- předpokládaná hodnota služby na dané období;
- případné minimální standardy služby.

(2) Kvalifikační předpoklady budoucího poskytovatele

- základní (v rozsahu registrace a analogicky dle ZVZ)
- technické;
  - obecné požadavky (auta, prostory, nemovitosti apod.);
  - vyšší požadavky;
- personální požadavky nad rámec registrace (vyšší požadavky než ZSS);
- seznam významných služeb (požadované dosavadní zkušenosti a praxe poskytovatele).

10.7. Pravidlo 6 – Výběr poskytovatele a řízení o vyrovnávací platbě

Vlastní zajištění poskytování příslušné SS má z hlediska výběru poskytovatele několik fází:

- (1) Rešerše schopnosti poskytovatelů působících na trhu zajistit příslušnou službu
- (2) Výběr poskytovatele a jeho pověření poskytováním služby na určité období
- (3) Stanovení vyrovnávací platby.

10.7.1. Rešerše schopnosti poskytovatelů působících na trhu zajistit příslušnou službu

Na základě údajů získaných z Registru a dále na základě vlastní činnosti Komise SS resp. oblastních řídicích skupin lze provést rešerši, kolik poskytovatelů (a kteří) jsou schopni službu v požadovaném standardu poskytnout. Výsledkem může být zjištění, že:

- (1) službu je schopen zajistit jediný poskytovatel; nebo
- (2) službu je schopno zajistit více poskytovatelů.

10.7.2. Výběr poskytovatele a jeho pověření poskytováním služby na určité období

Výsledek rešerše má zásadní vliv na postup při zařazení poskytovatele do sítě SS. V případě, že byl identifikován jediný poskytovatel, lze jeho zařazení do sítě SS provést bez soutěže „o místo v síti“ a vést s ním „pouze“ řízení o vyrovnávací platbě.

Pokud však bylo identifikováno více poskytovatelů, kteří jsou schopni službu v požadovaném standardu poskytnout, bude nezbytné provedení soutěže mezi nimi. Soutěž může mít formu dotačního řízení nebo zadávacího řízení (veřejná zakázka či koncese); soutěž o místo v síti tak bude zpravidla spojena s řízením o vyrovnávací platbě.

Schéma procesu aktualizace sítě:

10.7.3. Hodnocení standardů kvality poskytované služby jako jedno z hodnotících kritérií pro výběr poskytovatele

Metodika způsobu zajištění služby

- (1) Dostupnost – časová, místní;
- (2) Prostorové a materiální zabezpečení;
- (3) Personální zabezpečení – okamžité (pracovník přímé péče vers. počet okamžitých uživatelů (přímá, nepřímá práce, vedení a kvalifikace, systém řízení); kvalifikace a praxe zaměstnanců na klíčových pozicích (deklarovaná nad rámec požadavků)
- (4) Způsob ověření cílové skupiny (sociální šetření)
- (5) Popis postupu zhodnocení stavu/kompetencí uživatelů, stanovování cílů práce s uživatelem, jejich plnění a vyhodnocení;
- (6) Obsah činností, standardizovaná nabídka (QMSS);
- (7) Metodika práce s uživateli (popis postupu práce v klíčových činnostech, které služba řeší, včetně zprostředkování návazné sítě);
- (8) Pravidla poskytování služby
- (9) Postupy při odmítnutí zájemce o službu/uživatele služby a postupy při ukončení služby
- (10) Vzorová smlouva s uživatelem služby;
- (11) Postup k vyhodnocování kvality služby
- (12) Kalkulace nákladů a příjmů (detailní specifikace a zdůvodnění) – rozpočet, včetně specifikace ceníku služeb pro uživatele.

10.7.4. Stanovení vyrovnávací platby

Vlastní řízení vyrovnávací platbě může mít následující podobu:

- (1) „řízení“ o poskytnutí vyrovnávací platby formou „příspěvku“ poskytovateli – zřízené příspěvkové organizaci poskytující SS;
- (2) řízení o poskytnutí vyrovnávací platby formou dotace (dotační řízení);
- (3) veřejná zakázka na poskytování SS.

Příspěvek příspěvkové organizaci

Lze předpokládat, že do sítě SS budou zařazeni poskyvatelé SS v postavení příspěvkových organizací zřízených územně samosprávnými celky – obcemi a krajem. Tito poskyvatelé jsou financováni prostřednictvím rozpočtů v souladu s Územními rozpočtovými pravidly; v praxi zde tedy nebude zpravidla připadat v úvahu financování vyrovnávací platby formou „dotace“ či veřejné zakázky. Přesto však zadání veřejné zakázky v režimu výjimky „in house“ není vyloučeno.

Pro zachování rovnosti poskytovatelů SS v rámci sítě SS je však zásadní, aby zřizovatel příspěvkové organizace kalkuloval příspěvek poskytovateli v souladu s objektivními kritérii výpočtu vyrovnávací platby dle této Metodiky (a dalších pravidel), aby nedošlo k diskriminaci ostatních poskytovatelů SS zařazených do sítě SS.

Dotace

V souladu s principy Nového Altmarského balíčku, zejména Rozhodnutím Komise, bude poskytování vyrovnávací platby formou dotace zřejmě nejčastějším případem financování poskytovatelů SS.

Dotační řízení bude navazovat na principy dosavadních dotačních řízení s tím, že budou dodrženy podmínky Rozhodnutí Komise.

Veřejná zakázka

V některých případech, zejména v případě financování sociálních služeb z ESF – OPLZZ (Individuální projekty), bude nezbytné, aby řízení o vyrovnávací platbě bylo provedeno formou veřejného zadávání (veřejná zakázka či koncese). V úvahu podle aktuálně platné legislativy připadají 3 způsoby zadání veřejné zakázky:

- (1) zadání v jednacím řízení bez uveřejnění (§ 23 odst.4 písm.a) ZVZ) – tento způsob zadání je **předmětem samostatné analýzy, kterou KHK nechává zpracovat pro potřeby realizace IP financovaných z ESF-OPLZZ v roce 2012**. O tomto způsobu zadání lze uvažovat pro případ, kdy sociální služba může být poskytována z důvodu dostupnosti a kvality pouze jediným poskytovatelem; typickým příkladem budou pobytové služby vázané na nemovitost a zařízení v místě určeném Střednědobým plánem (sítí SS), kde působí výlučně určitý poskytovatel.
- (2) zadání ostatními druhy zadávacích řízení dle ZVZ (otevřené, užší, zjednodušené podlimitní řízení, jednací řízení s uveřejněním) nebo formou zadání zakázky malého rozsahu (u zakázky, jejíž hodnota nepřesáhne 1 milion Kč bez DPH). Půjde o případy, kdy danou službu při zachování dostupnosti a kvality může poskytovat více poskytovatelů, tedy existuje reálný trh (konkurence) pro poskytování takové služby v rámci sítě SS.
- (3) zadání formou koncese dle KZ, a to buď tzv. malé koncese, kdy předpokládaný příjem koncesionáře nepřesáhne za celou dobu trvání koncese 20 milionů Kč bez DPH, nebo koncese zadávané formou klasického koncesního řízení. Financování vyrovnávací platby formou koncese bude připadat v úvahu u sociálních služeb, jejichž poskytování naplňuje znaky koncese dle § 16 KZ, tj. kdy poskytovatel vedle vyrovnávací platby hrazené zadavatelem získává právo brát užitky vyplývající z poskytování služeb; typickým případem zde budou sociální služby „úhradové“, tj. takové služby, u nichž bude poskytovatel vybírat platby od uživatelů služeb (např. úhrady za služby, kdy uživatel využije PnP).

10.7.5. Zajištění principů veřejného zadávání sociálních služeb (předpokládaný stav od 30.6. 2014)

Veřejné zakázky

Směrnice Evropského parlamentu a Rady o zadávání veřejných zakázek - KOM (2011) 896

Na konci roku 2011 evropská Komise schválila a veřejně představila návrh nové směrnice o zadávání veřejných zakázek, která by měla v budoucnu nahradit stávající směrnici 2004/18/ES platnou pro veřejné zadavatele, a to v návaznosti na veřejnou konzultaci provedenou pomocí Zelené knihy o modernizaci politiky EU v oblasti zadávání veřejných zakázek zveřejněné na začátku roku 2012.

Návrh Komise musí být ještě schválen Evropským parlamentem a Radou, po jeho schválení a publikaci v Úředním věstníku EU bude následovat lhůta pro převedení (transpozici) směrnice do právních řádů členských států. **Návrh počítá s promítnutím do národního práva ve lhůtě do 30.6.2014.**

Vymezení sociálních služeb chápe směrnice ve smyslu CPV:

Zdravotní a **sociální péče** - 79611000-0 a od 85000000-9 do 85323000-9 (kromě 85321000-5 a 85322000-2)

Jiné služby pro veřejnost, **sociální služby** a služby jednotlivcům - 98000000-3

Povinné **sociální zabezpečení** - 75300000-9

Poskytování dávek - 75310000-2, 75311000-9, 75312000-6, 75313000-3, 75313100-4, 75314000-0, 75320000-5, 75330000-8, 75340000-1.

Směrnice zařazuje sociální služby do kategorie tzv. „osobních služeb“, kam spadají dále např. zdravotní a vzdělávací služby; tyto služby mají ze své podstaty omezený přeshraniční rozměr, jsou poskytovány v rámci určitého kontextu, který se v jednotlivých členských státech zásadním způsobem liší kvůli různým kulturním tradicím.

Směrnice konstatuje, že státy a/nebo orgány veřejné správy mají i nadále možnost poskytovat tyto služby samy nebo uspořádat sociální služby způsobem, který nezahrnuje zadávání veřejných zakázek, například prostřednictvím financování těchto služeb nebo udělováním licencí či povolení všem hospodářským subjektům, které splňují podmínky předem stanovené veřejným zadavatelem, bez jakýchkoliv omezení či kvót za předpokladu, že takový systém zajistí dostatečné zveřejnění a že je v souladu se zásadami transparentnosti a nediskriminace.

Podle tzv. „prahové hodnoty“, která u sociálních služeb činí **500.000,- EUR**, směrnice rozděluje režim zadávání veřejných zakázek na sociální služby do dvou skupin:

- a) Sociální služby **v hodnotě nižší**, než je tato prahová hodnota, obvykle nebudou zajímavé pro poskytovatele z jiných členských států, pokud neexistují konkrétní informace o opaku, například financování přeshraničních projektů z prostředků Unie; na tyto zakázky se směrnice vůbec nevztahuje a zadavatelé budou mít možnost je zadávat bez předepsané procedury.
- b) Zakázky na sociální služby **s prahovou hodnotou 500.000 EUR a vyšší** by měly podléhat transparentnosti v rámci celé Unie. S ohledem na význam kulturního kontextu a citlivost těchto služeb by členské státy měly získat širokou pravomoc organizovat výběr poskytovatelů služeb způsobem, který považují za nejvhodnější. Pravidla směrnice zohledňují uvedené závazné pravidlo, přičemž ukládají **pouze dodržování základních zásad transparentnosti a rovného zacházení a zajišťují, aby veřejní zadavatelé mohli používat specifická kritéria kvality pro výběr poskytovatelů služeb, jako jsou kritéria stanovená dobrovolným evropským rámcem pro zajišťování kvality v sociálních službách Výboru pro sociální ochranu Evropské unie.**

Prahová hodnota 500.000,- EUR:

- (1) **stanovená cena zakázky**

- (2) v případě zakázek na dobu určitou, je-li doba trvání rovna 48 měsícům nebo kratší: **celková hodnota za celou dobu jejich trvání;**
- (3) v případě zakázek na dobu neurčitou nebo s dobou trvání delší než 48 měsíců: **měsíční hodnota vynásobená 48.**

Náležitosti zadání veřejné zakázky jsou upraveny článkem 74 – 76 směrnice:

„Článek 74

Zadávání zakázek na sociální a jiné zvláštní služby

Zakázky na sociální a jiné zvláštní služby uvedené v příloze XVI se zadávají v souladu s touto kapitolou, pokud se hodnota zakázek rovná prahové hodnotě stanovené v čl. 4 písm. d) nebo je vyšší.

Článek 75

Zveřejňování oznámení

- (1) Veřejní zadavatelé, kteří hodlají zadat veřejnou zakázku na služby uvedené v článku 74, oznámí svůj úmysl prostřednictvím oznámení o zakázce.
- (2) Veřejní zadavatelé, kteří zadali veřejnou zakázku na služby uvedené v článku 74, zveřejní výsledky zadávacího řízení prostřednictvím oznámení o zadání zakázky.
- (3) Oznámení uvedená v odstavcích 1 a 2 obsahují informace uvedené v příloze VI částech H a I v souladu se standardními formuláři. Standardní formuláře stanoví Komise. Tyto prováděcí akty se přijímají poradním postupem uvedeným v článku 91.
- (4) Oznámení uvedená v odstavcích 1 a 2 se zveřejňují v souladu s článkem 49.

Článek 76

Zásady zadávání zakázek

- (1) Členské státy zavedou příslušné postupy pro zadávání zakázek, které jsou předmětem této kapitoly, přičemž zajistí plný soulad se zásadami transparentnosti a rovného zacházení s hospodářskými subjekty a umožní veřejným zadavatelům zohlednit zvláštní povahu daných služeb.
- (2) Členské státy zajistí, aby veřejní zadavatelé mohli zohlednit potřebu zajištění kvality, návaznosti, přístupnosti, dostupnosti a úplnosti služeb, zvláštní potřeby různých kategorií uživatelů, účast a posílení možností uživatelů a inovace. Členské státy mohou rovněž stanovit, že výběr poskytovatele služeb nebude uskutečňován pouze na základě ceny účtované za poskytování služeb“.

Koncese

Směrnice Evropského parlamentu a Rady o udělování koncesí - KOM (2011) 897

Podle této Směrnice bude postupováno v případě zadávání koncesí na sociální služby.

Článek 7

Obecné zásady

Veřejní zadavatelé nebo zadavatelé jednají s hospodářskými subjekty na základě zásady rovnosti a postupují transparentním a přiměřeným způsobem. Koncesní řízení nelze koncipovat s cílem vyloučit ho z oblasti působnosti této směrnice nebo uměle zúžit hospodářskou soutěž.

Článek 17

Sociální a jiné zvláštní služby

Na koncese na sociální a jiné zvláštní služby uvedené v příloze X, které spadají do oblasti působnosti této směrnice, se vztahuje povinnost stanovená v čl. 26 odst. 3 a v čl. 27 odst. 1.

Článek 26 odst. 3

Veřejní zadavatelé a zadavatelé zamýšlející udělit koncesi na sociální a jiné zvláštní služby zveřejní tento svůj úmysl prostřednictvím oznámení předběžných informací co nejdříve po začátku rozpočtového období. Toto oznámení obsahuje informace stanovené v příloze XIII.

PŘÍLOHA XIII

INFORMACE, JEŽ MAJÍ BÝT UVEDENY V OZNÁMENÍ PŘEDBĚŽNÝCH INFORMACÍ TÝKAJÍCÍCH SE KONCESÍ NA SOCIÁLNÍ A JINÉ ZVLÁŠTNÍ SLUŽBY (podle čl. 26 odst. 3)

- (1) Název, identifikační číslo (pokud je stanoví vnitrostátní předpisy), adresa včetně kódu NUTS, telefonní číslo, faxové číslo, elektronická a internetová adresa veřejného zadavatele nebo zadavatele a, pokud se liší, útvaru, u kterého lze obdržet další informace.
- (2) V případě potřeby elektronická nebo internetová adresa, na níž lze získat specifikace a podklady.
- (3) Druh veřejného zadavatele nebo zadavatele a hlavní vykonávaná činnost.
- (4) Referenční číslo (čísla) nomenklatury CPV; je-li koncese rozdělena na části, jsou tyto informace poskytnuty pro každou část.
- (5) Kód NUTS pro hlavní místo dodání nebo plnění koncese na služby.
- (6) Popis služeb a případně doprovodných stavebních prací a dodávek, na něž má být koncese udělena.
- (7) Odhadovaná celková hodnota koncese (koncesí); je-li koncese rozdělena na části, je tato informace poskytnuta pro každou část.
- (8) Podmínky pro účast.
- (9) V případě potřeby časová lhůta pro kontaktování veřejného zadavatele nebo zadavatele s cílem účastnit se řízení.
- (10) V případě potřeby stručný popis hlavních rysů zadávacího řízení, které bude použito.
- (11) Další důležité informace.

Článek 27 odst. 1

Nejpozději do 48 dnů od udělení koncese zašlou veřejní zadavatelé a zadavatelé oznámení o udělení koncese obsahující výsledky koncesního řízení.

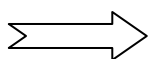
10.8. Pravidlo 7 - Zajištění principů slučitelné veřejné podpory při financování sociálních služeb jako služeb obecného hospodářského zájmu

10.8.1. Principy Nového Altmarského balíčku

Při poskytování vyrovnávací platby poskytovatelům SS nutno dodržovat principy tzv. Nového Altmarského balíčku:

(1) **Potřeba sociální služby** pro zařazení do sítě SS (požadavek Rámce)

Členské státy by měly v souvislosti s Rámcem prokázat, že řádně zvážily **potřeby veřejné služby veřejnou konzultací** nebo jinými vhodnými nástroji, jimiž přihledly k zájmům uživatelů a poskytovatelů.

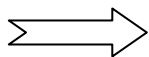

DEKLARACE POTŘEBNOSTI ZAŘAZENÍ SS DO SÍTĚ (jako výsledek veřejných konzultací na úrovni KRAJ – OBCE – POSKYTOVATELÉ - UŽIVATELÉ

Deklarace bude koncipována jako výsledek činnosti Komise pro plánování a financování SS a bude vyjadřovat obecný konsensus **se zařazením dané služby do sítě SS** (v požadovaném rozsahu a kvalitě) a zároveň i **vyjádření připravenosti k finanční podpoře poskytování takové služby** (v dohodnuté míře spoluúčasti).

(2) **Pověření** poskytovatele sociální služby jejím poskytováním (požadavek Rozhodnutí Komise) musí obsahovat zejména tyto údaje:

- náplň a trvání závazků veřejné služby;
- o který podnik (poskytovatele), příp. o které území se jedná;
- povahu jakýchkoli výhradních nebo zvláštních práv udělených podniku orgánem poskytujícím podporu;
- popis kompenzačního mechanismu a parametrů pro výpočet, kontrolu a přezkoumání vyrovnávací platby; výše vyrovnávací platby nesmí přesáhnout rozsah nezbytný k pokrytí čistých nákladů vynaložených při plnění závazků veřejné služby, a to včetně přiměřeného zisku;
- opatření k zamezení a vrácení jakékoli nadměrné vyrovnávací platby;
- odkaz na Rozhodnutí.

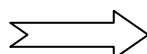

POVĚŘENÍ POSKYTOVÁNÍM SOCIÁLNÍ SLUŽBY

vydá KHK jednotlivým poskytovatelům zařazeným do sítě SS a bude koncipováno jako „**písemné potvrzení**“ **zařazení poskytovatele resp. dané služby do sítě SS a „nároku“ poskytovatele na vyrovnávací platbu dle stanoveného vzorce** s tím, že konkrétní výše vyrovnávací platby bude stanovena vždy v závislosti na celkovém objemu disponibilních finančních prostředků zadavatelů pro dané období.

VZOR Pověření tvoří Přílohu č. 7 této Metodiky.

- (3) **Výše vyrovnávací platby**, tj. konkrétní částka, bude stanovena v souladu s kalkulací předvídanou v Pověření v závislosti na celkovém objemu finančních prostředků.

 SMLOUVA jako výsledek zadávacího řízení či dotačního řízení

(4) **Kontroly**

Provádění či zajištění **pravidelných kontrol**, a to alespoň **každé tři roky** během trvání doby Pověření a na konci této doby.

 KONTROLY NA MÍSTĚ, MONITORING

Předmětem kontrol bude:

- kontrola dodržování rozsahu a kvality poskytovaných služeb dle Pověření;
- kontrola finanční disciplíny (účelovosti vynaložených prostředků, hospodárnosti, efektivnosti apod.);
- kontrola případné nadměrné vyrovnávací platby (duplicita podpory na tytéž náklady).

Bližší specifikace kontrol je obsažena v rámci Pravidla 10.

(5) **Transparentnost sítě SS**

 ZVEŘEJŇOVÁNÍ

- Střednědobý plán (Strategie KHK)
- Síť SS
- Deklarace potřeby **zařazení SS do sítě SS**
- Náplň, délka trvání závazků veřejné služby vůči jednotlivým poskytovatelům
- Částka podpory (vyrovnávací platby) pro jednotlivé poskytovatele.

(6) **Oddělené účetnictví činností poskytovatele SS**

 ÚČETNÍ EVIDENCE

- Poskyvatelé jsou dle Smlouvy povinni zajistit vést odděleně ve vnitropodnikovém účetnictví příjmy a výdaje spojené s poskytováním služby obecného hospodářského zájmu od případných příjmů a výdajů spojených s jinými službami.

10.9. Pravidlo 8 - Objektivnost výpočtu vyrovnávací platby

10.9.1. Obecné principy stanovení výše vyrovnávací platby:

- (1) stanovení **cenové hladiny na jednotku** dle jednotlivých druhů sociálních služeb (náklady + přiměřený zisk) – **swapová sazba navýšená o 100 bazických bodů**
- (2) **odpočet příjmů od uživatelů**
- (3) výpočet dle **počtu jednotek**
- (4) **úprava na základě koeficientů (K)**
  - K cílové skupiny
  - K standardu
  - K stupně postižení
  - K geografického zatížení
  - K klimatického zatížení
- (5) **úprava z důvodu nadměrné platby** (spolufinancování)

10.9.2. Vymezení předmětu služby – nezbytnost pro základ výpočtu VP

Vymezení služeb definuje dostupnost a rozsah poskytovaných služeb, které mají vliv na výpočet vyrovnávací platby poskytovatelům sociálních služeb.

Pro vymezení jednotlivých činností bude vhodné vycházet z garantované nabídky služeb, případně z deklarovaných činností poskytovatelů sociálních služeb daných veřejným závazkem. Při vymezování popisů služeb dojde k případným korekcím jednotlivých činností služeb podle toho, zda budou zahrnuty do vymezení služby, případně budou zahrnuty do fakultativních činností.

V rámci této činnosti je nutné zahrnout nebo vyloučit aktivity financované z jiných zdrojů. Např. u služeb prevence jsou to nejčastěji: Rada vlády pro záležitosti romské komunity, v protidrogové oblasti Ministerstvo zdravotnictví ČR, Rada vlády ČR, Ministerstvo školství ČR, u sociální prevence pak Ministerstvo vnitra ČR.

Možný postup je následující: zahrnout aktivity do sociální služby např. jako fakultativní činnost (v takovém případě je nutné o nich účtovat a při stanovení výše dotace zohlednit jejich výši a dopad do vyrovnávací platby, například uvádět specifické náklady; např. je-li zahrnut preventivní týden, kterého se účastní na základě smlouvy lektoři apod., dále materiál u protidrogových služeb, tiskoviny u jiných projektů apod. (můžeme rovněž zvolit jiný postup, a to takové položky zcela účetně i věcně oddělit).

V rámci dále uvedené tabulky jsou odborné pozice stanoveny průměrným přepočteným pracovním úvazkem. V případě, že jsou tyto činnosti zajišťovány dohodou o provedení práce nebo na základě obchodní smlouvy (dodavately), dochází k přepočtu hodin zajištěných služeb na jednotlivé hodiny dle zvolených koeficientů. Pozice pracovníků přímé péče by měly být vymezeny tak, aby 70 % pracovního fondu bylo využito pro přímou práci s uživateli.

Vzory k vymezení jednotlivých služeb obsahuje příloha č. 11.

Projekt je financován z ESF prostřednictvím Operačního programu Lidské zdroje a zaměstnanost a státního rozpočtu ČR

10.9.3. Mechanismy výpočtu vyrovnávací platby

Druh služby	Mechanismus výpočtu VYROVNÁVACÍ PLATBY (VP)	Upřesnění položek výpočtu	POZNÁMKY
§ 37 - sociální poradenství - ostatní odborné sociální poradenství	<p>VP je rovna Nákladům obvyklým (No) No se přepočítávají na jednoho Pracovníka přímé péče (Ppp)</p> <p>VP=počet Ppp*Os.nákl + 0,2 počet Ppp*Os.nákl.+ Ppp* režie</p>	<p>Na jednoho Ppp se uznává 0,2 pracovníka, který není pro přímou péči a cca 100-120 tis. Kč (bude upravováno dle inflace) Kč režijních nákladů na jednoho Ppp. Rozliší se osobní náklady pracovníky dle § 115 ZSS písm. a), e) a dle písm. b), c), d). Ostatní pracovníci stejně jako Ppp dle písm. b).</p>	
39. § 39 - osobní asistence	<p>VP se rovná Náklady obvyklé (No) minus Příjmy od klientů obvyklé (Pko)</p> <p>VP=počet Ppp*No - 1200²⁾*100¹⁾ *Ppp</p>	<p>Náklady obvyklé na Ppp se vygenerují pomocí mediánu z dat v benchmarkingu. Do Ppp se pro účel stanovení No započítají i sociální pracovníci. Obvyklé příjmy od klientů (Pko) se počítají pomocí sazby, počtu hodin přímého výkonu a počtu Ppp (zde se jako Ppp počítají pouze pracovníci v sociálních službách)</p>	<p>Obvyklými náklady se rozumí náklady na základní činnosti. Ostatní činnosti které bezprostředně souvisí se službou a fakultativní nebudou předmětem vyrovnávací platby. Tyto zbytné činnosti musí být samofinancovatelné.</p>

40. § 40 - pečovatelská služba	<p>VP se rovná Náklady obvyklé (No) minus Příjmy od klientů obvyklé (Pko)</p> <p>VP=počet Ppp*No - 1200²*100¹*Ppp</p>	<p>Náklady obvyklé na Ppp se vygenerují pomocí mediánu z dat v benchmarkingu. Do Ppp se pro účel stanovení No započítají i sociální pracovníci.</p> <p>Obvyklé příjmy od klientů (Pko) se počítají pomocí sazby, počtu hodin přímého výkonu a počtu Ppp (zde se jako Ppp počítají pouze pracovníci v sociálních službách).</p>	<p>Obvyklými náklady se rozumí náklady na základní činnosti. Ostatní činnosti, které bezprostředně souvisí se službou (např. praní, mandl apod.) a fakultativní nebudou předmětem vyrovnávací platby. Tyto zbytné činnosti musí být samofinancovatelné.</p>
41. § 41 - tísňová péče	bude se řešit individuálně		
42. § 42 - průvodcovské a předčitatelské služby	<p>VP se rovná Náklady obvyklé (No)minus Příjmy od klientů obvyklé (Pko)VP=počet Ppp*No - 1000²*60¹*Ppp</p>	<p>Náklady obvyklé na Ppp se vygenerují pomocí mediánu z dat v benchmarkingu.. Do Ppp se pro účel stanovení No započítají i sociální pracovníci.Obvyklé příjmy od klientů (Pko) se počítají pomocí sazby, počtu hodin přímého výkonu a počtu Ppp (zde se jako Ppp počítají pouze pracovníci v sociálních službách)</p>	<p>Obvyklými náklady se rozumí náklady na základní činnosti. Ostatní činnosti které bezprostředně souvisí se službou a fakultativní nebudou předmětem vyrovnávací platby. Tyto zbytné činnosti musí být samofinancovatelné.</p>
43. § 43 - podpora samostatného bydlení (není zastoupena v pracovní skupině)	<p>VP se rovná Náklady obvyklé (No) minus Příjmy od klientů obvyklé (Pko)</p> <p>VP=počet Ppp*No - 1000²*60¹*Ppp</p>	<p>Náklady obvyklé na Ppp se vygenerují pomocí mediánu z dat v benchmarkingu. Do Ppp se pro účel stanovení No započítají i sociální pracovníci.</p> <p>Obvyklé příjmy od klientů (Pko) se počítají pomocí sazby, počtu hodin přímého výkonu a počtu Ppp (zde se jako Ppp počítají pouze pracovníci v sociálních službách)</p>	<p>Obvyklými náklady se rozumí náklady na základní činnosti. Ostatní činnosti které bezprostředně souvisí se službou a fakultativní nebudou předmětem vyrovnávací platby. Tyto zbytné činnosti musí být samofinancovatelné.</p>

44. § 44 - odlehčovací služby -ambulantní	<p>VP se rovná Náklady obvyklé (No) minus Příjmy od klientů obvyklé (Pko)</p> <p>VP=počet Ppp*No - 1200²⁾*120¹⁾*Ppp</p>	<p>No na Ppp. Počet Ppp dle okamžité kapacity Náklady obvyklé bez stravy.</p>	<p>Provozní náklady společně se sociálními náklady. Úhrada za hodinovou sazbu 120 Kč dle vytížení Ppp Strava se nedotuje.</p>
44. § 44 - odlehčovací služby -pobytové	<p>Vyrovnávací platba za pobyt VP= No - 0,8*kapacita*360*180¹⁾</p> <p>Vyrovnávací platba za sociální služby VP= počet Ppp* No - 1080²⁾*120¹⁾</p>	<p>Složka No se rozpadne na dvě složky: - náklady na pobyt (bez nákladů na přípravu stravy) - jsou vázány na vytížené lůžko -náklady na zajištění sociálních služeb jsou vázány na Ppp soc. péče v návaznosti na okamžitou kapacitu služby</p> <p>-Obvyklé úhrady za pobyt budou určeny výpočtem (sazba na den * počet dní * 80% kapacity) -Příjmy za sociální péči dle obvyklého vytížení časového fondu Ppp</p>	<p>strava se nedotuje</p>
45. § 45 - centra denních služeb	<p>VP se rovná Náklady obvyklé (No) minus Příjmy od klientů obvyklé (Pko)</p> <p>VP=počet Ppp*No - 1200²⁾*120¹⁾*Ppp</p>	<p>No na Ppp. Počet Ppp dle okamžité kapacity Náklady obvyklé bez stravy.</p>	<p>Provozní náklady společně se sociálními náklady. Úhrada za hodinovou sazbu 120 Kč dle vytížení Ppp Strava se nedotuje.</p>
46. § 46 - denní stacionáře	<p>VP se rovná Náklady obvyklé (No) minus Příjmy od klientů obvyklé (Pko)</p> <p>VP=počet Ppp*No - 1200²⁾*120¹⁾*Ppp</p>	<p>No na Ppp. Počet Ppp dle okamžité kapacity Náklady obvyklé bez stravy.</p>	<p>Provozní náklady společně se sociálními náklady. Úhrada za hodinovou sazbu 120 Kč dle vytížení Ppp Strava se nedotuje.</p>

<p>47. § 47 - týdenní stacionáře</p> <p>48. § 48 - domovy pro osoby se zdravotním postižením</p>	<p>Vyrovňovací platba je rozdíl obvyklých nákladů a všech obvyklých příjmů od klientů a zdrav. Pojištěven.</p>	<p>Složka No se rozpadne na tři složky: - náklady na pobyt (bez nákladů na přípravu stravy) - jsou vázány na vytížené lůžko - náklady na zajištění sociálních služeb jsou vázány na Ppp soc.péče v návaznosti na stupeň zátěže, který se vypočítává ze struktury pacientů dle stupně postižení - náklady na zajištění zdravotní péče v návaznosti na Ppp zdravotní péče v návaznosti na stupeň zátěže</p>	<p>Zřízení, která poskytují tyto pobytové služby, budou hodnoceny jako celky.</p> <p>Z Výpočtu No se vyloučí náklady na přípravu stravy. Strava se nebude dotovat.</p> <p>Z No na zajištění pobytu budou vyloučeny odpisy a součástí vyrovnávací platby bude příspěvek na lůžko (výpočet mediánem z odpisů)</p>
<p>49. § 49 - domovy pro seniory</p>		<p>-Obvyklé úhrady za pobyt budou určeny dle úhradové vyhlášky na obvyklé vytížení lůžek a nebude se zohledňovat nižší příjem -Příjmy za sociální péči jsou známé z benchmarkingu alze je ověřit výpočtem nebo kontrolou -Obvyklé příjmy od zdrav.pojištěven budou určeny dle mediánu v návaznosti na počet lůžek a stupeň zátěže. Nižší příjmy než vypočtené mediánem se nezohlední.</p>	<p>Případné odchylky od obvyklých nákladů budou posuzovány individuálně a mohou mít vliv na konečnou výši vyrovnávací platby.</p> <p>U týdenních stacionářů bude ve všech složkách No zohledněno vytížení kapacit, která může být nižší.</p>
<p>50. § 50 - domovy se zvláštním režimem</p>			

51. § 51 - chráněné bydlení	Vyrovňovací platba se rovná rozdílu Obvyklých nákladů na zajištění pobytu , nákladů na sociální péči a Obvyklých příjmů	Složka No se rozpadne na dvě složky: - náklady na pobyt (bez nákladů na přípravu stravy) - jsou vázány na vytížené lůžko -náklady na zajištění sociálních služeb jsou vázány na Ppp soc.péče v návaznosti na stupeň zátěže, který se vypočítává ze struktury klientů dle stupně postižení -Obvyklé úhrady za pobyt budou určeny dle mediánu a nezohlední se nižší výběry -Příjmy za sociální péči dle obvyklého vytížení časového fondu Ppp	Předmětem VP není poskytnutí stravy
52. § 52 - sociální služby poskytované ve zdravotnických zařízeních ústavní péče	bude se řešit individuálně		
54. § 54 - raná péče	VP=No*Ppp	Náklady obvyklé na Ppp se vygenerují pomocí mediánu z dat v benchmarkingu.	
55. § 55 - telefonická krizová pomoc	bude se řešit individuálně		
56. § 56 - tlumočnické služby	VP=No*Ppp	Náklady obvyklé na Ppp se vygenerují pomocí mediánu z dat v benchmarkingu.	
57. § 57 - azylové domy	VP se rovná Náklady obvyklé (No) minus Příjmy od klientů obvyklé (Pko)	Složka No se rozpadne na dvě složky: - náklady na pobyt (bez nákladů na přípravu stravy) - jsou vázány na lůžko -náklady na zajištění sociálních služeb jsou vázány na Ppp soc.péče. Počet Ppp je vázán okamžitou kapacitou zařízení s tím, že pokud i v následujícím období je vytížení nižší, provede se i úprava propočtu Ppp.	Případné náklady spojené s přípravou stravy se vyloučí z obvyklých nákladů.

		-Obvyklé úhrady za pobyt budou propočteny dle vytížení lůžek a sazeb za pobyt dle vyhlášky	
58. § 58 - domy na půl cesty	VP se rovná Náklady obvyklé (No) minus Příjmy od klientů obvyklé (Pko)	Složka No se rozpadne na dvě složky: - náklady na pobyt (bez nákladů na přípravu stravy) - jsou vázány na lůžko -náklady na zajištění sociálních služeb jsou vázány na Ppp soc.péče. Počet Ppp je vázán okamžitou kapacitou zařízení s tím, že pokud i v následujícím období je vytížení nižší, provede se i úprava propočtu Ppp. -Obvyklé úhrady za pobyt budou propočteny dle vytížení lůžek a sazeb za pobyt dle vyhlášky	
59. § 59 - kontaktní centra	VP=No*Ppp	Náklady obvyklé na Ppp se vygenerují pomocí mediánu z dat v benchmarkingu.	V rámci stanovení podílu na vrovňovací platbě řešit i podíl zdravotnictví na zdravotnickém materiálu
60. § 60 - krizová pomoc	VP je rovna Nákladům obvyklým (No)No se přepočítávají na jednoho Pracovníka přímé péče (Ppp) VP=počet Ppp*Os.nákl + 0,2 počet Ppp*Os.nákl.+ Ppp* režie	Na jednoho Ppp se uznává 0,2 pracovníka, který není pro přímou péči a cca 100-120 tis. (bude upravováno dle inflace) Kč režijních nákladů na jednoho Ppp. Rozliší se osobní náklady pracovníky dle § 115 ZSS písm. a), e) a dle písm. b), c), d). Ostatní pracovníci stejně jako Ppp dle písm. b)	

601. § 60 a) - intervenční centra	<p>VP je rovna Nákladům obvyklým (No) No se přepočítávají na jednoho Pracovníka přímé péče (Ppp)</p> <p>VP=počet Ppp*Os.nákl + 0,2 počet Ppp*Os.nákl.+ Ppp* režie</p>	<p>Na jednoho Ppp se uznává 0,2 pracovníka, který není pro přímou péči a cca 100-120 tis. (bude upravováno dle inflace) Kč režijních nákladů na jednoho Ppp. Rozliší se osobní náklady pracovníky dle § 115 ZSS písm a) e) a dle písm. b) c) d). Ostatní pracovníci stejně jako Ppp dle písm. b)</p>	
61. § 61 - nízkoprahová denní centra	<p>VP je rovna Nákladům obvyklým (No) No se přepočítávají na jednoho Pracovníka přímé péče (Ppp)</p> <p>VP=počet Ppp*Os.nákl + 0,2 počet Ppp*Os.nákl.+ Ppp* režie</p>	<p>Na jednoho Ppp se uznává 0,2 pracovníka, který není pro přímou péči. Režijní náklady jsou propočteny mediánem.</p>	
62. § 62 - nízkoprahová zařízení pro děti a mládež	<p>VP je rovna Nákladům obvyklým (No) No se přepočítávají na jednoho Pracovníka přímé péče (Ppp)</p> <p>VP=počet Ppp*Os.nákl + 0,2 počet Ppp*Os.nákl.+ Ppp* režie</p>	<p>Na jednoho Ppp se uznává 0,2 pracovníka, který není pro přímou péči. Režijní náklady jsou propočteny mediánem.</p>	
63. § 63 - noclehárny	<p>VP se rovná Náklady obvyklé (No)minus Příjmy od klientů obvyklé (Pko)</p>	<p>Složka No se rozpadne na dvě složky:- náklady na pobyt (bez nákladů na přípravu stravy) - jsou vázány na lůžko-náklady na zajištění sociálních služeb jsou vázány na Ppp soc.péče. Počet Ppp je vázán okamžitou kapacitou zařízení s tím, že pokud i v následujícím období je vytížení nižší, provede se i úprava propočtu Ppp.</p>	<p>Případné náklady spojené s přípravou stravy se vyloučí z obvyklých nákladů.</p>

64. § 64 - služby následné péče	bude se řešit individuálně		
65. § 65 - sociálně aktivizační služby pro rodiny s dětmi OD ROKU 2011	<p>VP je rovna Nákladům obvyklým (No) No se přepočítávají na jednoho Pracovníka přímé péče (Ppp)</p> <p>VP=počet Ppp*Os.nákl + 0,2 počet Ppp*Os.nákl.+ Ppp* režie</p>	Na jednoho Ppp se uznává 0,2 pracovníka, který není pro přímou péči. Režijní náklady jsou propočteny mediánem.	
66. § 66 - sociálně aktivizační služby pro seniory a osoby se zdravotním postižením	<p>VP je rovna Nákladům obvyklým (No) No se přepočítávají na jednoho Pracovníka přímé péče (Ppp)</p> <p>VP=počet Ppp*Os.nákl + 0,2 počet Ppp*Os.nákl.+ Ppp* režie</p>	Na jednoho Ppp se uznává 0,2 pracovníka, který není pro přímou péči. Režijní náklady jsou propočteny mediánem.	
67. § 67 - sociálně terapeutické dílny	<p>VP je rovna Nákladům obvyklým (No) No se přepočítávají na jednoho Pracovníka přímé péče (Ppp)</p> <p>VP=počet Ppp*Os.nákl + 0,2 počet Ppp*Os.nákl.+ Ppp* režie</p>	Na jednoho Ppp se uznává 0,2 pracovníka, který není pro přímou péči. Režijní náklady jsou propočteny mediánem.	náklady na materiál určený pro terapeutickou činnost se z nákladů obvyklých odečtou, neboť se předpokládá i prodej.
69. § 69 - terénní programy	<p>VP je rovna Nákladům obvyklým (No)No se přepočítávají na jednoho Pracovníka přímé péče (Ppp)VP=počet Ppp*Os.nákl + 0,2 počet Ppp*Os.nákl.+ Ppp* režie</p>	Na jednoho Ppp se uznává 0,2 pracovníka, který není pro přímou péči a cca 100-120 tis. (bude upravováno dle inflace) Kč režijních nákladů na jednoho Ppp. Rozliší se osobní náklady pracovníky dle § 115 ZSS písm. a), e) a dle písm. b), c), d). Ostatní pracovníci stejně jako Ppp dle písm. b).	

70. § 70 - sociální rehabilitace ambulantní a terénní	VP je rovna Nákladům obvyklým (No) No se přepočítávají na jednoho Pracovníka přímé péče (Ppp) VP=počet Ppp*Os.nákl + 0,2 počet Ppp*Os.nákl.+ Ppp* režie	Na jednoho Ppp se uznává 0,2 pracovníka, který není pro přímou péči. Režijní náklady jsou propočteny mediánem.	V případě poskytování pobytové sociální rehabilitace se vyčlení náklady obvyklé na pobyt a vyrovnávací platba bude rozdílem těchto nákladů a obvyklých příjmů za pobyt (obvyklý koeficient vyřízení mkapacity* 200*okamžitá kapacita) Od nákladů budou odečteny náklady na stravu . strava nebude dotována)
--	--	---	--

¹⁾ Bude měněno dle aktualizace úhradové vyhlášky.

²⁾ hodnota předpokládaného výkonu přímé služby v hodinách.

Při konečném stanovení výše veřejné platby se zohlední **specifické podmínky** pro výkon služby v dané lokalitě. Konečná vyrovnávací platba pak může být na základě přehodnocení těchto skutečností ve vazbě na benchmarking vyšší nebo nižší.

Specifické podmínky se budou vyhledávat z odchylek jednotlivých nákladových složek od mediánů (mohou to být např. spotřeba energií, nájmy, specifický klient, služba poskytovaná mimo obec atd.).

VP - vyrovnávací platba

No - náklady obvyklé

Ppp - pracovník přímé péče

Pko- příjmy od klientů obvyklé.

10.10. Pravidlo 9 – Princip vícezdrojového financování

10.10.1. Stávající podmínky vícezdrojového financování sociálních služeb dle Strategie KHK

Strategie KHK stanoví, že „podmínkou zařazení nových kapacit sociálních služeb je zajištění financování ze strany místních samospráv, případně rozpočtů zřizovatele, ve výši min. 15 – 20 % pro poradenské služby, 40 - 55 % pro terénní a ambulantní služby sociální péče pro seniory, 40 - 50 % pro po+bytové služby sociální péče pro seniory, 15 – 20 % pro terénní, ambulantní a pobytové služby sociální péče pro zdravotně postižené, 20 – 40 % pro nízkoprahová zařízení pro děti a mládež a sociálně aktivizační služby pro zdravotně postižené, 15 – 20 % pro ostatní služby sociální prevence, přepočteno z celkové intervence veřejných rozpočtů. Tento podíl může být snížen v případě, že jsou služby poskytovány na území více než třetiny obcí s rozšířenou působností na území Královéhradeckého kraje v případě terénních služeb, v případě pobytových a ambulantních služeb pokud nebude počet uživatelů z jedné obce dosahovat více než 20 % podíl na celkovém počtu uživatelů služby a dále v případech, kde hrozí, že by v důsledku nedostupnosti služby mohlo docházet k situacím, které by vedly k ohrožení života nebo zdraví osoby v důsledku neposkytnutí sociální služby“.

10.10.2. Vícezdrojové financování a dotace

Systém financování, zejména u státních poskytovatelů, vychází z původních principů dofinancování aktivit neziskového sektoru, zároveň KHK vyžaduje již několik let finanční spoluúčast místních samospráv. Financování sociálních služeb tak probíhá na základě posouzení žádosti o financování s předpokladem dofinancování ze strany místních samospráv, ve velké míře je využita historie dotace. Podíly jednotlivých zadavatelů (obce, kraj, stát) jsou koordinovány prostřednictvím Krajské řídicí skupiny, avšak nejsou řízeny, ani není nastavena jednotná parametrická výše. V praxi tak dochází k rozdílům ve výši platby veřejných rozpočtů za služby jednotlivým poskytovatelům, které jsou často dány rozdílnou účastí místní samosprávy a rozdílným přístupem poskytovatelů (ochotou poskytovat více služeb za méně peněz).

Při posuzování dotací MPSV vychází KHK z požadavků poskytovatelů tak, jak bylo popsáno výše. Výše dotací převážně respektuje historickou kontinuitu. Dotace MPSV jsou vnímány jako primární zdroj, který je poskytován na základní financování služeb, zdroje obcí a KHK pak řeší dofinancování služby.

V případě, že se samosprávy (jiné zdroje zřizovatele) nepodílí alespoň 15 % na úhradě nákladů služby, dochází ke krácení dotace o výši rozdílu mezi minimálním podílem samospráv a uvedeným podílem samospráv. U poskytovatelů s krajskou působností a pobytových služeb zřizovaných malými obcemi se toleruje nedostatečnost podpory samosprávami.

10.10.3. Vícezdrojové financování a individuální projekty

Výše veřejné podpory poskytnuté v rámci individuálních projektů pro roky 2009 až 2012 byla stanovena pomocí normativů na kapacitní ukazatele služeb s tím, že podíl samospráv se předpokládal 10% celkových nákladů služeb. Tento princip se přiblížil zásadám vyrovnávací platby,

ale v některých případech došlo i k disproporcím. Některé organizace byly prostřednictvím IP financovány dostatečně, takže nemuselo dojít ke spolufinancování místních samospráv; tím byl přerušen kontinuální vztah mezi některými organizacemi a místními samosprávami. Pro rok 2013 a 2014 již byly uplatněny zásady stanovení ceny dle principů vyrovnávací platby a nepředpokládá se nutnost podílu místních samospráv s tím, že proces zapojování samospráv obcí a měst do spolupodílu na realizaci vyrovnávací platby bude složitý a vzájemně uznávaná pravidla podílu na vyrovnávací platbě se budou formovat.

10.10.4. Vícezdrojové financování a riziko nadměrné vyrovnávací platby

Pokud bude nadále sociální služba financována z několika zdrojů, bude nezbytné zavést systémový přístup k řešení otázky případné nadměrné vyrovnávací platby.

V praxi se často dějí případy, kdy poskytovatel požádá současně o poskytnutí podpory na sociální službu z více zdrojů, neboť dotace je nenároková a výsledek dotačního řízení do poslední doby nejistý. Přitom neexistuje jednotná dotační databáze ani jiný informační systém, který by byl schopen odhalit případy duplicity podpor na některé výdaje. Může tak dojít k situaci, kdy poskytovateli je z více zdrojů poskytnuta podpora, která má charakter nadměrné vyrovnávací platby.

Rozhodnutí Komise stanoví, že „*veškeré **nadměrné vyrovnávací platby** poskytnuté členským státem musí být vráceny. Pokud nadměrně vyplacená částka nepřesahuje 10 % průměrné roční vyrovnávací platby, lze tuto nadměrnou částku převést do dalšího období a odečíst ji od vyrovnávací platby splatné v daném období*“.

Budoucí systém plánování a financování sociálních služeb bude tedy muset eliminovat rizika nadměrné vyrovnávací platby a nastavit způsob řešení jejího případného vrácení.

10.10.5. Nástroje řízení rizik nadměrné vyrovnávací platby

- (1) Evidence podpor z různých zdrojů a informační systém o nich
- (2) Dohoda zadavatelů o spolupodílu na financování, zejména ve vztahu Kraj – obec – na úrovni společného posuzování žádostí o službu viz schéma „Proces řízení a financování sítě sociálních služeb“ oddíl IV; a vzájemné informování o výši poskytnutých podpor poskytovatelům služeb
- (3) Průběžná kontrola financování sociální služby u poskytovatelů
- (4) Oddělená účetní evidence příjmů a nákladů ve vztahu k sociální službě
- (5) Smluvní vztah mezi zadavatelem a poskytovatel upravující režim nakládání s nadměrnou platbou ve smyslu Rozhodnutí Komise

10.11. Pravidlo 10 – Kontrola, vyhodnocování

10.11.1. Kontrola efektivity stávající sítě služeb:

Kraj vykonává řadu kontrol poskytování sociálních služeb, zároveň má k dispozici závěry dalších kontrol, které jsou vykonávány v přenesené působnosti, případně Úřadem práce ČR. Závěry těchto kontrol slouží k řízení sítě sociálních služeb.

V rámci sítě sociálních služeb v kraji jsou prováděny kontroly zaměřené na:

- (1) Hospodárné a účelné využití finančních prostředků
- (2) Zajištění dostupnosti služby
- (3) Zajištění přiměřeného využití služby
- (4) Zajištění kvality poskytovaných služeb

Ad 1) Prováděny jsou tyto kontroly:

- Následná kontrola účetní závěrky poskytované služby (přiměřenost nákladů odpovídající cenám v místě a čase obvyklým, kontrola zdrojů organizace)
- Průběžná/následná kontrola na místě – správnost účtování, účetní směrnice, přiměřenost nákladů odpovídající cenám v místě a čase obvyklým, kontrola zdrojů organizace
- Benchmarkingové srovnávání – odpovídající skladba nákladů

Ad 2) Prováděny jsou tyto kontroly dostupnosti:

- Namátková kontrola na místě – zajištění dostupnosti služby (časová, místní, kapacitní a personální dostupnost)

Ad 3) Zajištění přiměřeného využití služby

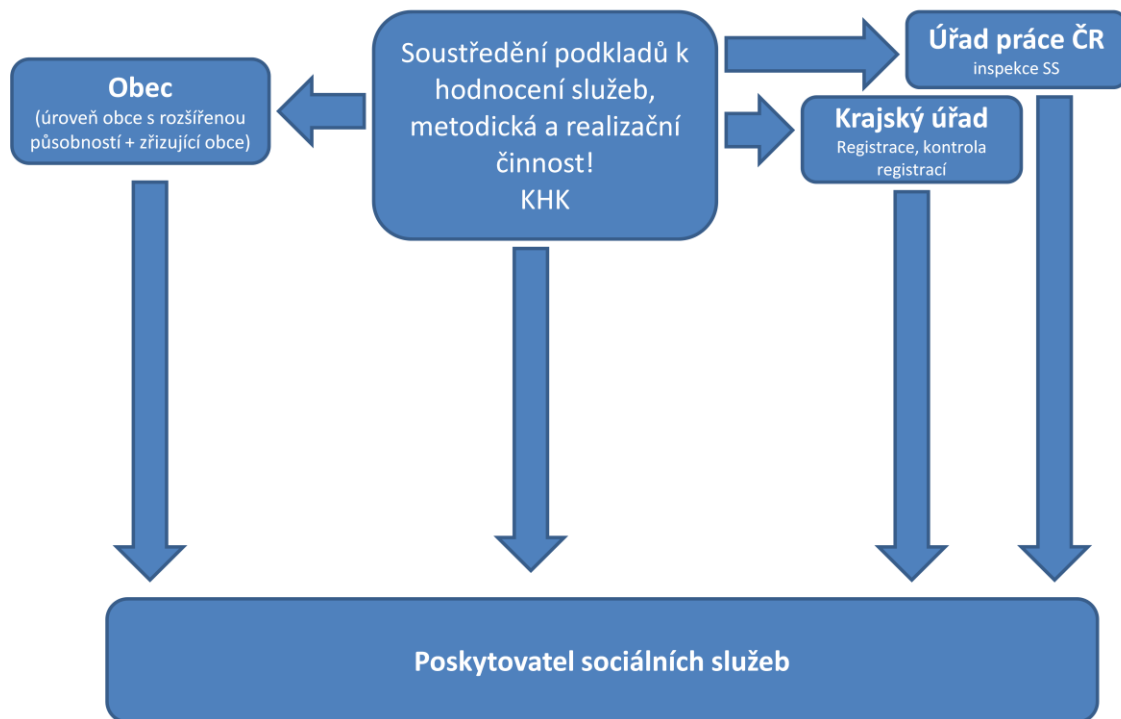
- Namátková kontrola na místě
- Benchmarkingové srovnávání – vyhodnocení realizovaných úkonů/činností služby, příjmy od uživatelů, obloženost služby

Ad 4) Zajištění kvality sociální služby

- Kontrola registračních podmínek (personální zajištění služby, nastavení cílové skupiny a dodržování cílové skupiny)
- Inspekce poskytování sociálních služeb (nastavení cílů služby, cílové skupiny a jejich dodržování, smlouva o poskytování služby a podmínky poskytování služby, individualizovaný přístup ke klientovi, motivace a podpora k samostatnosti a nezávislosti na službě, kvalifikace, přiměřenost a řízení pracovníků služby)
- Kontrola poskytování sociálních služeb na místě (její blíže kap. 6.7.4.)

Finanční kontroly a kontroly poskytování sociálních služeb na místě a namátkové kontroly na místě provádí Královéhradecký kraj ve spolupráci s místními samosprávami.

Hodnocení stávajících sociálních služeb z hlediska potřeby a efektivity

**ODDÍL IV. - NÁVRH POSTUPU KHK PŘI ŘEŠENÍ VÍCELETÉHO
FINANCOVÁNÍ SOCIÁLNÍCH SLUŽEB**

2013 - 2014

11. Návrh postupu KHK při řešení víceletého financování sociálních služeb

Tato část Metodiky představuje návrh konkrétního postupu KHK směřujícího k zavedení systému víceletého financování sociálních služeb v KHK.

11.1. Krok č. 1 – schválení Metodiky (září 2012)

Vzhledem k tomu, že tato Metodika představuje základní dokument pro zavedení systému víceletého financování sociálních služeb v KHK, podléhá projednání a schválení vrcholnými orgány KHK, tj. Rady KHK a Zastupitelstva KHK.

11.2. Krok č. 2 – schválení podoby sítě SS pro období 2013 – 2014 (září/říjen 2012)

Zastupitelstvo KHK schválí podobu sítě SS na 2 roky, tj. na období 2013 – 2014. Toto období bude mít charakter přípravného období aktualizace sítě. Podoba sítě SS bude v zásadě vycházet ze stavu v roce 2012 (Výchozí síť). Schválená síť se stane nedílnou součástí Strategie KHK a získá tím váhu dokumentu tvořícího nedílnou součást střednědobého plánu rozvoje SS v KHK. Návrh dokumentu „Síť podporovaných sociálních služeb Královéhradeckého kraje pro období 2013 – 2014“ tvoří Přílohu č.8 této Metodiky.

11.3. Krok č. 3 - jmenování Komise pro plánování a financování sociálních služeb (listopad/prosinec 2012)

Krajská řídicí skupina bude transformována do Komise pro plánování a financování sociálních služeb; Rada KHK jmenuje předsedu a členy Komise podle principů stanovených v této Metodice s tím, že zváží, zda Komise bude jmenována v užším nebo širším složení (včetně zástupců 7 oblastí).

11.4. Krok č. 4 - pověřovací dopis poskytovatelům zařazeným do sítě SS (říjen 2012)

KHK (člen Rady KHK odpovědný za sociální oblast) zašle poskytovatelům zařazeným do sítě SS pověřovací dopis, kterým deklaruje pověření k poskytování sociální služby v souladu s Rozhodnutím Komise (EU). Návrh obsahu dopisu je uveden v Příloze č. 9 této Metodiky.

11.5. Krok č. 5 - stanovení výpočtu vyrovnávací platby u jednotlivých sociálních služeb (září/říjen 2012)

Na základě principů popsaných v této Metodice stanoví Komise pro plánování a financování SS výpočet vyrovnávací platby u jednotlivých sociálních služeb; pozornost zaměří na přiblížení extrému dosavadních odchylek vyrovnávací platby (směrem dolů i nahoru) od její „optimální“ výše. Součástí tohoto kroku bude i řešení optimálního způsobu vícezdrojového financování dané sociální služby (podíl obcí).

11.6. Krok č. 6 - definice jednotlivých sociálních služeb pro účely financování (na bázi „karty SS“) (září 2012 – únor 2014)

Vedle výpočtu vyrovnávací platby bude nezbytné definovat předmět jednotlivých služeb pro účely jejich financování (kvantitativní a kvalitativní ukazatele, standardy apod.).

11.7. Krok č. 7 - řízení o vyrovnávací platbě (2012/2013)

Řízení o vyrovnávací platbě bude mít 3 základní podoby:

- (1) Stanovení příspěvku zřizovatele na financování služby poskytované příspěvkovou organizací
- (2) Dotační řízení (vyrovnávací platba formou dotace)
- (3) Zadávací řízení (vyrovnávací platba formou zadání veřejné zakázky / koncese).

11.8. Krok č. 8 – testování závěrů Metodiky při realizaci IP (podzim 2012)

Popsané postupy v této Metodice bude možno v praxi „otestovat“ při realizaci individuálních projektů (ESF –OP LZZ):

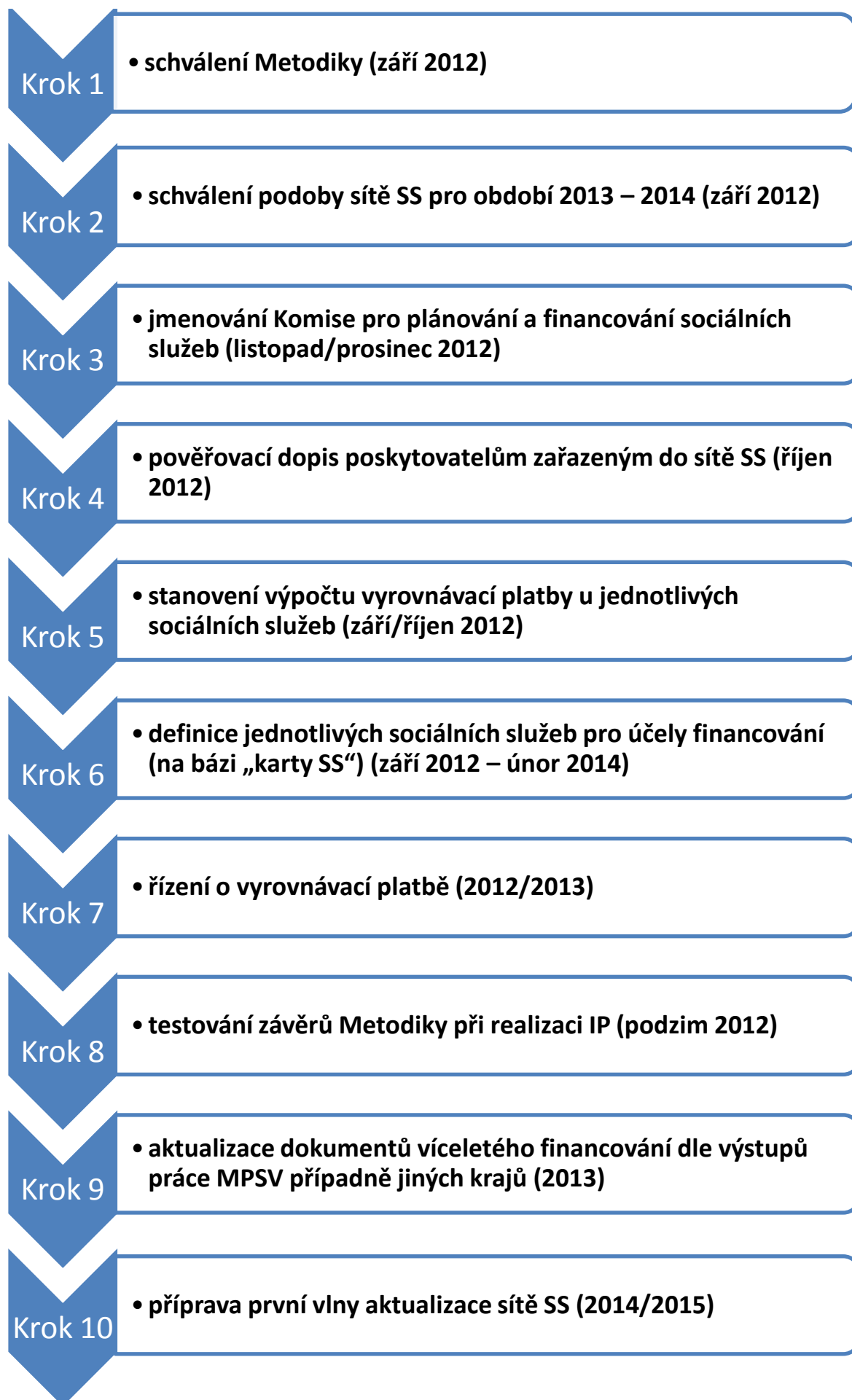
- (1) Definice služeb (karta) – co nakupuji
- (2) Stanovení předpokládané hodnoty veřejné zakázky na bázi výpočtu vyrovnávací platby
- (3) Hodnocení poskytovatele na bázi „hodnoty z peníze“ – standardy služby
- (4) Koncepce smlouvy o poskytování služby na bázi Pověření dle Rozhodnutí Komise (EU)
- (5) Pilotní vyhodnocení potřeby aktualizace sítě SS KHK ohledně služby sociální rehabilitace
- (6) Metodika kontroly na místě ve smyslu Rozhodnutí Komise.

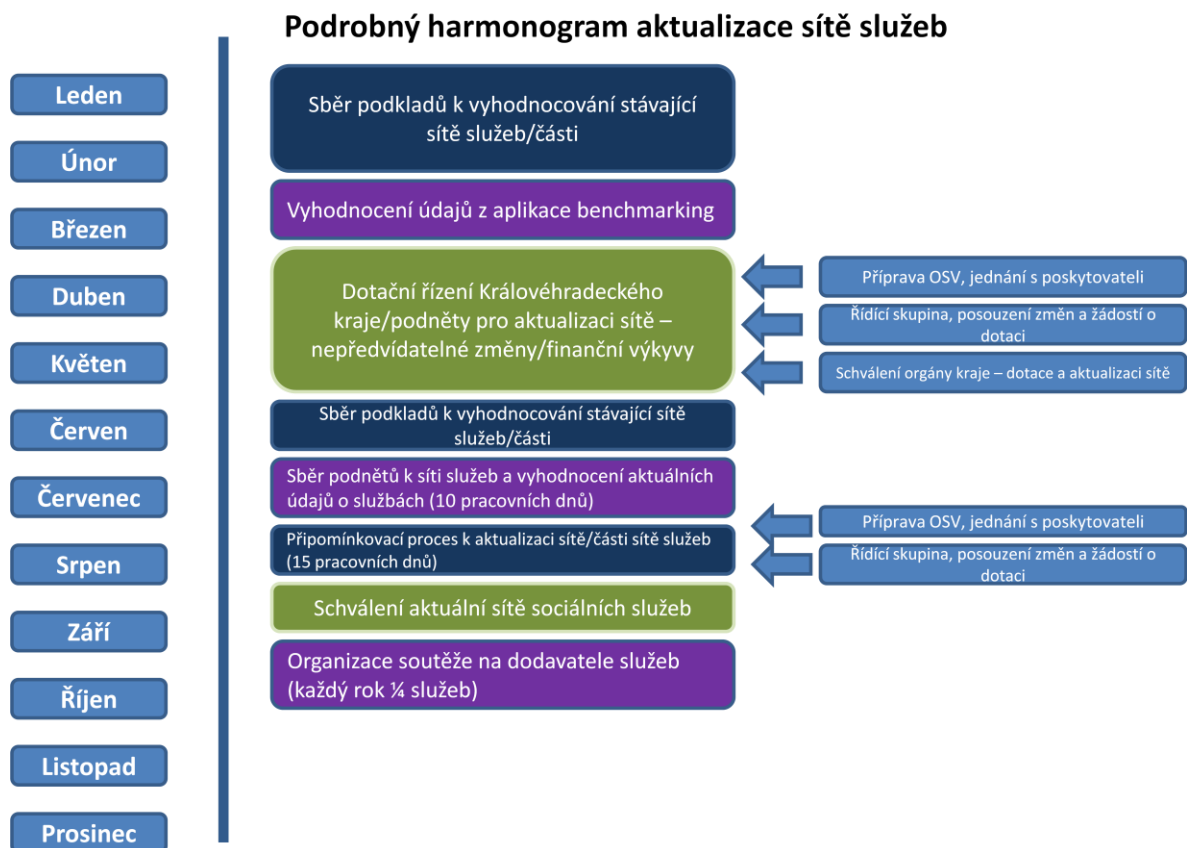
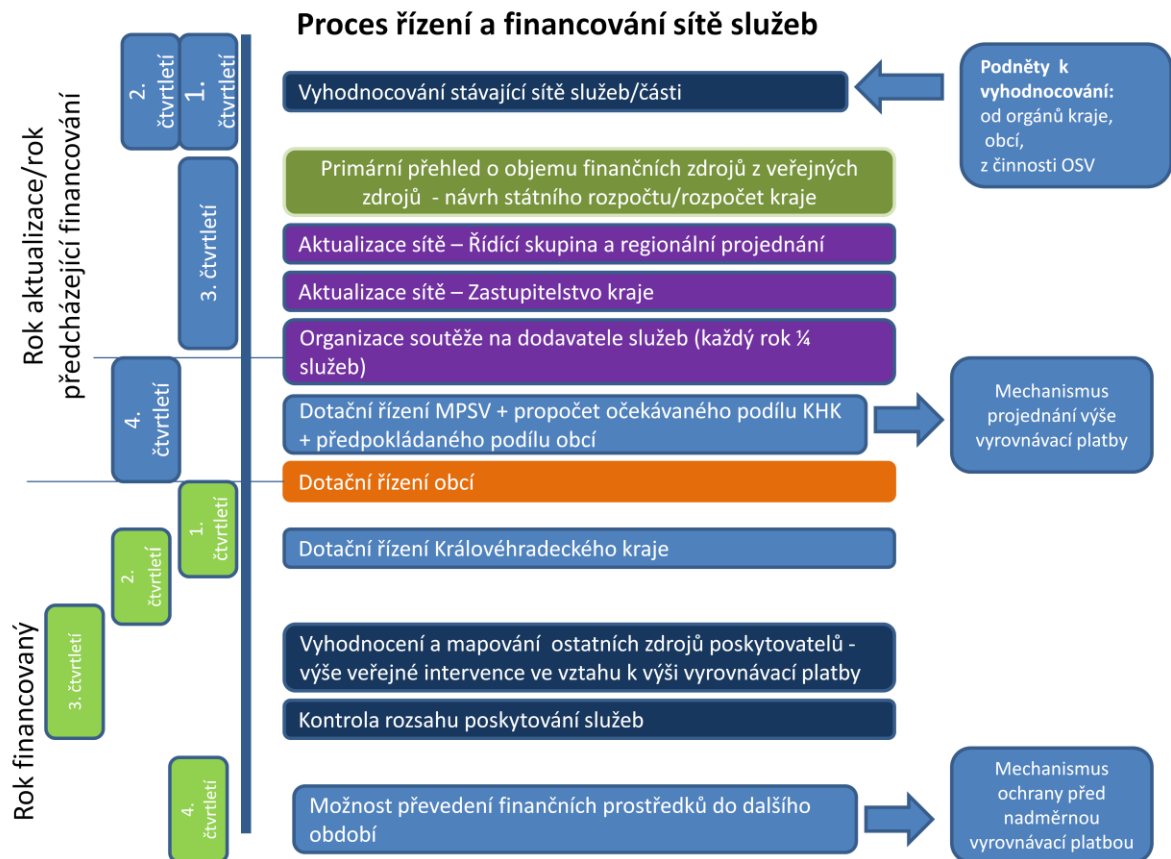
11.9. Krok č. 9 – aktualizace dokumentů víceletého financování dle výstupů práce MPSV případně jiných krajů (2013)

Vzhledem k tomu, že přelom roku 2012 / 2013 pravděpodobně přinese další výstupy práce odborných týmů MPSV, bude nezbytné aktualizovat některé dílčí výstupy Metodiky o tyto nové poznatky tak, aby postupy KHK byly plně v souladu s celostátní „dobrou praxí“.

11.10. Krok č.10 – příprava první vlny aktualizace sítě SS (2014/2015)

Zkušenosti a vyhodnocení praxe roku 2013 bude možno využít k návrhu první systémové aktualizace sítě SS v souladu s Metodikou.

12. Přílohy

12.1. Příloha č. 1 - Síť podporovaných sociálních služeb Královéhradeckého kraje pro období 2012 – plné znění dokumentu

Síť veřejně podporovaných sociálních služeb Královéhradeckého kraje je tvořena kapacitami sociálních služeb působících na území Královéhradeckého kraje, které v rámci procesů plánování sociálních služeb prokázaly potřebnost pro občany kraje. Síť je definována jako síť maximální. Síť sociálních služeb je tvořena sítí pobytových sociálních služeb (dle § 48, § 49, a § 50 zákona č. 108/2006 Sb. v platném znění) a sítí terénních, ambulantních a dalších pobytových služeb. Sociální služby a jejich kapacity, které jsou zahrnuty do sítě sociálních služeb Královéhradeckého kraje, obsahuje příloha 1 a příloha 2 tohoto dokumentu.

Síť sociálních služeb slouží jako podklad pro financování sociálních služeb z rozpočtu Královéhradeckého kraje a pro tvorbu žádosti o poskytnutí dotace předkládané krajským úřadem dle § 101 zákona č. 108/2006 Sb. o sociálních službách v platném znění. Z rozpočtu Královéhradeckého kraje a státního rozpočtu budou finančně podpořeny pouze kapacity služeb, které jsou zahrnuty v síti sociálních služeb Královéhradeckého kraje.

Financování sociálních služeb vychází z předpokladu kontinuity financování obcí, kraje a státu, zařazení do sítě sociálních služeb není deklarácí výše finanční podpory. Konkrétní výše prostředků pro konkrétní poskytovatele bude určena v průběhu jednotlivých dotačních řízení.

Základní předpoklad pro zajištění dostupnosti kapacit je, že poskytovatel je schopen tyto kapacity služeb zajistit při stávajícím objemu finančních prostředků.

Při navyšování objemu finančních prostředků v žádostech o dotace, které jsou vyvolány posilováním personální kapacity terénních, ambulantních i pobytových služeb se předpokládá, že navýšení objemu finančních prostředků souvisejících s personálním posílením služby znamená zvýšení kapacity těchto služeb, i bez ohledu na změnu kapacity uvedené v této síti a musí být projednáno jako změna kapacit služby.

Změna struktury kapacit sítě pobytových sociálních služeb (dle § 48, §49, § 50 zákona č. 108/2006 Sb. v platném znění) podléhá projednání s Královéhradeckým krajem (zastupitelstvem Královéhradeckého kraje), žádosti o změnu struktury kapacit dle jednotlivých druhů služeb pro následující rok, je nutné předložit do 31. srpna běžného roku. Celkové kapacity těchto služeb jsou za předpokladu kontinuálního vývoje považovány za dostatečné. V souladu s cílem 1.3. a Strategie Královéhradeckého kraje v oblasti sociálních služeb 2011 - 2016 není žádoucí podporovat žádné nové kapacity těchto pobytových zařízení nad současný stav.

Aktualizace sítě terénních, ambulantních služeb a dalších pobytových služeb (ostatní pobytové služby mimo § 48, §49, § 50 zákona č. 108/2006 Sb. v platném znění) bude realizována 1 x ročně, na základě žádosti předložené obcí, případně na základě zjišťování potřeb při přípravě a vyhodnocování plánu rozvoje sociálních služeb Královéhradeckého kraje vytvářeného na základě § 95 zákona č. 108/2006 Sb. v platném znění.

Obec k žádosti o zařazení nových kapacit, případně omezení stávajících kapacit sociálních služeb zařazených v síti sociálních služeb předkládá informace o potřebnosti služby a zajištění jejího financování z rozpočtů místních samospráv, včetně vyjádření k dopadům do financování ostatních sociálních služeb podporovaných obcí, zařazených do sítě sociálních služeb. Podmínkou zařazení

nových kapacit sociálních služeb je zajištění financování ze strany místních samospráv, případně rozpočtů zřizovatele, ve výši min. 15 – 20 % pro poradenské služby, 40 - 55 % pro terénní a ambulantní služby sociální péče pro seniory, 40 - 50 % pro pobytové služby sociální péče pro seniory, 15 – 20 % pro terénní, ambulantní a pobytové služby sociální péče pro zdravotně postižené, 20 – 40 % pro nízkoprahová zařízení pro děti a mládež a sociálně aktivizační služby pro zdravotně postižené, 15 – 20 % pro ostatní služby sociální prevence, přepočteno z celkové intervence veřejných rozpočtů. Tento podíl může být snížen v případě, že jsou služby poskytovány na území více než třetiny obcí s rozšířenou působností na území Královéhradeckého kraje v případě terénních služeb, v případě pobytových a ambulantních služeb pokud nebude počet uživatelů z jedné obce dosahovat více než 20 % podíl na celkovém počtu uživatelů služby a dále v případech, kde hrozí, že by v důsledku nedostupnosti služby mohlo docházet k situacím, které by vedly k ohrožení života nebo zdraví osoby v důsledku neposkytnutí sociální služby. Návrhy na změny struktury sítě sociálních služeb jsou předkládány krajské řídicí skupině pro plánování sociálních služeb.

Při zařazení nových kapacit do sítě sociálních služeb, případně omezení stávajících kapacit sociálních služeb zařazených v síti sociálních služeb bere zastupitelstvo Královéhradeckého kraje v úvahu především potřebnost dané služby, soulad cílů služby s cíly formulovými Strategií Královéhradeckého kraje v oblasti sociálních – Plánem sociálních služeb v Královéhradeckém kraji 2011 – 2016, rozsah financování služeb z rozpočtů místních samospráv, změny legislativních předpisů a předpokládaný objem finančních prostředků určených na financování sociálních služeb na následující rok.

Každoročně k 31. srpnu bude vyhodnocována aktuální podoba stávající sítě sociálních služeb a předloženy návrhy k její aktualizaci.

PŘÍLOHY: (samostatné soubory pdf.) – nejsou součástí této Metodiky

Příloha č. 1: Síť pobytových sociálních služeb (dle § 48, § 49, a § 50 zákona č. 108/2006 Sb. v platném znění)

Příloha č 2: Síť terénních, ambulantních a dalších pobytových služeb

12.2. Příloha č. 2 - Popis hlavních zásad při posuzování návrhu dotací MPSV na základě rozboru situace v roce 2011

Program podpory A – neinvestiční dotace na sociální služby pro rok 2011

Souhrnný komentář KÚ ke stanovení „reálných návrhů dotací“ pro rok 2011³⁴:

Služby sociální péče – pobytové služby

Na jednání Krajské řídicí skupiny (političtí zástupci a vedoucí sociálních odborů obcí s rozšířenou působností) byla na základě projednání všech žádostí projednána výše návrhu optimální podpory tak, aby se maximálně blížil předpokládanému směrnému číslu. Bylo dále přijato rozhodnutí, že při stanovení reálné varianty se budou přednostně krátit pobytová zařízení větších obcí a měst a příspěvkové organizace kraje, popř. poradenství.

Použitý vzorec:

Optimální návrh = Maximální návrh – náklady služby * 0,15 (výše podpory ze strany obcí, minimální podpory ze strany zřizovatelů.) – optimální výběr od klientů.

Pozn. Pro objektivnost byl použit koeficient 0,15, který odpovídá poměru příspěvku na provoz a nákladů pro PO KHK pro rok 2011.

Služby sociální péče – ambulantní/terénní služby

Krajská řídicí skupina přijala pro rok 2011 zásadu, že více oproti roku 2010 budou podpořeny terénní služby tak, aby byly vytvořeny předpoklady pro jejich rozvoj i pro následující období v souladu s krajským plánem rozvoje sociálních služeb (Strategií KHK).

Tato zásada vychází z rozboru vývoje nákladů a kapacit terénních a pobytových služeb v KHK od roku 2005 s návazností na demografický vývoj do roku 2016.

Z toho samostatně komentář k pečovatelské službě

Pečovatelská služba spadá pod terénní služby, takže byl uplatněn postup jako u ostatních služeb sociální péče. Výše výběru od klientů byla pouze pomocným ukazatelem. Jedním z cílů pro rok 2010 je posílení služeb, nikoliv jenom „přežití“. V roce 2011 byla realizována v rámci IP aktivita vedoucí k posílení schopnosti pečovatelských služeb vybírat úhrady od klientů. Pro rok 2011 z nepochopitelných důvodů řada organizací, zřízených obcemi, nepodala oproti roku 2010 žádost o dotaci.

Osobní asistence

U této služby se trvale řeší nízké výběry od klientů a střet se skutečností působení školních asistentů. Pro rok 2011 byla problematika nízkých výběrů od klientů zohledněna v návrzích na dotace s cílem zvýšit úsilí služeb při vybírání úhrad.

³⁴ Vysvětlení přístupu KÚ KHK ke stanovení reálného návrhu dotace z optimálního návrhu dotace v rámci směrného čísla pro rok 2011

<p>Denní stacionáře Centra denních služeb</p>	<p><i>Spadají pod služby, kde výše výběru od klientů byla pouze pomocným ukazatelem. Jedním z cílů pro rok 2011 bylo posílení služeb, nikoliv jenom „přežití“, což bylo i v souladu se Strategií KHK.</i></p>
<p>Služby sociální prevence</p>	<p><i>U služeb sociální prevence byla zohledněna okolnost, že jsou převážně financovány v rámci individuálního projektu, a bylo ověřeno, že prostředky, které budou poskytnuty jednotlivým poskytovatelům v roce 2011 včetně plateb individuálního projektu, převyší prostředky poskytnuté v roce 2010.</i></p>
<p>Odborné sociální poradenství</p>	<p><i>Pro služby sociálního poradenství je navržena v reálné variantě dotace ve výši roku 2010, krácená poměrem směrných čísel. Výjimkou byly pouze služby, které jsou dle zástupců v Krajské řídicí skupině klíčové pro obce.</i></p>

12.3. Příloha č. 3 – Přehled kompetencí jednotlivých zadavatelů SS v rámci procesu plánování a financování SS

Kompetence	Role obce (na úrovni PO3)	Role kraje	Role MPSV	Nástroj víceletého fin.
Mapování potřeb uživatelů	Realizační – mapuje potřeby	Metodická, mapování potřeb u vybraných skupin obyvatel, kooperace s obcemi	Obecně metodická, analytická, výzkumná	Postup k mapování potřeb
Mapování potřeb z výkonu úřední činnosti	Realizuje analýzu záznamů z úřední činnosti	Sumarizuje záznamy, hledá vazby na statisticky méně významné služby	Metodická	Postup k mapování potřeb
Mapování potřeb u poskytovatelů sociálních služeb v regionu	Mapování v území	Mapuje potřeby u regionálních služeb, metodika, výběrová šetření	Metodická, podpůrná	Postup k mapování potřeb
Předávání informací o potřebách obyvatel jiných obcí (zejm. od poskytovatelů)	Součinnost, předává jiným obcím	Realizační, koordinační		
Rozhodování o potřebnosti služby	Obec v součinnosti s krajem	Strategické směřování, finanční plánování – lokalizace, efektivita	Strategická	Postup k mapování potřeb; doporučení k využití přirozených zdrojů a souvisejících služeb
Rozhodování o náplni a časové dostupnosti služby, cílové skupině, formě	Nastavení služby dle místních potřeb	Metodická, nastavení minimálního a maximálního rozsahu náplně a dostupnosti služby	Legislativní a obecně metodická	Globální cíle služeb – zadavatel stanoví požadované cíle a činnosti služeb; Doporučující kritéria pro stanovení min. velikosti a časové dostupnosti služeb
Rozhodování o lokalizaci služby	Spoluúčast při lokalizaci	Konečné slovo v lokalizaci	Normování – minimální územní	Minimální územní standard pokrytí

			standardy	služeb
Rozhodování o kapacitách služeb	Nastavení kapacit podle potřeb s finanční účastí obce	Min. normativ pro lokality – minimální garance pro občany KHK, garantovaná úroveň, max. hranice s ohledem na efektivitu – nepodporovat vytížení služeb	Normativ pro území kraje – alespoň v typologii služeb – nastavení základních směrů sítě služeb	Doporučující kritéria pro stanovení min. velikosti a časové dostupnosti služeb
Rozhodování o velikosti služby – efektivitě	Dohoda s KHK, dle místních potřeb, závisí na financování obce	Stanovení minimální velikosti služby, nastavení hranic rozsahu,		Doporučující kritéria pro stanovení min. velikosti a časové dostupnosti služeb
Nastavení personální přiměřenosti	Z pozice potřeb uživatelů	Metodicky z odborné pozice		Vymezení služeb – min. vytížení pracovníků
Nastavení min. a maximální sazby finančních úhrad uživatele	Spoluurčuje sazbu	Nastavuje sazbu v rozmezí	Vyhláška 505/2006 a kritéria dotačního řízení	Vymezení služeb; mechanismus výpočtu vyrovnávací platby
Nastavení ceny služby – mechanismus výpočtu vyrovnávací platby	Konečné rozhodnutí o ceně služby v řádu +/-10 % Spoluúčast při nastavování pravidel	Základní rámce pro finance státního rozpočtu a KHK – rozsah spoluúčasti obcí	MPSV – základní kritéria a objemy	Mechanismus výpočtu vyrovnávací platby
Řešení nadregionálních služeb (jejichž cílová skupina „statistická významnost cílové skupiny“ zahrnuje min. 3 PO3)	Za své území formulují potřebnost cílové skupiny	Rozhoduje o veškerých předchozích kritériích		
Výběr poskytovatele	Spoluúčast při výběru, spoluúčast při nastavení kritérií - pravidel	Organizace výběru, nastavení kritérií		Pravidla soutěže – způsob výběru dodavatelů
Formulace pravidel sítě	Spoluúčast při formulaci pravidel	Navrhuje pravidla	Metodická	Mechanismus výpočtu vyrovnávací platby;

				vymezení služeb
Kontrola dostupnosti a rozsahu poskytování služby	Zajišťuje u místních služeb, součinnost u ostatních	Součinnost u místních služeb, zajišťuje u služeb nadregionálních, metodika	KÚ – kontrola registrací	Viz 10.6.4 posuzování efektivity stávající sítě
Hodnocení kvality – dosahování cíle	Součinnost – podle potřeb	Metodicky - součinnost	Inspekce kvality	Viz 10.6.4 posuzování efektivity stávající sítě
Provádění finančních analýz	Mapování v terénu	Pro stanovení mechanismu vyrovnávací platby	Nadregionální hodnocení a směry	

Projekt je financován z ESF prostřednictvím Operačního programu Lidské zdroje a zaměstnanost a státního rozpočtu ČR

12.4. Příloha č. 4 - Doporučení k využití přirozených zdrojů a souvisejících sociálních služeb (služby nižšího stupně / řádu)³⁵

<i>Cílová skupina Globální cíl</i>	<i>Převládající potřeby cílové skupiny</i>	<i>Přirozený nástroj podpory</i>	<i>Popis práce s přirozeným zdrojem</i>	<i>Dostupnost sociálních služeb</i>	<i>Popis práce se souvisejícími sociálními službami</i>
Senioři	Zajištění vhodného bydlení	Bezbariérové bydlení	Jsou přirozené zdroje zmapovány?		Jsou služby nastaveny tak, aby nabízely své služby během doby, kdy jsou pečující v zaměstnání?
Udržení seniorů v přirozeném prostředí.	Zajištění denního dohledu	Domácí zdravotní péče	Je vyhodnocován zájem o přirozené zdroje?	Centrum denních služeb/denní stacionář	Jsou služby nabízeny v rámci jednání se zájemci o službu, při vyhodnocování individuálního plánu?
Zajištění využití pobytových služeb pouze u osob, kteří vyžadují nepřetržitý dohled třetí osoby.	Zajištění celodenního dohledu		Znají pracovníci úřadů přirozené zdroje pomoci a podmínky jejich využití? Jsou přirozené zdroje nabízeny při jednání pracovníků úřadů a souvisejících služeb?	Tísňová péče	Znají pracovníci úřadů a souvisejících služeb cílovou skupinu, cíle a obsah služeb? Nabízejí je občanům při jednáních?
Maximální využití přirozených zdrojů řešení.	Zajištění hygieny		Je při sociálním šetření zjišťována schopnost využití přirozených zdrojů pomoci?	Pečovatelská služba	Jaké kroky jsou v této oblasti podnikány?
	Zajištění pomoci při oblékání,	Podpora a edukace	Není nastavena cena sociálních		Mají blízké pobytové služby

³⁵ Ukázka materiálu – v rámci nástrojů řízení sítě musí být dopracován pro hlavní cílové skupiny

	stravování	pečujících	služeb tak, aby motivovala k nevyužití přirozeným zdrojům pomoci?		k dispozici informace o dostupné síti služeb v konkrétním regionu?
	Zajištění podpory při pohybu	Půjčovny kompenzačních pomůcek	Jsou dostatečně využity přirozené zdroje pro cílovou skupinu?	Osobní asistence	Existuje spolupráce sociálních pracovníků obcí, sociálních služeb a sociálních pracovníků ve zdravotnických zařízeních? Jak je nastavena?
	Zajištění společenského kontaktu	Klub seniorů	Jsou vyhodnocovány bariéry v přístupu k přirozeným zdrojům a podnikány kroky k jejich snížení nebo odstranění?	Poradenství/prosazování práv	Mají sociální služby nastaveny postupy pro zprostředkování související sociální služby (služby poskytované v komunitě)?
	Zajištění stravy	Dovážka obědů	Mají pečující osoby informace o dostupné pomoci, o způsobu péče o své blízké? Mají přehled o vhodných kompenzačních pomůčkách a jejich využití?	Sociální práce obcí v přenesené působnosti	Je nabídka nastavena služeb zpracována a propagována tak, aby motivovala k využití i méně rozšířených činností?
	Odlehčení pečujícím	Stravování pro seniory		Odlehčovací služby	Je nabízeno zájemcům o službu zpracování komplexního plánu péče využívajícího dostupné zdroje v komunitě?
Děti se zdravotním postižením	Zajištění podpory ve škole během vyučování, (hygiena, oblékání, doprovod, stravování)	Školní aktivity – vzdělávání	Jsou přirozené zdroje a jejich dostupnost pro děti se zdravotním postižením zmapovány?	Osobní asistence	Je dostupná osobní asistence mimo školská zařízení? Je nastavena spolupráce osobní asistence a školských zařízení?
Udržení dětí v přirozené rodině nebo v pěstounské péči.	Zajištění dohledu mimo školní vyučování	Mimoškolní a zájmové aktivity	Je vyhodnocován zájem o využití přirozených zdrojů u dětí se ZP?	Denní stacionáře/centra denních služeb	Jsou k dispozici služby denních stacionářů, které v kombinaci se školskými zařízeními zajišťují péči v době, kdy jsou pečující v zaměstnání?

Maximální využití přirozených zdrojů řešení.	Zajištění pomoci při oblékání, stravování, hygieně	Dostupná doprava	Jsou při sociálním šetření v rámci sociálních služeb schopnosti a možnosti využití přirozených zdrojů pomoci?	Sociálně aktivizační služby	Znají pracovníci úřadů, souvisejících sociálních služeb, školských zařízení cílovou skupinu, cíle a obsah služeb? Nabízejí je občanům při jednáních?
Podpora pečujících osob a proaktivní směřování dětí se ZP.	Zajištění podpory při pohybu	Spolkové aktivity zdravotně postižených/dobrovolná pomoc	Není nastavena cena sociálních služeb tak, aby motivovala k nevyužití přirozeným zdrojům pomoci?	Sociální práce obcí v přenesené působnosti	Mají blízké pobytové služby k dispozici informace o dostupné síti služeb v konkrétním regionu?
Podpora rodičů k zapojení do zaměstnání.	Zajištění výchovných, volnočasových a vzdělávacích aktivit	Podpora a edukace pečujících	Jsou vyhodnocovány bariéry v přístupu k přirozeným zdrojům a podnikány kroky k jejich snížení nebo odstranění?	Poradenství/prosazování práv	Existuje spolupráce sociálních pracovníků obcí, sociálních služeb a pracovníků školských zařízení? Jak je nastavena?
	Zajištění odlehčení rodičům	Půjčovny kompenzačních pomůcek	Mají pečující osoby informace o dostupné pomoci, o způsobu péče o své blízké? Mají přehled o vhodných kompenzačních pomůčkách a jejich využití?	Odlehčovací služby	Jsou pečující informováni o odlehčovacích službách? Jsou o odlehčovacích službách informováni pracovníci úřadů a souvisejících sociálních služeb?
	Podpora rodičů při řešení výchovných a vzdělávacích otázek		Jsou dostatečně využity přirozené zdroje pro cílovou skupinu? Jsou vytvořeny podmínky pro zájmové a volnočasové činnosti rodičů s dětmi se zdravotním postižením? Nenahrazují sociální služby povinnosti škol? Vytváří sociální služby dostatečné podmínky pro optimální využití jiných zdrojů? (mimoškolních aktivit, školního	Raná péče	Jsou pracovníci rané péče informováni o dostupné pomoci v regionu a zprostředkovávají ji? Jsou zajištěny volnočasové aktivity pro rodiny a děti? Pokud jsou realizovány prostřednictvím SAS, existuje důvod, proč není zajištěn mimo sociální služby?

Osoby s duševním onemocněním

Zajištění a udržení vhodného bydlení

Dostupné bydlení

Sociální rehabilitace

Udržení osob s duševním onemocněním v přirozeném prostředí.

Hospodaření s finančními prostředky

Sociálně aktivizační služby

Minimalizace rizika relapsu nemoci.

Aktivizace a sociální kontakty

Snížení rizika sociálního vyloučení.

Péče o zdraví, dohled nad léčebným režimem

Podpora využití přirozených zdrojů pomoci a síťování služeb.

Zajištění vhodného stravování

Zapojení osob s duševním onemocněním do zaměstnání.

Zajištění bezpečí, ochrana před zneužitím.

Hledání vhodného zaměstnání

Zajištění hygieny

Komunikace s okolím

Projekt je financován z ESF prostřednictvím Operačního programu Lidské zdroje a zaměstnanost a státního rozpočtu ČR

12.5. Příloha č. 5 - Definice minimálního standardu prostorové dostupnosti (lokalizace služby) dle jednotlivých druhů služby.

Druh služby	Doporučená regionální působnost	Max. úroveň dostupnosti	Okruh osob
<i>Poradenství</i>	Okres	Do 25 minut	60 000 obyvatel
<i>Osobní asistence</i>	Okres	Obec s rozšířenou působností	60 000 obyvatel
<i>Pečovatelská služba</i>	Obec s pověřeným obecním úřadem	Obec s rozšířenou působností	8 000 obyvatel
<i>Tísňová péče</i>	Do 30 minut	Obec s rozšířenou působností	20 000 obyvatel
<i>Průvodcovské a předčitatelské</i>	2 – 3 místa v KHK	Okres	150 000 obyvatel
<i>Podpora samostatného bydlení</i>	Okres	Sídla od 10 000 obyvatel	60 000 obyvatel
<i>Odlehčovací služby - senioři</i>	Do 30 minut	Území obce s rozšířenou působností	20 000 obyvatel
<i>Odlehčovací služby – zdravotně postižení</i>	Okres	Do 30 minut	80 000 obyvatel
<i>Centra denních služeb/DS – senioři</i>	Do 20 minut	Sídla nad 4 000 obyvatel (26 sídel)	12 000 obyvatel
<i>Centra denních služeb/DS – osoby se zdravotním postižením</i>	Do 20 minut	Obce s rozšířenou působností	15 000 obyvatel
<i>Týdenní stacionáře</i>	V rámci odlehčovací služby	V rámci odlehčovací služby	-
<i>Domovy pro osoby se zdravotním postižením</i>	Do 60 minut	Obec s rozšířenou působností	60 000 obyvatel
<i>Domovy pro seniory</i>	Okres	Sídla nad 6 000 obyvatel	10 000 obyvatel
<i>Domovy se zvláštním režimem</i>	Do 60 minut	Okres	100 000 obyvatel
<i>Chráněné bydlení – osoby s mentálním postižením</i>	Do 40 minut	Obce s rozšířenou působností	60 000 obyvatel
<i>Raná péče</i>	Do 90 minut	Do 45 minut	150 000 obyvatel
<i>TKI</i>	Celorepubliková působnost		-
<i>Tlumočnické služby</i>	2 – 3 místa v KHK	Okres	150 000 obyvatel
<i>Azylové domy - osoby bez přístřeší</i>	Okres	Sídla nad 10 000 obyvatel	60 000 obyvatel

Azylové domy – matky s dětmi	Do 30 minut	Okres	20 000 obyvatel
Domy na půl cesty	1 – 2 zařízení	2 zařízení	300 000 obyvatel
Kontaktní centra	Sídla nad 30 000 obyvatel	Sídla nad 30 000 obyvatel	-
Krizová pomoc	1 – 3 zařízení	okres	120 000 obyvatel
Intervenční centra	1 – 3 zařízení	okres	120 000 obyvatel
Nízkoprahová denní centra	Sídla nad 20 000 obyvatel	Sídla nad 15 000 obyvatel	-
Nízkoprahová zařízení pro děti a mládež	Sídla nad 10 000 obyvatel	Sídla nad 5 000 obyvatel	20 000 obyvatel
Noclehárny	Sídla nad 20 000 obyvatel	Sídla nad 15 000 obyvatel	-
Služby následné péče	1 – 3 oblasti	Okres	
Sociálně aktivizační služby pro rodiny s dětmi – komunitní	Dle výskytu komunity, spádovost obec s rozšířenou působností	Dle výskytu komunity	-
Sociálně aktivizační služby pro rodiny s dětmi – terapeutické	1 – 3 zařízení	Okres	120 000 obyvatel
Sociálně aktivizační služby pro seniory a osoby se zdravotním postižením	Okres	Obec s rozšířenou působností	20 000 obyvatel
Sociálně terapeutické dílny	Okres	Obec s rozšířenou působností	20 000 obyvatel
Terapeutické komunity	Celorepubliková působnost		-
Terénní programy	Do 90 minut	Do 45 minut	150 000 obyvatel
Sociální rehabilitace	Okres	Obec s rozšířenou působností	20 000 obyvatel

12.6. Příloha č. 6 - Doporučující kritéria pro stanovení minimální velikosti a časové dostupnosti jednotlivých druhů služeb

Druh služby	Kapacitní jednotka	Doporučená min. kapacita	Časová dostupnost denní	Časová dostupnost týdenní
Poradenství	Pracovník přímé práce	2	-	20 hodin
Osobní asistence	Pracovník přímé péče	7	12- 24 hodin	84 -168 hodin
Pečovatelská služba	Pracovník přímé péče	5	12 hodin	84 hodin
Tísňová péče	Uživatelů/pro výjezdní jednotku/pult	20/250 (doporučené vytížení)	24 hodin	168 hodin
Průvodcovské a předčitatelské sl.	-	-	-	-
Podpora samostatného bydlení	Pracovník přímé péče	5 (vhodné propojit se související službou)	24 hodin	168 hodin
Odlehčovací služby (pobyt)	lůžko	20 – 40 (nebo jako součást jiného pobytového zařízení)	24 hodin	168 hodin
Centra denních služeb	Pracovník přímé péče	3	8 - 10 hodin	40 - 50 hodin
Denní stacionáře	Pracovník přímé péče	3	8 - 10 hodin	40 -50 hodin
Týdenní stacionáře	lůžko	20 (nebo jako součást jiného pobytového zařízení)	24 hodin	96 hodin
Domovy pro osoby se zdravotním postižením	lůžko	20 (nebo jako součást jiného pobytového zařízení)	24 hodin	168 hodin
Domov pro seniory	lůžko	35 (nebo jako součást jiného pobytového zařízení)	24 hodin	168 hodin
Domovy se zvláštním režimem	lůžko	20	24 hodin	168 hodin
Chráněné bydlení –	lůžko	6	-	-

osoby s mentálním postižením					
Raná péče	Pracovník přímé práce		3	-	-
TKI			-	-	-
Tlumočnické služby	Pracovník přímé práce		2	8 hodin	40 hodin
Azylové domy - osoby bez přístřeší	lůžko	(nebo jako součást jiného pobytového zařízení)	20	24 hodin	168 hodin
Azylové domy – matky s dětmi	lůžko	(nebo jako součást jiného pobytového zařízení)	20	24 hodin	168 hodin
Domy na půl cesty	lůžko		8	24 hodin	168 hodin
Kontaktní centra	Pracovník přímé práce		3	7 hodin	35 hodin
Krizová pomoc (terénní a ambulantní)	Pracovník přímé práce	(nebo jako součást jiné služby)	3	-	20 hodin
Intervenční centra	Pracovník přímé práce		3	-	20 hodin
Nízkoprahová denní centra	Pracovník přímé práce		2,5	5 hodin	35 hodin
Nízkoprahová zařízení pro děti a mládež	Pracovník přímé práce		2,5	5 hodin	25 hodin
Noclehárny	lůžko	(nebo jako součást jiného pobytového zařízení)	20	14 hodin	98 hodin
Služby následné péče			-	-	-
Sociálně aktivizační služby pro rodiny s dětmi - komunitní	Pracovník přímé práce		2,5	5 hodin	25 hodin
Sociálně aktivizační služby pro rodiny s dětmi	Pracovník přímé práce		2,5	5 hodin	25 hodin
-					

terapeutické				
Sociálně aktivizační služby pro seniory a osoby se zdravotním postižením	-	-	-	-
Sociálně terapeutické dělno	Pracovník přímé práce	1,5	8 hodin	40 hodin
Terapeutické komunity	-	-	-	-
Terénní programy	Pracovník přímé práce	3	8 hodin	40 hodin
Sociální rehabilitace	Pracovník přímé práce	3	8 hodin	40 hodin

- (4) Sociální služby dle článku 1 odstavce 1 budou Poskytovatelem poskytovány _____ [v jakém místě / v jakém území].
- (5) Poskytovatel je pověřen poskytováním sociálních služeb dle článku 1 odstavce 1 tohoto Pověření v rámci Sítě sociálních služeb v Královéhradeckém kraji na dobu _____ let.

Článek 2

- (1) Pro účely vyrovnání nákladů Poskytovatele souvisejících s poskytováním sociálních služeb dle článku 1 odstavce 1 tohoto Pověření bude Poskytovateli poskytována Královéhradeckým krajem vyrovnávací platba, která bude pro každý kalendářní rok vypočítávána způsobem stanoveným v Příloze č. 1 tohoto Pověření.
- (2) Vyrovnávací platba poskytovaná Poskytovateli nepřesáhne částku, která je nezbytná k pokrytí čistých nákladů vynaložených při poskytování služby obecného hospodářského zájmu, včetně přiměřeného zisku. Částka přesahující částku, která je nezbytná k pokrytí čistých nákladů vynaložených při poskytování sociální služby, včetně přiměřeného zisku, představuje nadměrné vyrovnání, které je Poskytovatel za podmínek stanovených tímto Pověřením povinen vrátit KHK.

Článek 3

- (1) K zajištění kontroly nad tím, aby poskytnutím vyrovnávací platby nedošlo k vyplacení nadměrného vyrovnání, je Poskytovatel povinen řádně vést účetní záznamy o použití prostředků jemu poskytnutých jako vyrovnávací platba v souladu s tímto Pověřením, přičemž na konci každého účetního období je Poskytovatel povinen předložit KHK odpovídající účetní závěrku, ze které bude patrné, jakým způsobem a na jaké účely byla vyrovnávací platba Poskytovatelem použita.
- (2) Oprávnění zaměstnanci KHK jsou oprávněni kdykoli po dobu trvání tohoto Pověření provést kontrolu vedení účetních záznamů podle článku 3 odstavce 1 tohoto Pověření, jakož i kontrolu jejich úplnosti a správnosti; oprávnění se vztahuje také na kontrolu rozsahu a kvality poskytovaných služeb.
- (3) Poskytovatel se na výzvu Objednatele zavazuje vyplnit příslušná data do „aplikace Benchmarking“ pro daný kalendářní rok. Objednavatel se zavazuje vyzvat Poskytovatele k vyplnění aplikace Benchmarking nejpozději 30 dní před ukončením sběru dat za příslušný rok. Zároveň s výzvou vždy upřesní i webovou adresu pro uložení dat.
- (4) Poskytovatel je povinen vést evidenci o poskytovaných službách, která je podkladem k vykazování rozsahu poskytovaných služeb. Dále je povinen prokazatelně doložit dostupnost poskytované služby dle požadavků sítě stanovených vymezením služeb.
- (5) V případě, že z účetní závěrky předložené Královéhradeckému kraji vyplývá, že Poskytovateli bylo poskytnuto nadměrné vyrovnání, vyzve KHK Poskytovatele k vrácení částky, která převyšuje

částku nezbytnou k pokrytí čistých nákladů vynaložených při poskytování služby obecného hospodářského zájmu, včetně přiměřeného zisku. Královéhradecký kraj v takovém případě rovněž upraví parametry pro výpočet vyrovnávací platby v budoucnu.

- (6) Pokud však nadměrně vyplacená částka nepřesáhne 10 % průměrné roční vyrovnávací platby, lze tuto nadměrnou částku převést do dalšího účetního období a odečíst ji od vyrovnávací platby splatné v daném období.

Článek 4

Poskytovateli je Královéhradeckým krajem uděleno výhradní oprávnění [...]; toto oprávnění je _____ [popis, povaha]. / Poskytovateli nejsou v souvislosti s poskytováním služeb obecného hospodářského zájmu Královéhradeckým krajem udělena žádná zvláštní či výhradní oprávnění.

Pozn:

Rozhodnutí 2012/21/EU vyžaduje, aby v pověření byla uvedena „povaha jakýchkoli výhradních nebo zvláštních práv udělených podniku orgánem poskytujícím podporu“

Článek 5

Poskytovatel je povinen nejméně po dobu 10 let po ukončení doby, po kterou je povinen v souladu s tímto Pověřením poskytovat služby obecného hospodářského zájmu, uchovávat veškerou dokumentaci související s poskytováním těchto služeb a čerpáním vyrovnávací platby od KHK.

Článek 6

Při poskytování služeb v souladu s tímto Pověřením je Poskytovatel povinen dodržovat obecně závazné právní předpisy České republiky, zejména zákon č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, v aktuálním znění, a zákon č. 319/2006 Sb., o některých opatřeních ke zprůhlednění finančních vztahů v oblasti veřejné podpory, a o změně zákona č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty, v aktuálním znění.

[odkaz na usnesení zastupitelstva kraje, smlouvu, zakázku...]

V _____, dne _____

[razítko a podpis příslušné úřední osoby]

Příloha č. 1 - Způsob výpočtu vyrovnávací platby za poskytování sociální služby

12.8. Příloha č. 8 – Návrh dokumentu „Sítě podporovaných sociálních služeb Královéhradeckého kraje pro období 2013 – 2014“

Zastupitelstvo Královéhradeckého kraje schválilo svým usnesením se ze dne 6.9.2012, č....., projekt modelu víceletého financování sociálních služeb v Královéhradeckém kraji. Projekt je výsledkem poctivého úsilí zainteresovaných subjektů a pracovníků o dosažení co nejvyšší stability a efektivnosti systému plánování a financování sociálních služeb v Královéhradeckém kraji. Je nedílnou součástí Strategie KHK v oblasti sociálních služeb – Plánu rozvoje sociálních služeb v KHK 2011 – 2016. Součástí rozhodnutí zastupitelstva je i schválení podoby Sítě podporovaných sociálních služeb v KHK na období 2013 – 2014.

(1) Současná situace

Projekt „Příprava modelu víceletého financování sociálních služeb v Královéhradeckém kraji“ je realizován v době, kterou lze v oblasti plánování a financování sociálních služeb bez nadsázky označit za „převratnou“. Výjimečnost situace je dána naléhavou nezbytností započítí resp. pokračování již započaté aktivní přípravy na období roku 2014 a následující; význam tohoto období je představován souhrnem několika faktorů, které zásadním způsobem ovlivní rámec budoucího fungování systému poskytování sociálních služeb, a to jak po právní, organizační, tak i ekonomické stránce.

Podoba a koncepce sítě podporovaných sociálních služeb v KHK pro období 2013 – 2014 je ovlivňována zejména následujícími skutečnostmi.

Dlouhodobá vize resortu práce a sociálních věcí pro oblast sociálního začleňování

Dlouhodobá vize resortu práce a sociálních věcí pro oblast sociálního začleňování („Vize“)³⁶ představuje ucelenou a systematickou koncepci MPSV pro oblast sociálního začleňování až do roku 2020. Vize vychází z předpokladu, že **rok 2014 bude pro oblast politiky sociálního začleňování rokem významným, kdy začne nové plánovací období 2014 – 2020 Evropských strukturálních fondů**. Součástí přípravy na toto období je i připravovaná reforma systému financování sociálních služeb s ohledem na zajištění transparentního a nediskriminujícího prostředí pro poskytovatele všech právních forem, zajištění adekvátního podílu veřejných a soukromých zdrojů, a tím i zvýšení stability a efektivnosti financování systému sociálních služeb zaměřených preventivně proti vzniku sociálního vyloučení. Kroky, které vedou k zajištění takového prostředí, musí být učiněny bez ohledu na zdroj financování. Důležitým prvkem budou tzv. sítě, které budou vytvářet jednotlivé instituce, mající zodpovědnost za zajištění místní a typové dostupnosti sociálních služeb. Přitom není důležité, zda finanční podpora bude poskytována prostřednictvím státního rozpočtu samosprávám, nýbrž aby byla podpora poskytována pouze za splnění podmínek efektivnosti, hospodárnosti a účelnosti. K tomu má sloužit metodika pro tvorbu sítí (ať již na regionální nebo lokální úrovni). Dalším nástrojem pro zajištění udržitelného systému financování sociálních služeb je vytvoření systému tzv. karet sociální služby, které umožní na základě vstupních dat jasně vyhodnocovat nákladovost jednotlivých druhů sociálních služeb; na základě zjištění nákladů bude možné kalkulovat platby tak, aby po sečtení veřejných podpor a soukromých zdrojů nemohlo docházet k neekonomickému navýšování nákladů.

---

³⁶ Dokument MPSV – verze květen 2012

Pravidla pro veřejnou podporu v oblasti sociálních služeb

Dnem 31.1.2012 vstoupila v platnost nová pravidla pro veřejnou podporu v oblasti sociálních služeb, představovaná několika dokumenty, mj. Rozhodnutím Komise č. 2012/21/EU, o použití čl.106 odst.2 Smlouvy o fungování EU na státní podporu ve formě vyrovnávací platby za závazek veřejné služby udělené určitým podnikům pověřeným poskytováním služeb obecného hospodářského zájmu („**Rozhodnutí**“). Členské státy jsou povinny předložit první zprávu o provádění tohoto Rozhodnutí **do 30.6.2014**. Rozhodnutí přineslo odpověď na dlouhodobě diskutovanou otázku, týkající se charakteru sociálních služeb s tím, že tyto služby jednoznačně řadí mezi služby obecného hospodářského zájmu, čímž jejich poskytovatele pojmově zahrnuje mezi potenciální příjemce veřejné podpory. Rozhodnutí však zároveň přináší recept, jakým způsobem sociální služby financovat, aby tato podpora mohla být považována za veřejnou podporu slučitelnou s vnitřním trhem. Je nyní na členských státech podmínky Rozhodnutí promítnout do praxe financování sociálních služeb.

Veřejné zadávání sociálních služeb

Na konci roku 2011 Komise schválila a veřejně představila návrh nové směrnice o zadávání veřejných zakázek („**Směrnice**“), která by měla v budoucnu nahradit stávající směrnici 2004/18/ES platnou pro veřejné zadavatele, a to v návaznosti na veřejnou konzultaci provedenou pomocí Zelené knihy o modernizaci politiky EU v oblasti zadávání veřejných zakázek zveřejněné na začátku roku 2012. **Návrh počítá s promítnutím do národního práva ve lhůtě do 30.6.2014**. Z tohoto pohledu dojde k nezbytné změně zákona o veřejných zakázkách ve prospěch výrazně větší flexibility při veřejném zadávání sociálních služeb. Směrnice zařazuje sociální služby do kategorie tzv. „osobních služeb“, kam spadají dále např. zdravotní a vzdělávací služby. Směrnice konstatuje, že státy a/nebo orgány veřejné správy mají i nadále možnost poskytovat tyto služby samy nebo uspořádat sociální služby způsobem, který nezahrnuje zadávání veřejných zakázek, například prostřednictvím financování těchto služeb nebo udělováním licencí či povolení všem hospodářským subjektům, které splňují podmínky předem stanovené veřejným zadavatelem, bez jakýchkoliv omezení či kvót za předpokladu, že takový systém zajistí dostatečné zveřejnění a že je v souladu se zásadami transparentnosti a nediskriminace.

Nabytí účinnosti § 101a zákona o sociálních službách

K datu 1.1.2014 má nabytí účinnosti ustanovení § 101a z.č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, které zásadním způsobem mění kompetence v oblasti financování sociálních služeb s tím, že výrazným způsobem přenáší odpovědnost na kraje.

(2) Současné pojetí sítě sociálních služeb

Síť sociálních služeb je chápána jako komplex dostupných sociálních služeb k uspokojování individuálně určených potřeb osob v nepříznivé sociální situaci, zajišťující standardy poskytování sociálních služeb, zejména přístupnost, dostupnost, zaměření na jednotlivce, komplexnost, nepřetržitost a zaměření na výsledek. Sociální služby v rámci sítě SS jsou poskytovány na území příslušného územně samosprávného celku (kraje) poskytovateli SS uvedenými v registru poskytovatelů, a to formou, v rozsahu a za podmínek stanovených zákonem o sociálních službách a jeho prováděcí vyhláškou, v požadované kvalitě odpovídající legitimně očekávaným standardům poskytování. Potřebnost sociálních služeb je vyjádřena zařazením do schváleného střednědobého plánu rozvoje SS kraje a s tím spojenou prioritou na finanční podporu z veřejných zdrojů (vícezdrojové financování). Při financování sociálních služeb v rámci sítě musí

být respektována pravidla a obecné principy financování veřejných služeb, a to hospodářské soutěže, zásady „hodnoty za peníze“ v podobě zásad 3E – účelnosti, hospodárnosti a efektivnosti, zásady veřejného zadávání v podobě zásad transparentnosti, rovného zacházení a nediskriminace, zásady legitimního očekávání v podobě objektivnosti a předvídatelnosti, zásady průhlednosti finančních vztahů a zákazu nedovolené veřejné podpory.

(3) Síť podporovaných sociálních služeb v KHK na období 2013 – 2014

Síť veřejně podporovaných sociálních služeb Královéhradeckého kraje je tvořena kapacitami sociálních služeb působících na území Královéhradeckého kraje, které v rámci procesů plánování sociálních služeb prokázaly potřebnost pro občany kraje. Síť je definována jako síť maximální. Síť sociálních služeb je tvořena sítí pobytových sociálních služeb (dle § 48, § 49, a § 50 zákona č. 108/2006 Sb. v platném znění) a sítí terénních, ambulantních a dalších pobytových služeb. Sociální služby a jejich kapacity, které jsou zahrnuty do sítě sociálních služeb Královéhradeckého kraje, obsahuje příloha 1 a příloha 2 tohoto dokumentu.

Síť sociálních služeb slouží jako podklad pro financování sociálních služeb z rozpočtu Královéhradeckého kraje a pro tvorbu žádosti o poskytnutí dotace předkládané krajským úřadem dle § 101 zákona č. 108/2006 Sb. o sociálních službách v platném znění. Z rozpočtu Královéhradeckého kraje a státního rozpočtu budou finančně podpořeny pouze kapacity služeb, které jsou zahrnuty v síti sociálních služeb Královéhradeckého kraje. Financování sociálních služeb vychází z předpokladu kontinuity financování obcí, kraje a státu.

Zařazení do sítě sociálních služeb představuje pověření poskytovatele poskytováním konkrétní sociální služby pro období 2013 – 2014 a právo poskytovatele na finanční podporu ve formě vyrovnávací platby ve smyslu Rozhodnutí Komise (EU) č. 2012/21/EU, o použití čl. 106 odst. 2 Smlouvy o fungování EU na státní podporu ve formě vyrovnávací platby za závazek veřejné služby udělené určitým podnikům pověřeným poskytováním služeb obecného hospodářského zájmu.

Zařazení do sítě samo o sobě však není deklarací výše finanční podpory. Konkrétní výše prostředků pro konkrétního poskytovatele bude určena v průběhu jednotlivých dotačních nebo zadávacích řízení a následně právně zakotvena ve smlouvě o poskytování sociální služby uzavřené mezi zadavatelem a poskytovatelem.

Královéhradecký kraj ve spolupráci s ostatními zadavateli bude usilovat o zabezpečení sítě definovaného rozsahu služeb včetně odpovídajícího finančního zabezpečení. Výše podpory sociálních služeb se oproti minulým obdobím bude měnit zejména v případech, kdy financování sociální služby převyšuje stanovenou výši vyrovnávací platby nebo v případech, kdy rozsah poskytovaných služeb převyšuje potřeby uživatelů sociálních služeb a dochází k nízkému vytížení sociální služby. Tyto změny budou prováděny na základě transparentních kritérií a formou postupného přibližování k optimální ceně nebo rozsahu služeb.

(4) Aktualizace sítě sociálních služeb v KHK na další období

Aktualizace sítě terénních, ambulantních služeb a dalších pobytových služeb (ostatní pobytové služby mimo § 48, §49, § 50 zákona č. 108/2006 Sb. v platném znění) bude realizována 1 x ročně, na základě žádosti předložené obcí, případně na základě zjišťování potřeb při přípravě a vyhodnocování plánu rozvoje sociálních služeb Královéhradeckého kraje vytvářeného na základě § 95 zákona č. 108/2006 Sb. v platném znění.

Obec k žádosti o zařazení nových kapacit, případně omezení stávajících kapacit sociálních služeb zařazených v síti sociálních služeb předkládá informace o potřebnosti služby a zajištění jejího financování z rozpočtů místních samospráv, včetně vyjádření k dopadům do financování ostatních sociálních služeb podporovaných obcí, zařazených do sítě sociálních služeb. Podmínkou zařazení nových kapacit sociálních služeb je zajištění financování ze strany místních samospráv, případně rozpočtů zřizovatele, ve výši min. 15 – 20 % pro poradenské služby, 40 - 55 % pro terénní a ambulantní služby sociální péče pro seniory, 40 - 50 % pro pobytové služby sociální péče pro seniory, 15 – 20 % pro terénní, ambulantní a pobytové služby sociální péče pro zdravotně postižené, 20 – 40 % pro nízkoprahová zařízení pro děti a mládež a sociálně aktivizační služby pro zdravotně postižené, 15 – 20 % pro ostatní služby sociální prevence, přepočteno z celkové intervence veřejných rozpočtů. Tento podíl může být snížen v případě, že jsou služby poskytovány na území více než třetiny obcí s rozšířenou působností na území Královéhradeckého kraje v případě terénních služeb, v případě pobytových a ambulantních služeb pokud nebude počet uživatelů z jedné obce dosahovat více než 20 % podíl na celkovém počtu uživatelů služby a dále v případech, kde hrozí, že by v důsledku nedostupnosti služby mohlo docházet k situacím, které by vedly k ohrožení života nebo zdraví osoby v důsledku neposkytnutí sociální služby. Návrhy na změny struktury sítě sociálních služeb jsou předkládány krajské řídicí skupině pro plánování sociálních služeb.

Při zařazení nových kapacit do sítě sociálních služeb, případně omezení stávajících kapacit sociálních služeb zařazených v síti sociálních služeb bere zastupitelstvo Královéhradeckého kraje v úvahu především potřebnost dané služby, soulad cílů služby s cíli formulovými Strategii Královéhradeckého kraje v oblasti sociálních – Plánem sociálních služeb v Královéhradeckém kraji 2011 – 2016, rozsah financování služeb z rozpočtů místních samospráv, změny legislativních předpisů a předpokládaný objem finančních prostředků určených na financování sociálních služeb na následující rok.

K 31. srpnu 2014 bude vyhodnocena aktuální podoba stávající sítě sociálních služeb a předloženy návrhy k její aktualizaci.

PŘÍLOHY: (samostatné soubory pdf.)

Příloha č. 1: Síť pobytových sociálních služeb (dle § 48, § 49, a § 50 zákona č. 108/2006 Sb. v platném znění)

Příloha č 2: Síť terénních, ambulantních a dalších pobytových služeb

12.9. Příloha č. 9 – Návrh obsahu „pověřovacího dopisu“

Vážení poskytovatelé sociálních služeb,

Zastupitelstvo Královéhradeckého kraje schválilo svým usnesením se ze dne 6.9.2012, č....., projekt modelu víceletého financování sociálních služeb v Královéhradeckém kraji. Projekt je výsledkem poctivého úsilí zainteresovaných subjektů a pracovníků o dosažení co nejvyšší stability a efektivnosti systému plánování a financování sociálních služeb v našem kraji. Je nedílnou součástí Strategie KHK v oblasti sociálních služeb – Plánu rozvoje sociálních služeb v KHK 2011 – 2016.

Součástí rozhodnutí zastupitelstva je i schválení podoby Sítě sociálních služeb v KHK na období 2013 – 2014.

Je mojí milou povinností Vám s potěšením oznámit, že jste se na základě vyhodnocení Vašeho předchozího působení v rámci zajišťování kvality a dostupnosti sociálních služeb stali nedílnou součástí této sítě pro následující dva kalendářní roky s tím, že budete ze strany Královéhradeckého kraje pověřeni zajištěním veřejné služby na období 2 kalendářních roků (2013-2014).

Předmětem Vaší činnosti bude poskytování sociální služby:

.....

V nejbližší době s Vámi příslušní odborní pracovníci KHK zahájí jednání o konkrétních podmínkách poskytování sociální služby a jejich standardech a zejména pak o výši vyrovnávací platby a způsobu jejího placení. Věřím, že těmto pracovníkům poskytnete potřebné informace a dostatečnou nezbytnou součinnost k tomu, aby mohly být vzájemné vztahy k zajištění dostupnosti sociální služby smluvně zakotveny a úspěšně realizovány.

Děkuji Vám za dosavadní přístup k plnění úkolů v oblasti plánování a zajišťování poskytování sociálních služeb a věřím, že naše vzájemné spolupráce bude úspěšně pokračovat i v dalším období.

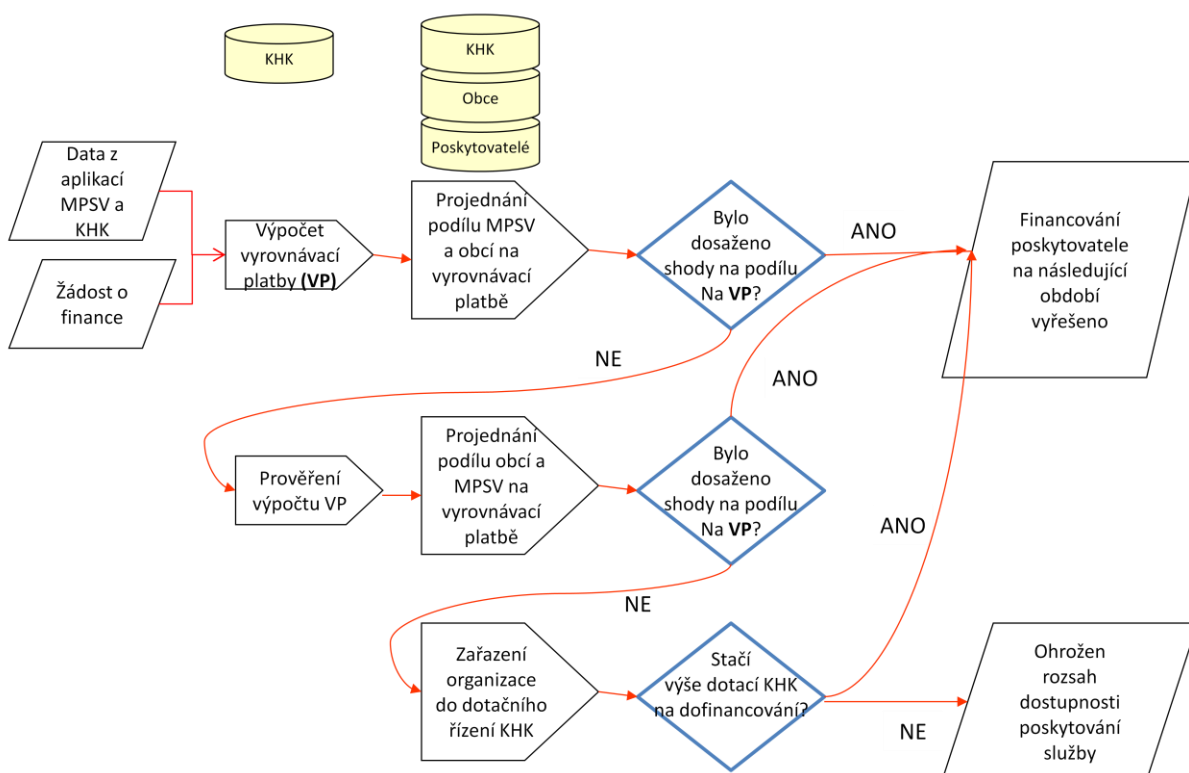
Podpis odpovědného člena Rady KHK – gestora za sociální oblast

12.10. Příloha č. 10 – Proces o rozhodování podílu na vyrovnávací platbě v období projednávání dotací MPSV

V etapě dotačního řízení MPSV se předpokládá, že ve spolupráci s obcemi a poskytovateli by měla být stanovena výše vyrovnávací platby pro jednotlivé poskytovatele sociálních služeb zařazených do sítě v rozsahu celé vyrovnávací platby, tedy včetně podílů samospráv s tím, že dotační řízení z rozpočtu Kraje na podporu sociálních služeb bude řešit dofinancování v návaznosti na priority těch poskytovatelů služeb, kteří z důvodů nedostatečnosti zdrojů MPSV a samospráv nebyli vykryti v etapě dotačního řízení MPSV.

Proces rozhodování o podílu na vyrovnávací platbě v období projednávání dotací MPSV

12.11. Příloha č. 11 - Vymezení služeb

1. Odborné sociální poradenství

- Zajištění povozní doby pro uživatele v rozsahu hodin týdně (míra naplnění 90%)
- Zajištění okamžité kapacity XXX pracovníka vykonávajícího odbornou činnost v sociálních službách dle § 115, odst. 1 ZSS
- Poskytnutí min. XXX kontaktů (intervencí), (min. 80 % naplnění)
- Zajištění služeb min. XXX klientům (min. 80 % naplnění)
- Minimální rozsah zajištění pracovníků vykonávající odbornou činnost v sociálních službách dle § 115 odst. 1 písm. a) ZSS ročně, tj. průměrný přepočtený počet pracovníků XXX úvazku
- Minimální rozsah zajištění pracovníků vykonávající odbornou činnost v sociálních službách dle § 115 odst. 1 písm. e) ZSS ročně, tj. průměrný přepočtený počet pracovníků XXX úvazku
- Zajištění ambulantního provozu – pracoviště XXXX

2. Osobní asistence

- Zajištění dostupnosti služby nepřetržitě – v časech sjednaných s uživatelem
- zajištění dostupné kapacity pracovníků vykonávající odbornou činnost v sociálních službách dle § 115, odst. 1 ZSS, tj. dostupnost pracovníků k poskytnutí úkonů stanovených vyhláškou XXX hodin měsíčně
- min. poskytnutí XXX hodin úkonů ročně
- Minimální rozsah zajištění pracovníků vykonávající odbornou činnost v sociálních službách dle § 115 odst. 1 ZSS ročně, tj. průměrný přepočtený počet pracovníků XXX úvazku
- výše platby uživatelů za hodinu poskytnutého úkonu Kč XXX až XXX
- poskytnutí služby v obcích (alternativně v území obcí s pověřeným obecním úřadem) XY, ZŽ

3. Pečovatelská služba

- zajištění dostupnosti služby v rozsahu XXX hodin týdně (míra naplnění 100%)
- zajištění okamžité kapacity XXX pracovníků (rozložení pracovníků v průběhu dne např. od XXX – XXX hodin XXX pracovníka apod.)
- (alternativně - zajištění dostupné kapacity pracovníků vykonávající odbornou činnost v sociálních službách dle § 115, odst. 1 ZSS, tj. dostupnost pracovníků k poskytnutí úkonů stanovených vyhláškou XXX hodin měsíčně)
- min. poskytnutí XXX hodin úkonů pomoc při zvládnání běžných úkonů péče o vlastní osobu, úkonů pomoc při osobní hygieně nebo poskytnutí podmínek pro osobní hygienu, pomoc při zajištění chodu domácnosti, zprostředkování kontaktu se společenským prostředím, úkonů poskytnutí stravy nebo pomoc při zajištění stravy
- min. poskytnutí XXX úkonů dovoz nebo donáška jídla
- Minimální rozsah zajištění pracovníků vykonávající odbornou činnost v sociálních službách dle § 115 odst. 1 ZSS ročně, tj. průměrný přepočtený počet pracovníků XXX úvazku
- výše platby uživatelů za hodinu poskytnutého úkonu Kč XXX až XXX
- zajištění služby v obcích (alternativně v území obcí s pověřeným obecním úřadem) XY, ZŽ, atd.

4. Tísňová péče

- zajištění nepřetržité služby 24 hodin denně prostřednictvím pultu/prostřednictvím služby výjezdního týmu
- zajištění výjezdního týmu 24 hodin denně v regionech X a Y (pro území obcí X, Y, Z, Ž)
- zajištění XXX hodin poskytnutých služeb (v domácnostech uživatelů)
- zajištění XXX hodin poskytnutých služeb (prostřednictvím telefonického kontaktu)
- zajištění min. počtu uživatelů XXX
- Minimální rozsah zajištění pracovníků vykonávající odbornou činnost v sociálních službách dle § 115 odst. 1 ZSS ročně, tj. průměrný přepočtený počet pracovníků XXX úvazku
- měsíční výběr min. xxx Kč měsíčně

5. Průvodcovské a předčitatelské služby

- zajištění dostupné kapacity pracovníků vykonávající odbornou činnost v sociálních službách dle § 115, odst. 1 ZSS, tj. dostupnost pracovníků k poskytnutí úkonů stanovených vyhláškou XXX hodin měsíčně
- zajištění služeb v rozsahu XXX hodin týdně
- poskytnutí služeb minimálně XXX uživatelům
- zajištění minimálně XXX hodin úkonů
- výše platby uživatelů za hodinu poskytnutého úkonu Kč xxx až xxx
- poskytnutí služby na území okresů Hradec Králové, Jičín, Náchod, Rychnov nad Kněžnou, Trutnov
- Minimální rozsah zajištění pracovníků vykonávající odbornou činnost v sociálních službách dle § 115 odst. 1 ZSS ročně, tj. průměrný přepočtený počet pracovníků XXX úvazku

6. Podpora samostatného bydlení

- Minimální dostupná kapacita pracovníků vykonávající odbornou činnost v sociálních službách dle § 115 odst. 1 ZSS, tj. dostupnost pracovníků k poskytnutí úkonů stanovených vyhláškou XXX hodin za kalendářní měsíc
- Zajištění dostupnosti služby nepřetržitě – v časech sjednaných s uživatelem
- Zajištění minimální okamžité kapacity XX uživatelů tj. počet možných uzavřených smluv v jeden okamžik 8 uživatelů
- Minimální rozsah zajištění pracovníků vykonávající odbornou činnost v sociálních službách dle § 115 odst. 1 ZSS ročně, tj. průměrný přepočtený počet pracovníků XXX úvazku
- Zajištění dostupnosti služby v obcích XY, ZŽ
- výše platby uživatelů za hodinu poskytnutého úkonu Kč xxx až xxx

7. Odlehčovací služby

- zajištění otevírací doby v rozsahu XXX hodin týdně v ambulantní formě poskytování (naplnění 90% za kalendářní rok)
- zajištění kapacity XXX lůžek
- poskytnutí služeb XX klientům ročně
- zajištění min. XXXX hodin úkonů ročně
- zajištění okamžité kapacity pracovníků XXXX vykonávající odbornou činnost v sociálních službách dle § 115 odst. 1 ZSS v době od XXX do XXX hodin

- zajištění okamžité kapacity pracovníků XXXX vykonávajících odbornou činnost v sociálních službách dle § 115 odst. 1 ZSS v době od XXX do XXX hodin
- výše platby od uživatelů za poskytnutí ubytování Kč xxx až xxx /den
- výše platby uživatelů za hodinu poskytnutého úkonu Kč xxx až xxx
- Minimální rozsah zajištění pracovníků vykonávající odbornou činnost v sociálních službách dle § 115 odst. 1 ZSS ročně, tj. průměrný přepočtený počet pracovníků XXX úvazku
- Místo poskytování služby XXXXXX

8. Centra denních služeb/Denní stacionáře pro seniory

- zajištění otevírací doby v rozsahu XXXX hodin týdně (naplnění 90% za kalendářní rok)
- zajištění okamžité kapacity XX pracovníků vykonávajících odbornou činnost v sociálních službách dle § 115 odst. 1 ZSS
- minimální okamžitá kapacita služby, tj. počet uživatelů v 1 okamžik XX uživatelů
- poskytnutí min. XXXXX hodin úkonů ročně
- zajištění služeb min. XXX klientům ročně
- Zajištění ambulantního provozu – pracoviště XXXX
- Minimální rozsah zajištění pracovníků vykonávající odbornou činnost v sociálních službách dle § 115 odst. 1 ZSS ročně, tj. průměrný přepočtený počet pracovníků XXX úvazku
- výše platby uživatelů za hodinu poskytnutého úkonu Kč xxx až xxx

9. Centra denních služeb/Denní stacionář pro osoby se zdravotním postižením

- zajištění otevírací doby v rozsahu XXX hodin týdně (naplnění 90% za kalendářní rok)
- zajištění okamžité kapacity XX pracovníků vykonávajících odbornou činnost v sociálních službách dle § 115 odst. 1 ZSS
- minimální okamžitá kapacita služby, tj. počet uživatelů v 1 okamžik XX uživatelů
- poskytnutí min. XXXXX hodin úkonů ročně
- zajištění služeb min. XXX klientům ročně
- Zajištění ambulantního provozu – pracoviště XXXX
- Minimální rozsah zajištění pracovníků vykonávající odbornou činnost v sociálních službách dle § 115 odst. 1 ZSS ročně, tj. průměrný přepočtený počet pracovníků XXX úvazku
- výše platby uživatelů za hodinu poskytnutého úkonu Kč xxx až xxx

10. Týdenní stacionáře

- provozní doba min. XXX hodin týdně (naplnění 90% za kalendářní rok)
- zajištění kapacity XXX lůžek
- poskytnutí služeb XX klientům ročně
- zajištění min. XXXX hodin úkonů ročně
- zajištění okamžité kapacity pracovníků XXXX vykonávajících odbornou činnost v sociálních službách dle § 115 odst. 1 ZSS v době od XXX do XXX hodin
- zajištění okamžité kapacity pracovníků XXXX vykonávajících odbornou činnost v sociálních službách dle § 115 odst. 1 ZSS v době od XXX do XXX hodin
- výše platby od uživatelů za poskytnutí ubytování Kč xxx až xxx /den
- výše platby uživatelů za hodinu poskytnutého úkonu Kč xxx až xxx

- Minimální rozsah zajištění pracovníků vykonávající odbornou činnost v sociálních službách dle § 115 odst. 1 ZSS ročně, tj. průměrný přepočtený počet pracovníků XXX úvazku
- Místo poskytování služby XXXXXX

11. Domovy pro osoby se zdravotním postižením

- zajištění kapacity XXX lůžek (obložnost XXX %) – případně kvalita lůžek tj. kolik lůžek na pokojích
- zajištění okamžité kapacity pracovníků XXXX vykonávajících odbornou činnost v sociálních službách dle § 115 odst. 1 ZSS v době od XXX do XXX hodin
- zajištění okamžité kapacity pracovníků XXXX vykonávajících odbornou činnost v sociálních službách dle § 115 odst. 1 ZSS v době od XXX do XXX hodin
- výše platby od uživatelů za poskytnutí ubytování Kč xxx až xxx /den
- Místo poskytování služby XXXXXX

12. Domovy pro seniory

- zajištění xxx lůžek (obložnost XXX %) – případně kvalita lůžek tj. kolik lůžek na pokojích
- složení uživatelů do I. st. závislosti nepřekročí XX % z celkového počtu uživatelů a do II. st. závislosti XXX %
- zajištění okamžité kapacity pracovníků XXXX vykonávajících odbornou činnost v sociálních službách dle § 115 odst. 1 ZSS v době od XXX do XXX hodin
- zajištění okamžité kapacity pracovníků XXXX vykonávajících odbornou činnost v sociálních službách dle § 115 odst. 1 ZSS v době od XXX do XXX hodin
- výše platby od uživatelů za poskytnutí ubytování Kč xxx až xxx /den
- Místo poskytování služby XXXXXX

13. Domovy se zvláštním režimem

- zajištění kapacity XXX lůžek (obložnost XXX %) - případně kvalita lůžek tj. kolik lůžek na pokojích
- zajištění okamžité kapacity pracovníků XXXX vykonávajících odbornou činnost v sociálních službách dle § 115 odst. 1 ZSS v době od XXX do XXX hodin
- zajištění okamžité kapacity pracovníků XXXX vykonávajících odbornou činnost v sociálních službách dle § 115 odst. 1 ZSS v době od XXX do XXX hodin
- výše platby od uživatelů za poskytnutí ubytování Kč xxx až xxx /den
- Místo poskytování služby XXXXXX

14. Chráněné bydlení

- zajištění kapacity XXX lůžek
- zajištění dostupné kapacity pracovníků vykonávající odbornou činnost v sociálních službách dle § 115, odst. 1 ZSS, tj. dostupnost pracovníků k poskytnutí úkonů stanovených vyhláškou XXX hodin měsíčně
- zajištění minimálně XXX hodin úkonů základních činností ročně
- (zajištění pravidelné služby XXX pracovníků vykonávající odbornou činnost v sociálních službách dle § 115 odst. 1 ZSS v rozsahu XXX hodin denně)
- výše platby od uživatelů za ubytování Kč xxx až xxx za den
- výše platby uživatelů za hodinu poskytnutého úkonu Kč xxx až xxx

- Místo poskytování služby XXXXXX
- Minimální rozsah zajištění pracovníků vykonávající odbornou činnost v sociálních službách dle § 115 odst. 1 ZSS ročně, tj. průměrný přepočtený počet pracovníků XXX úvazku

15. Sociální služby poskytované ve zdravotnických zařízeních ústavní péče

16. Raná péče

- zajištění dostupné kapacity pracovníků vykonávající odbornou činnost v sociálních službách dle § 115, odst. 1 ZSS, tj. dostupnost pracovníků k poskytnutí úkonů stanovených vyhláškou XXX hodin měsíčně v terénní formě poskytování služeb
- poskytnutí služeb minimálně XXX uživatelům ročně
- poskytnutí služeb minimálně XXX rodinám ročně
- zajištění minimálně XXXXXXXXXX návštěv v domácnostech ročně
- zajištění minimálně XXXXXXXXXX ambulantních konzultací ročně
- zajištění minimálně XXXX telefonických a e-mailových konzultací
- zajištění minimálně XXXXXXXX jednání ve prospěch uživatele (v zařízení, s odborníkem)
- zajištění minimálně XXXXXXXXXX dní akcí ročně
- zajištění dostupnosti v území okresů Hradec Králové, Jičín, Náchod, Rychnov nad Kněžnou, Trutnov
- Minimální rozsah zajištění pracovníků vykonávající odbornou činnost v sociálních službách dle § 115 odst. 1 ZSS ročně, tj. průměrný přepočtený počet pracovníků XXX úvazku

17. Tlumočnické služby

- zajištění dostupné kapacity pracovníků vykonávající odbornou činnost v sociálních službách dle § 115, odst. 1 ZSS, tj. dostupnost pracovníků k poskytnutí úkonů stanovených vyhláškou XXX hodin měsíčně
- zajištění služeb v rozsahu XXX hodin týdně
- poskytnutí služeb minimálně XXX uživatelům
- zajištění minimálně XXX hodin úkonů
- poskytnutí služby na území okresů Hradec Králové, Jičín, Náchod, Rychnov nad Kněžnou, Trutnov
- Minimální rozsah zajištění pracovníků vykonávající odbornou činnost v sociálních službách dle § 115 odst. 1 ZSS ročně, tj. průměrný přepočtený počet pracovníků XXX úvazku

18. Azylové domy – osoby bez přístřeší

- zajištění dostupnosti 24 hodin denně
- zajištění kapacity XXX lůžek
- poskytnutí služeb XX klientům ročně
- Zajištění min. XXXX kontaktů (služeb) ročně
- výše platby od uživatelů Kč xxx až xxx za noc
- zajištění okamžité kapacity pracovníků XXXX vykonávající odbornou činnost v sociálních službách dle § 115 odst. 1 ZSS v době od XXX do XXX hodin
- zajištění okamžité kapacity pracovníků XXXX vykonávající odbornou činnost v sociálních službách dle § 115 odst. 1 ZSS v době od XXX do XX hodin

- Minimální rozsah zajištění pracovníků vykonávající odbornou činnost v sociálních službách dle § 115 odst. 1 ZSS ročně, tj. průměrný přepočtený počet pracovníků XXX úvazku

19. Azylové domy pro matky s dětmi

- zajištění dostupnosti 24 hodin denně
- zajištění podmínek pobytu pro xxx domácností
- zajištění kapacity XXX lůžek
- poskytnutí služeb XX klientům ročně
- Zajištění min. XXXX kontaktů (služeb)
- výše platby od uživatelů Kč xxx až xxx za noc
- zajištění okamžité kapacity pracovníků XXXX vykonávající odbornou činnost v sociálních službách dle § 115 odst. 1 ZSS v době od XXX do xxx hodin
- zajištění okamžité kapacity pracovníků XXXX vykonávající odbornou činnost v sociálních službách dle § 115 odst. 1 ZSS v době od xxx do XXX hodin
- Minimální rozsah zajištění pracovníků vykonávající odbornou činnost v sociálních službách dle § 115 odst. 1 ZSS ročně, tj. Průměrný přepočtený počet pracovníků XXX úvazku

20. Domy na půl cesty

- zajištění dostupnosti 24 hodin denně
- zajištění kapacity XXX lůžek
- poskytnutí služeb XX klientům ročně
- Zajištění min. XXXX kontaktů (služeb)
- zajištění okamžité kapacity pracovníků XXXX vykonávajících odbornou činnost v sociálních službách dle § 115 odst. 1 ZSS v době od XXX do XXX hodin
- zajištění okamžité kapacity pracovníků XXXX vykonávajících odbornou činnost v sociálních službách dle § 115 odst. 1 ZSS v době od XXX do XXX hodin
- výše platby od uživatelů Kč xxx až xxx za noc
- Minimální rozsah zajištění pracovníků vykonávající odbornou činnost v sociálních službách dle § 115 odst. 1 ZSS ročně, tj. průměrný přepočtený počet pracovníků XXX úvazku

21. Kontaktní centra

- Zajištění činností:
  - o Adiktologického servisu
  - o Základní sociální poradenství a poskytování informací (sociální, právní, v průběhu trestního řízení, pro rodiče, předléčebné – motivační trénink), Odkazy a zprostředkování do jiných služeb a s tím související doprovody klientů, pomoc v krizi, hygienický servis
  - o Potravinového servisu
- Zajištění povozní doby XXX hodin týdně (naplnění 90% za kalendářní rok)
- Zajištění okamžité personální kapacity XXX pracovníků vykonávající odbornou činnost v sociálních službách dle § 115 odst. 1 písm. a) ZSS
- Zajištění služeb min. XXXXXXXX uživatelům
- Zajištění min. XXXX kontaktů (služeb)
- Minimální rozsah zajištění pracovníků vykonávající odbornou činnost v sociálních službách dle § 115 odst. 1 ZSS ročně, tj. Průměrný přepočtený počet pracovníků XXX úvazku

- Zajištění ambulantního provozu – pracoviště XXX

22. Krizová pomoc

- provozní doba ambulantní formy min. XXX hodin týdně (naplnění 90% za kalendářní rok)
- zajištění okamžité kapacity pracovníků XXXX vykonávající odbornou činnost v sociálních službách dle § 115 odst. 1 ZSS
- min. počet uživatelů xxxxxxxx ročně
- poskytnutí min. xxxx hodin služeb uživatelům ročně (počty hodin strávených uživateli ve službě),
- Minimální rozsah zajištění pracovníků vykonávající odbornou činnost v sociálních službách dle § 115 odst. 1 ZSS ročně, tj. Průměrný přepočtený počet pracovníků XXX úvazku
- Místo poskytování služby v ambulantní formě XXX

23. Intervenční centra

- provozní doba ambulantní formy min. XXX hodin týdně (naplnění 90% za kalendářní rok)
- zajištění okamžité kapacity XXX pracovníků vykonávajících odbornou činnost v sociálních službách dle § 115 odst. 1 ZSS
- min. počet uživatelů xxx ročně
- zajištění min. XXX poskytnutých služeb (kontaktů) ambulantní formou
- Zajištění ambulantního provozu – pracoviště XXXX
- poskytnutí služby terénní formou v obcích XY, ZŽ
- zajištění dostupné kapacity pracovníků vykonávající odbornou činnost v sociálních službách dle § 115, odst. 1 ZSS, tj. dostupnost pracovníků k poskytnutí úkonů stanovených vyhláškou XXX hodin měsíčně v terénní formě (naplnění 90 % za kalendářní rok)
- zajištění min. XXX poskytnutých služeb (kontaktů) terénní formou
- Minimální rozsah zajištění pracovníků vykonávající odbornou činnost v sociálních službách dle § 115 odst. 1 ZSS ročně, tj. průměrný přepočtený počet pracovníků XXX úvazku

24. Nízkoprahová denní centra

- provozní doba ambulantní formy min. XXXX hodin týdně (naplnění 90% za kalendářní rok)
- zajištění okamžité kapacity XXX pracovníků vykonávajících odbornou činnost v sociálních službách dle § 115 odst. 1 ZSS
- min. počet uživatelů xxx ročně
- zajištění min. XXX poskytnutých služeb (kontaktů) ambulantní formou
- Zajištění ambulantního provozu – pracoviště XXXX
- poskytnutí služby terénní formou v obcích XY, ZŽ
- zajištění dostupné kapacity pracovníků vykonávající odbornou činnost v sociálních službách dle § 115, odst. 1 ZSS, tj. dostupnost pracovníků k poskytnutí úkonů stanovených vyhláškou XXX hodin měsíčně v terénní formě (naplnění 90 % za kalendářní rok)
- zajištění min. XXX poskytnutých služeb (kontaktů) terénní formou
- Minimální rozsah zajištění pracovníků vykonávající odbornou činnost v sociálních službách dle § 115 odst. 1 ZSS ročně, tj. průměrný přepočtený počet pracovníků XXX úvazku

25. Nízkoprahová zařízení pro děti a mládež

- zajištění otevírací doby v rozsahu XXX hodin týdně (naplnění 90% za kalendářní rok)
- zajištění okamžité kapacity XXX pracovníků vykonávajících odbornou činnost v sociálních službách dle § 115 odst. 1 ZSS
- poskytnutí min. XXXXX kontaktů (služeb)
- zajištění služeb min. XXX klientům
- Zajištění ambulantního provozu – pracoviště XXXX
- Minimální rozsah zajištění pracovníků vykonávající odbornou činnost v sociálních službách dle § 115 odst. 1 ZSS ročně, tj. průměrný přepočtený počet pracovníků XXX úvazku

26. Noclehárny

- Zajištění kapacity XXX lůžek
- zajištění provozní doby XXX hodin týdně
- zajištění podmínek pro hygienu a přípravu stravu
- zajištění okamžité kapacity pracovníků XXXX vykonávající odbornou činnost v sociálních službách dle § 115 odst. 1 ZSS
- zajištění činnosti sociálního pracovníka dle § 115 odst. 1, písm. a) ZSS v rozsahu xxx úvazku ročně
- výše platby od uživatelů Kč xxx až xxx za noc
- zajištění služby na pracovišti XXXXX
- Minimální rozsah zajištění pracovníků vykonávající odbornou činnost v sociálních službách dle § 115 odst. 1 ZSS ročně, tj. průměrný přepočtený počet pracovníků XXX úvazku

27. Sociálně aktivizační služby pro rodiny s dětmi (komunitní práce)³⁷

- **zajištění provozu klubů pro děti XX – XX let v rozsahu XX hodin týdně, z toho alespoň X hodin práce s rodinou (naplnění 90%³⁸),**
- **okamžitá kapacita X pracovníků, ambulantní forma**
- zajištění **individuálního poradenství** pro věkovou skupinu 3 + let, min. **X hodiny týdně** (naplnění 90 %), okamžitá kapacita X pracovníka, **ambulantní forma**
- zajištění **individuální podpory při rozvoji rozumových a komunikačních schopností a sociálních dovedností** potřebných pro školní přípravu, získání a udržení zaměstnání, jednání s úřady, zajištění bydlení + zajištění podmínek pro tyto aktivity pro věkovou skupinu 3 + let v rozsahu **minimálně X hodiny týdně, okamžitá kapacita X pracovníka, ambulantní forma**
- **zajištění terénní práce v rodinách** min. X hodin týdně (naplnění 90%), **okamžitá kapacita X pracovníků**
- **posilování kompetencí rodin při přípravě na školní vyučování** min. rozsah XX hodin týdně, (naplnění 90%), okamžitá kapacita 1 pracovníka, terénní forma
- X h týdně **práce v rodinách s předškolními dětmi** – posilování schopností rodin při rozvoji motorických, rozumových a komunikačních schopností a sociálních dovedností dětí, okamžitá kapacita 1 pracovníka, terénní forma
- **práce s komunitou** – min. X hodiny měsíčně, ambulantní/terénní forma, okamžitá kapacita XX pracovníků

³⁷ Ukázka možnosti podrobnějšího vymezení.

³⁸ Výpočet tj. $253/5 = * 4 = 202$ dnů otevíracích min. tedy $202 * 0,9 = 182$ dnů (pracovních dnů 253 dnů v roce 2011).

- poskytnutí služeb min. xxx uživatelům
- poskytnutí min. xxxxx úkonů
- zajištění terénních činností v lokalitách – XXXX
- min. požadavek na tým: X úvazek sociální pracovník (§ 110 zák. č. 108/2006 Sb.), X úvazek speciální pedagog (§ 115, pís. d), zák. č. 108/2006 Sb. a § 18, zák. č. 563/2004 Sb. o pedagogických pracovnících),
- Minimální rozsah zajištění pracovníků vykonávající odbornou činnost v sociálních službách dle § 115 odst. 1 ZSS ročně, tj. průměrný přepočtený počet pracovníků XXX úvazku

28. Sociálně aktivizační služby pro rodiny s dětmi (terénní služby)

- Minimální dostupná kapacita pracovníků vykonávající odbornou činnost v sociálních službách dle § 115 odst. 1 ZSS tj. dostupnost pracovníků k poskytnutí úkonů stanovených vyhláškou XX hodin za kalendářní měsíc, (naplnění 90 % za kalendářní rok)
- Minimální okamžitá kapacita služby tj. počet možných uzavřených smluv v jeden okamžik XX rodin,
- Zajištění terénní práce v území obcí s rozšířenou působností:³⁹
  - a. Hradec Králové (min. podíl 6 % z celkového počtu uživatelů)
  - b. Nový Bydžov (min. podíl 4 % z celkového počtu uživatelů)
  - c. Atd.
- Poskytnutí min. XXX hodin služeb terénní formou
- Zajištění ambulantního provozu – pracoviště Hradec Králové
- Zajištění povozních hodin ambulantní formy služby v rozsahu min. X hodin týdně, požadovaná míra naplnění je 90 %
- Poskytnutí min. xxx hodin služeb ambulantní formou
- Zajištění služeb min. xxx rodinám ročně
- Minimální rozsah zajištění pracovníků vykonávající odbornou činnost v sociálních službách dle § 115 odst. 1 ZSS ročně, tj. průměrný přepočtený počet pracovníků XXX úvazku

29. Sociálně aktivizační služby pro seniory a osoby se zdravotním postižením

- Provozní doba ambulantní formy min. XX hodiny týdně, (naplnění 90 %)
- Zajištění okamžité dostupné kapacity X pracovníka vykonávajícího odbornou činnost v sociálních službách dle § 115 odst. 1 ZSS v rozsahu XXX hodin týdně
- Zajištění okamžité dostupné kapacity X pracovníků vykonávajícího odbornou činnost v sociálních službách dle § 115 odst. 1 ZSS v rozsahu XXX hodin týdně
- Zajištění okamžité kapacity služby, tj. počet uživatelů v X okamžik XX uživatelů
- Místo poskytování služby v ambulantní formě XXXX
- Minimální rozsah zajištění pracovníků vykonávající odbornou činnost v sociálních službách dle § 115 odst. 1 ZSS ročně, tj. průměrný přepočtený počet pracovníků XXX úvazku

30. Sociálně terapeutické dílny

- provozní doba ambulantní formy min. XX hodin týdně, (naplnění 90%)

---

³⁹ Možnost vymezení přesnější lokalizace služby

- zajištění okamžité kapacity min. xxx pracovníků vykonávající odbornou činnost v sociálních službách dle § 115, odst. 1 ZSS
- min. počet uživatelů xxxxxxxx ročně
- zajištění okamžité kapacity služby, tj. počet uživatelů v 1 okamžik xxx uživatelů
- poskytnutí min. xxxx hodin služeb uživatelům ročně (počty hodin strávených uživateli ve službě),
- Minimální rozsah zajištění pracovníků vykonávající odbornou činnost v sociálních službách dle § 115 odst. 1 ZSS ročně, tj. průměrný přepočtený počet pracovníků XXX úvazku
- Místo poskytování služby v ambulantní formě XXXX

31. Terénní programy

- poskytnutí služby v obcích XY, ZŽ
- zajištění dostupné kapacity pracovníků vykonávající odbornou činnost v sociálních službách dle § 115, odst. 1 ZSS, tj. dostupnost pracovníků k poskytnutí úkonů stanovených vyhláškou XXX hodin měsíčně v terénní formě poskytování služeb v lokalitě XY (naplnění 90 % za kalendářní rok)
- zajištění dostupné kapacity pracovníků vykonávající odbornou činnost v sociálních službách dle § 115, odst. 1 ZSS, tj. dostupnost pracovníků k poskytnutí úkonů stanovených vyhláškou XXX hodin měsíčně v terénní formě poskytování služeb v lokalitě ZŽ (naplnění 90 % za kalendářní rok)
- zajištění služeb min. xxx klientům
- zajištění min. XXX poskytnutých služeb (kontaktů)
- Minimální rozsah zajištění pracovníků vykonávající odbornou činnost v sociálních službách dle § 115 odst. 1 ZSS ročně, tj. průměrný přepočtený počet pracovníků XXX úvazku

32. Sociální rehabilitace

- provozní doba ambulantní formy min. XX hodin týdně (naplnění 90 % za kalendářní rok)
- zajištění okamžité kapacity min. xxx pracovníků vykonávající odbornou činnost v sociálních službách dle § 115, odst. 1 ZSS, v ambulantní formě
- provozní doba terénní formy min. XX hodin měsíčně (naplnění 90 % za kalendářní rok)
- zajištění dostupné kapacity pracovníků vykonávající odbornou činnost v sociálních službách dle § 115, odst. 1 ZSS, tj. dostupnost pracovníků k poskytnutí úkonů stanovených vyhláškou XXX hodin měsíčně v terénní formě poskytování služeb
- min. počet uživatelů xxxxxxxx ročně
- poskytnutí xxxx hodin služeb ročně pro skupinovou práci (počty hodin strávených uživateli ve službě)
- poskytnutí min. xxxx hodin služeb ročně pro individuální práci (počty hodin strávených uživateli ve službě)
- poskytnutí min. xxxx hodin služeb terénní formou ročně,
- počet uživatelů na 1 pracovníka při práci ve skupině v rozmezí od xxx do xxx uživatelů
- Doba setrvání v ambulantní formě max. XX – YY roky (individuálně dle konkrétních metodik jednotlivých služeb)
- Minimální rozsah zajištění pracovníků vykonávající odbornou činnost v sociálních službách dle § 115 odst. 1 ZSS ročně, tj. průměrný přepočtený počet pracovníků XXX úvazku
- Místo poskytování služby v ambulantní formě - XXX
- Lokalita pro poskytování terénní formy služby – území obcí s rozšířenou působností XXXX.